

SNOVANJA

Doc. dr. Tone Pretnar

Beseda hodi za mano

Neža Maurer

Vzporedne poti

Turisti še vedno prihajajo

Jadransko morje je eno najlepših in najčistejših, naše gore, jezera, vasi in reke so v primerjavi z vrsto drugih še vedno zelene in zdrave. Pa vendar v razcvetu svetovnega turizma, v letu evropskega turizma, v času, ko turisti iščejo kar imamo, ugotavljamo, da na naših mejah ni zna- ne turistične gneče, in da je obisk gostov v naših počitniških krajih za več kot 20 odstotkov manjši od lanskega.

Ko so turistični delavci pred meseci ugibali o letošnji poletni sezoni, so bile napovedi zelo različne. Od tistih, da se nam za goste ni treba bati, do tistih, da bomo s takim odnosom do turizma kot gospodarske panoge slej ko prej ostali brez njih. Te dni, ko se nekako uradno začena vrhunec letošnje poletne sezone, vidimo, da so imeli prav tako eni kot drugi. Turisti namreč še vedno prihajajo, toda le tja, kjer vedo, kaj jih čaka, le tja, kjer vedo, kaj bodo dobili za svoj denar. Tako so večinoma zasedena naša zdravilišča, ki so znana po dobrih uslugah, večinoma so polni naši boljši hoteli, ki turistom za ceno penzionarja vendarle ponujajo ustrezno storitev (hrano in posteljo), ostali počitniški objekti, posebej zasebne sobe in avtokampi, pa so v primerjavi s prejšnjimi leti na pol prazni. Izkušnje pre-

teklih let, ko turisti praktično niso vedeli, kaj bodo pri nas dobili za svoj denar, že puščajo posledice... Rezultati pa so toliko slabši, ker so počitnice postale prevelik strošek za domače turiste, ki smo že leta nazaj navadno "reševali" sezone.

Seveda bi bilo napak trditi, da se turistični delavci ne zavedajo pomanjklivosti naše ponudbe, ki se zadnje čase odraža tudi v težkem gospodarskem stanju, ko praktično nihče več nima denarja za kakovostno obnovo in dodatno ponudbo, kaj šele za novogradnje. S konvertibilnim dinarjem je naša država postala draga, posebej draga v tisti ponudbi, ki ji pravimo izvenpenzionarska. Turisti (seveda dobro seznanjeni s cenami pri nas) pač niso pripravljeni odšteti za kruh, sadje, pijačo, pa tudi za obleko in spominke več, kot plačajo drugod, na primer v sosednji Avstriji. Vprašanje, ki se zastavi tu je - kaj nismo hoteli gostov, ki zmorejo kaj več, ki ne prihajajo k nam le varčevati? Seveda smo jih hoteli, toda ponuditi jim bomo morali kaj več kot zgolj visoke cene in nekaj naravnih lepot. Končno so počitnice tisti čas, ki se ga gostje (domači in tuji) veselimo vse leto in ga hočemo preživeti, kar se da zanimivo.

● V. Stanovnik

Slovenska delegacija se je vrnila iz Združenih držav Amerike

Naporna, vendar uspešna pot

Američani sprejemajo sedanjo zasnovo razvoja Slovenije. So za demokratično Jugoslavijo, vendar želijo, da ostanemo skupaj, kakšna bo formula, pa prepuščajo nam samim. Vsekakor pa ne želijo nemirobljubnega razpleta položaja, prav tako pa tudi ne nespoštovanja človekovih pravic na Kosovu, kar so že povedali tudi Srbi.

Brnik, 12. julija - To je med drugim povedal predsednik slovenskega izvršnega sveta dr. Lojze Peterle ob vrnitvi z uradnega obiska v Združenih državah Amerike, kjer je bil skupaj z zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom, tretji član delegacije, minister za Slovenijo po svetu dr. Janez Dular, pa je bil tudi pri Slovencih v Argentini, v Buenos Airesu. Opravili smo naporno in uspešno pot, bili smo v Clevelandu, kjer smo se srečali s poslovnimi slovenskega rodu, pa tudi Američani, v Washingtonu, kjer je naša ambasada pri organizaciji obiska opravila delo zelo profesionalno, pa smo se sestali s kongresniki slovenskega rodu

in vidnimi predstavniki senata in vlade. Sprejem naših razlag položaja v Sloveniji je bil ugoden, ideja o konfederaciji se jim zdi povsem sprejemljiva, že jeseni bodo prišli nekateri poslovniki slovenskega rodu v Slovenijo, v Clevelandu pa utegnemo že jeseni odpreti slovensko gospodarsko predstavništvo, je med drugim dejal Lojze Peterle. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel, da so bili pozitivni razgovori v mednarodnem klubu v Washingtonu in da so pogledi na razvoj Jugoslavije zelo sorodni, da sta bila Peterle in Rupel gosta lastnice velikega ameriškega časnika Washington Post, da o Sloveniji v Ameriki malo vedo in je zato

naša delegacija opravila med drugim tudi "pedagoško delo". Dr. Janez Dular pa je povedal, da so bili Slovenci v Argentini veseli obiska, da so to ljudje, ki so bili v preteklosti neupravičeno zapostavljeni in da niso takšni, kot se jih je prikazovalo. Veliko mladih govori slovensko, precej jih bo že letos obiskalo domovino, nekaterih pa je še vedno strah vrnitve. Zanimiva je podatek, ki ga je povedala delegacija, da se v Ameriki blizu 150 ljudi poklicno ukvarja z Jugoslavijo in da je razplet naše krize za Američane lahko v veliki meri model za reševanje krize v Sovjetski zvezi. ● J. Košnjek, slika: G. Šinik

Elanovi skriti dokumenti pri sodniku

Vsebinska še skrivnost

Kranj, 12. julija - Odvetnik bivšega Elanovega finančnika Pavla Kodra, Andrej Škrk, je v sredo izročil preiskovalnemu sodniku v Kranju Alojzu Maroltu štiri fascikle finančne dokumentacije o poslovanju Elana, dva pa še pričakuje.

Omenjeno dokumentacijo je Pavel Koder v začetku maja odnesel iz Elana in skril. Preiskovalni sodnik o vsebini dokumentov še molči. Pravi, da jih bo treba preveriti skupaj s tistimi delavci Elana, ki so dokumentacijo za Kodra pripravljali.

Alojza Marolta smo tudi vprašali, ali je res - kot piše v Mladini - da je Elan izdatno financiral predvolilne priprave slovenskih krščanskih demokratov. Preiskovalni sodnik je odgovoril, da o tem ničesar ne ve. ● H. J.

Upanje le za peščico varčevalcev

Ljubljana, 12. julija - Po zadnjih informacijah obstaja upanje le za tiste varčevalce, s katerimi bodo znotraj podjetij lahko napravili pobote, teh pa seveda ni veliko, saj so v banko Les ljudje prinašali denar v glavnem mimo njih.

V banki Les v Ljubljani so se danes sestali upniki - 21 podjetij, ki ima tam 17 milijonov dinarjev in po sestanku je jasno vsaj to, da obstaja upanje za peščico varčevalcev. V teh podjetjih odprte kredite bo namreč moč pobotati s hranilnimi vlogami "njihovih" varčevalcev. Natančnejših podatkov, kje bo to moč napraviti, še nimamo, rečemo pa lahko, da so na boljšem varčevalci nekdanjih hranilnih služb po teh podjetjih, ki so se z letošnjim letom združile v banko Les. Več na 10. strani. ● M. V.

Ponekod je treba še s koso. - Foto: G. Šinik

Vse večji problem brezposelnosti

Kam z delavci iz RUŽV?

Škofja Loka, 10. julija - "Po podatkih iz obdobja prvih štiri let letošnjih mesecih je v škofojloški občini še vedno daleč najnižja stopnja brezposelnosti na Gorenjskem, vendar pa ne smemo zanemariti dejstva, da se število iskalcev zaposlitve lahko kaj kmalu bistveno poveča. Pred vrati je zapiranje Rudnika urana v Žirovskem vrhu, kjer bo brez dela ostalo okrog 450 delavcev, tudi sanacijski program Alplesa predvideva zmanjšanje zaposlenosti za 140 delavcev, presežki pa so tudi v vrsti drugih podjetij. Hkrati se je potrebno zavedati, da se veliko prebivalcev vozi na delo v Kranj (Iskra, Tekstilindus...), kjer vemo, kakšno je stanje. Prihaja pa tudi nova generacija

mladih, ki večina ne bodo mogli najti zaposlitve," je na torkovi seji škofojloškega izvršnega sveta poudaril Tone Jenko iz Komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora.

Hkrati je seveda treba dodati, da v škofojloški občini še vedno primanjkuje strokovnjakov in pa najrazličnejših storitvenih dejavnosti. Čeprav je v zadnjem času v občini registriranih več kot sto novih podjetij, pa je zaposlovanje v njih zelo pičlo. Za to so seveda največ krive visoke obremenitve, ki čakajo podjetnike in obrtnike, ki zaposlujejo delavce. "Poskrbeli bomo za fleksibilnejšo izdajo obrtnih dovoljenj, hkrati pa skušali dajati kar največ

olajšav za zaposlitve pri obrtnih in podjetnikih. Pozornost bo treba nameniti tudi uveljavljanju sezonskega dela in skrajševanju delovnega časa. Odprli bomo posvetovalnico, kjer bomo dajali napotke, kakšna podjetja in obrti v občini rabimo," je povedal Tone Jenko.

"Poleg delavcev iz RUŽV, ki se jim obeta, da bodo ostali brez zaposlitve, je s sprejetjem zakona o začasnih prepovedi sečnje ostalo brez dela tudi precej gozdarjev, to pa bo potegnilo za seboj tudi presežek delavcev v lesni industriji," je opozoril Sandi Bartol iz škofojloškega sindikata. ● V. Stanovnik

železarji na prisilnih dopustih

Naslednje leto le 2.600 metalurgov

Jesenice, 12. julija - Obe slovenski železarni, Jesenice in Store, sta v hudih likvidnostnih težavah in ocenjujejo, da bo do konca leta količinska proizvodnja pod pragom rentabilnosti. Zato so v obeh železarnah sprejeli vrsto ukrepov, med drugim tudi za 11 odstotkov znižanje stroškov materialov in energije.

Daleč najbolj boleč pa je za zaposlene sklep, da se v obeh železarnah v obratih, ki nimajo naročil, proizvodnja ustavi. Delavci morajo tako na redne dopuste, koristiti morajo proste ure zaradi nadur, so na kolektivnih letnih dopustih in na prisilnih dopustih.

Kot predvidevajo v slovenskih železarnah, bo do konca leta 1991 v osnovni metalurški dejavnosti Železarni Jesenice do 2.600 in v Železarni Store do 1.200 zaposlenih.

S 1. julijem je tako na prisilnem dopustu v jeseniški Železarni 1.400 zaposlenih in v Železarni Store 500 zaposlenih.

Železarji obeh železarn pričakujejo, da se bodo dokončno opredelili o predlogu sanacije slovenskih železarn z izvršnim svetom Republike Slovenije in bankami najkasneje do 15. julija. ● D. S.

d.o.o. KRANJ
AVTOSOLA
Begunjska 10
tel. 064 26245

DEL. ČAS: OD 11. - 13. IN OD 16. - 18. URE

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Eden za tri

Zvezna ustava in z njo uzakonjen jugoslovanski skupščinski sistem v Jugoslaviji ne držita več. Strategija vodstva republike Srbije, začeta z ustoličenjem Slobodana Miloševića, da se utrdi republika Srbija tudi na račun zmanjšanja ali ukinitve kosovske in vojvodinske avtonomije, se je v zadnjih dneh uresničila. Počakati je bilo treba samo na pravo priliko in ta se je ponudila 2. julija. 114 delegatov albanske narodnosti kosovske skupščine in večina, je razglasilo samostojnost Kosova, to pa je po oceni Beograda dovolj za skrajni ukrep: za razpustitev kosovske skupščine in za prevzem vse oblasti v pokrajini, v bistvu za okupacijo. Beograjska poteza ima še drugo ozadje. Ne gre samo za ukinitve avtonomije, ampak je v ozadju še drugi cilj: v zvezni skupščini v bistvu dobiti tri glasove, svojega, srbskega, zraven pa še, seveda uglasenega na srbskega, še vojvodinskoga in kosovskega. Če so bili že doslej vojvodinski delegati že poslušni, pa kosovski niso vselej bili, sedaj pa so vsi pogoji, da jim Beograd zapre usta. Gre torej za formulo: eden za tri. Kosovski delegati v zvezni skupščini imajo formalno še vedno mandate, vendar jih očitno dolgo ne bodo več imeli. Vse se čudovito sklada s srbsko opcijo odnosov v jugoslovanski federaciji (srbsko predsedstvo kakršnokoli razmišljanje o konfederaciji odklanja), ko naj bi v zveznem zboru zvezne skupščine še veljalo načelo sporazuma oziroma soglasja o bistvenih vprašanjih, v zboru republik in pokrajin pa bi zakoniti pravilo en človek - en glas, kar pomeni večino pri glasovanju ob upoštevanju, da verjetno tudi Črnogorci ne bi glasovali bistveno drugače. Če pri večini drugih srbskih potez na Kosovu (ta problem je očitno bistven za vzpon ali padec oblasti) lahko rečemo, da je to stvar republike Srbije, čeprav vplivajo na odnose v Jugoslaviji in na položaj Jugoslavije v svetu, pa spreminjanje ustavnih in skupščinskih razmerij ni več stvar samo Srbije, ampak vseh, ki smo sedaj še v Jugoslaviji.

Predsedstvo države, ki je dokaj hitro reagiralo na Deklaracijo o suverenosti Slovenije in nas obtožilo izdajstva, kršenja ustavnega in pravnega reda ter blatenja ugleda Jugoslavije, se je v primeru popolne ukinitve avtonomije na Kosovu spajdašilo s predsedstvom Srbije. Može z državnega vrha so z večino na glasovanju (kdo je bil za in kdo proti ni znano, zanesljivo pa je bil proti Slovenec dr. Janez Drnovšek) soglašali s srbskimi ukrepi in terjali, da spoštuje ustavnost in zakonitost ter zagotovi enakopravnost ljudi, kar pa je v sedanjih razmerah iluzija! Prav smešno je za količjak realnega opazovalca, da je bil predlog dr. Janeza Drnovškega, da ustavno sodišče Jugoslavije, ki je edino pristojno za razsojanje spoštovanja ustave, oceni postopek Srbije, zavrnjen, pred dnevi pa je bila v primeru slovenske Deklaracije taka pobuda, sicer izrečena iz drugih ust, sprejeta. Očitno gre za dvojna merila, za sklepe in priporočila brez koristi, kar ugleda kolektivnega šefa države ne utrjuje, ampak kvečjemu potrjuje, da ga jugoslovanska stvarnost prehiteva. Predsedstvo nadaljuje s pogovori z vodstvi republik (pokrajin dejansko ni več), ponuja svoje rešitve, edino soglasje pa je bilo doseženo v Srbiji, kjer so za federacijo, če pa te ne bo, pa se določi postopek za odcepitev, drugod pa imajo v igri že svoje predloge, na primer v Sloveniji in na Hrvaškem konfederalno ureditev Jugoslavije, za "ohlapno" federacijo pa se je prvič javno izrekel tudi makedonski partijski voditelj Petar Gošev, ki pa ima pri svoji ideji doma največjega nasprotnika v republiškem izvršnem svetu.

V takih razmerah postaja zaskrbljen sicer hladnokrvni predsednik zvezne vlade Ante Marković. Političnih vprašanj v bistvu ne postavlja v prvi plan in pušča vse možnosti prihodnje ureditve Jugoslavije odprte. Vztrajno poudarja, to je povedal tudi med zadnjim obiskom v Sloveniji, kamor sploh ni prišel zaradi Deklaracije o suverenosti, da politična nesoglasja ne smejo minirati njegove gospodarske reforme, ki pa le zadeva vso Jugoslavijo z vsemi nasprotji. Politična plat odnosov le ni tako nepomembna pri reformi in tega se sam pri sebi zaveda. Ko je prevzemal položaj prvega ministra, je javno poudarjal, da ga največja težava njegove reforme v tem, ker ni političnega soglasja. Tako oddaljeni od njega kot sedaj pa že dolgo nismo bili in prav zato je njegova reforma v nevarnosti. Samo z enega centra je očitno ne bo več mogoče speljati. Reforma postaja vedno bolj odvisna od posameznih federalni enot in njihovih pogledih na reformo. Enotnega jugoslovanskega koncepta je konec. ● J. Košnjek

Četrty Barletov memorial uspel

Cerklje — V soboto je Gasilsko društvo Cerklje organiziralo tekmovanje 4. Barletov memorial v spomin na pred 62-letni umrlega domačina in ustanovitelja gasilstva na Slovenskem in prvega častnega člana jugoslovanske gasilske zveze. Med devet članskimi ekipami je nastopilo 18 pionirskih ekip in 20 ekip članov. Med pionirji sta bili najboljši ekipi iz Voklega in Gamelj, med člani pa so bili najboljši gasilci iz Zalega Loga pred dvema ekipama Zg. Brnika. V 80 sekundah pa je načrpala največ vode ekipa gasilcev iz Zgornjega Brnika. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra.

J. Kuhar

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo, TOZD TČR, Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za 11. trimesečje 100,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v.d. odgovorne urednice), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrt Zlobir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, ekologija), Vito Bešter (notranja politika, kultura), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marjeta Volčjak (gospodarstvo), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Seljak in Mirjana Drakšler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem menju 421-1/72.

Ponovno se je zataknilo pri kranjskem Radiu

Občinskih nagrad prvič ne bodo podelili

V kranjski skupščini se je spet zapletlo, strankarska nasprotja in slaba udeležba, zlasti zbora združenega dela so privedla do neresne zavrnitve predlogov za podelitev letošnjih občinskih nagrad in priznanj. V Kranju jih tako ob občinskem prazniku prvič ne bodo podelili, saj je težko verjeti, da bi se skupščina ta mesec še sestala in stvar ponovno obravnavala.

Kranj, 9. julija - Na ločeni seji se je naprej sestal zbor združenega dela, steli so jo kot nadaljevanje 4. seje in obravnavali prevzem ustanoviteljstva Radia Kranj. Ponovno smo slišali nekaj pomislekov, naj bo postopek pravičen in naj bo vse pripravljeno tako, kot je treba, predložena naj bo torej tudi sestava organa upravljanja in programskega sveta. Seje se je udeležilo 23 od 45 delegatov zbora združenega dela, torej bi morali vsi glasovati za sprejem ustanoviteljstva, da bi bil sklep sprejet, ker je bil eden proti in eden vzdržan, ni bil sprejet. Pristavimo torej lahko le, da se je pri Radiu Kranj ponovno zataknilo.

Tudi udeležba na skupnem zasedanju vseh treh zborov ni bila dobra, najboljša je bila v zboru krajevnih skupnosti, prišlo je 30 od 45 delegatov, v družbenopolitičnem zboru jih je bilo 26 in v zboru združenega dela 23, kakor smo že zapisali, k čemur je verjetno pripomogel tudi dopustniški čas, čeprav so skupščinske počitnice avgusta. V nadaljevanju prekinjenega skupnega zasedanja so hitro sprejeli davčni zaključni račun za lansko leto in imenovali predsedstvo skupščine za delovanje v izrednim razmerah.

Zapletlo pa se je pri občinskih nagradah in priznanjih, ki naj bi jih podelili ob letošnjem občinskem prazniku, predloge je pripravila stara, pregledala in predlagala pa nova skupščinska komisija za odlikovanja in priznanja. Jože Ahačič (Demos) je imel pripombe na enega od predlaganih nagradencev, dva delegata sta opozorila na ekološke probleme, bolje rečeno sume, ki zadevajo predlagano podjetje, naka je bil izglasovan Ahačičev predlog, da glasujejo o vsakem nagradjencu posebej. In začela se je neslana (strankarska) igra, prvi predlog ni bil izglasovan in nato nobeden več, saj je zadoščalo

le, da se je v zboru združenega dela eden vzdržal. Otroško neresno je nato izzvenelo naknadno obžalovanje, nemara je bila še najbolj na mestu neposredna pripomba: kar ste hoteli, ste dosegli.

Kdove kako bi reagirali predlagani nagradjenci Peter Tulipan, Stane Vreček in Gorenjski tisk ter predlagani dobitniki priznanj Franc Balanč, Miha Sušnik, ženski nonet Tomo Zupan Kranj in krajevna skupnost Jezersko, če bi opazovali dogajanje na skupščini. Grenko lahko pripomnimo vsaj to, da ženski nonet zanesljivo nima nobene zveze s politikom.

Dokaj mirno so bile nato izvoljeni statutarna pravna komisija, svet za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito (ki ga bodo dopolnili s Zveze rezervnih vojaških starešin in V.P. Kranj) ter upravni odbor sklada stavbnih zemljišč, ni jih pa uspelo izvoliti komisije za medobčinsko in mednarodno sodelovanje, saj so se pri njej vnele debate, je preširoka ali ne, slišali pa smo hudomušno pripombo, ali znajo vsi predlagani tuje jezike.

Odlok o razglasitvi Prešer-

Delegatske pobude in vprašanja:

- Miro Kozelj je predlagal, naj statutarno pravna komisija pripravi spremembo poslovnika, ki bo omogočala pretežno odločanje na skupni seji.

- V imenu Slovenske demokratične zveze je Miro Kozelj dal pobudo za spremembo odloka o simbolih občine Kranj, dobila naj bi stari kranjski grb, figuro orla, namesto nageljna, ki je bil uveden leta 1978.

- Florijan Bulovec je zahteval, naj se uredi pravni status kompleksa Brdo in gradu Stirmol ter vrnitev odvzetih zemljišč kmetom. Andrej Lapajna je ob tem dejal, da je bilo pri zemljiščih 85 odstotkov pogodb menjalnih, 15 pa kupoprodajnih. Franc Mohorič, predsednik izvršnega sveta, je povedal, da so republiški vladi že poslali izjavo, v kateri so zapisali, naj republika skrbi za Zoisovo lastnino iz leta 1935, ki naj postane kulturni in zgodovinski spomenik, kasneje razlašene in odkupljene gozdove pa naj vrnejo kmetom. Sklepanje o gradu Stirmol pa je preuranjeno, saj se je že začel postopek za vrnitev gradu nekdanjim lastnikom. Dodal je: "Pisalo mi je že veliko kmetov, ki zahtevajo vrnitev zemlje, bojim se, da so zahteve upravičene, ker je razlog za odvzem odpadel, saj visoki turizem ni razlog, da bi kmetom odvzeli gozdove, zlasti pa ne, da se prodajo tujcem."

- Čebulj iz zbora krajevnih skupnosti je zahteval, naj izvršni svet pripravi poročilo o razmerah na brniškem letališču in s tem pove, ali so enostranske informacije v Demokraciji resnične. Skupščina pa je uresničila njegov predlog o enominutnem molku za žrtve v Kočevskem Rogu.

- Ciril Meglič je zahteval, naj se Cestno podjetje zadolži za urejanje neobdelanih površin ob avtocesti, kjer se zarašča plevel in veter seme odnaša na njive, z občinskim odlokom pa naj bi omejili gibanje ljudi po travnikih in njivah.

- Jože Ahačič je zahteval, naj izvršni svet pripravi odgovor, koliko sredstev je v preteklosti dala kranjska občina Gornjskemu glasu in če je res samostojen.

novega gaja za kulturni in zgodovinski spomenik je bil sprejet kot osnutek, zato bo za spremembe in pripombe še dovolj časa v postopku. V izvršni svet pa so kot

zunanjega člana dodatno izvolili Janeza Remškarja, zdravnika specialista, ki bo zadolžen za zdravstvo in socialno politiko. ● M. Volčjak

Na seji škofjeloške skupščine o razbremenitvi gospodarstva

Prispevne stopnje nižje za 12 odstotkov

Škofja Loka, 9. julija - Na skupni seji vseh treh zborov SO Škofja Loka so govorili predvsem o razbremenitvi gospodarstva v občini, imenovali pa so tudi nove funkcionarje upravnih organov. S tajnim glasovanjem so izvolili Antona Jenka za predsednika komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora, Emila Okorna za sekretarja sekretariata za občo upravo in proračun in Blaža Kujundžiča za načelnika oddelka za ljudsko obrambo in v.d. načelnika oddelka za notranje zadeve.

Ko so govorili o razbremenitvi gospodarstva, so na dan prišle stare resnice, ki jih že vsi poznamo, pa vendar se (menda) trenutno ne da kaj posebnega spremeniti. Treba se je namreč zavedati, da opešano gospodarstvo denarja nima niti za lastno preživetje, kaj šele za drago nadgradnjo. Kot je poudaril delegat ZZZ iz Žirov, Janko Rejc, je treba zahtevati čimprej znižanje republiških prispevnih stopenj, v občini pa naj se pripravi poročilo o zmanjšanju števila zaposlenih, ki je nastalo z ukinitvijo SIS-ov. Pavel Florjančič, delegat iz Gorenje vasi je poudaril, da je treba v občini narediti vse, da se bo hitreje in lažje (z zniževanjem prispevkov) razvijala obrt in podjetništvo. Ob pripombah, kako drage so naše družbene dejavnosti, se je oglasil Marjan Lu-

ževič iz škofjeloške gimnazije, ki je razpravljalec opozarjal, naj se ob splošnem kritiziranju vendarle vprašajo, kakšno šolo hočemo in v tem času zmoremo. Na družbene dejavnosti se še vedno gleda zgolj kot na porabnike, ki so v breme gospodarstva. Delegati so ob koncu razprave sprejeli sklep, da se prispevne stopnje za občinske programe družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture od avgusta dalje znižajo za 12 odstotkov.

Ob imenovanju novih funkcionarjev občinskih upravnih organov so imeli nekateri delegati pomisleke ob imenovanju Blaža Kujundžiča kot bodočega načel-

nika oddelka za ljudsko obrambo in notranje zadeve. Ta namreč nima diplome (je absolvent sociologije) in zato so se delegati spraševali, ali ni v občini nikogar, ki bi povsem ustrezal tej funkciji. Umestno pa je bilo tudi vprašanje, ali sta tako pomembni funkciji, kot je načelnik oddelka za ljudsko obrambo in načelnik oddelka za notranje zadeve res združljivi (pripomba: kot bi združili Janšo in Bavčarja). Prevladalo pa je mnenje iz prejšnje razprave - da je pač treba varčevati v družbeni nadgradnji. Na koncu so se s tajnim glasovanjem odločili in podprli vse tri predlagane funkcionarje. ● V. Stanovnik

So tudi vam po letu 1945 nacionalizirali premoženje?

Poiskati naslovnik lastnine

Vročih tem očitno tudi to poletje, ki sicer za novinarje velja za čas kumaric, ne bo manjkalo. Ena izmed njih, ki že nekaj časa buri duhove, je zanesljivo problematika nekdanjih lastnikov premoženja, ki so ga po končani vojni nacionalizirali.

Zanimivo in hkrati zelo zgovorno je že dejstvo, da je bilo kmalu, ko so zahteve po vrnitvi nasilno odvzetega premoženja, čutili močno reakcijo ljudi po vsej Sloveniji. Vedno več je bilo klicev, postavljanih vprašanj, vedno več bodisi nekdanjih lastnikov tovarn, trgovin... bodisi njihovih zakonitih dedičev je v menjavi oblasti videlo svojo možnost. To je v končni fazi pred kratkim pripeljalo tudi do ustanovitve in registracije posebne Komisije za denacionalizacijo na republiški ravni in kot smo se uspeli prepričati, ima omenjena komisija dvanajst vloženih že več kot 800 vlog, ki pa skorajda dneвно prihajajo.

Ena od aktivnih članic te komisije je tudi Kranjčanka Ljubica Erjavec, ki pravi, da jo ljudje stalno kličejo domov in sprašuje-

za lastnike gozdov in polj, kar bo tudi v prioriteti reševanja."

Po besedah Erjavčeve bo prišlo tudi do ustanovitve Združenja razlaščenih lastnikov, ki se mu bodo pridružili tudi zamejski Slovenci, kar bo v končni fazi pripeljalo do ustanovitve nekakšne banke - možnost finančne pomoči razlaščenim lastnikom, da bi s pomočjo tega denarja lahko obnovili, pospešili, razvili... svojo nekdanjo trgovino, tovarno...

Eno glavnih vprašanj pri denacionalizaciji je seveda označitev naslovnik lastnine oziroma iskanje najustreznejšega načina vrnitev premoženja nekdanjim lastnikom. Razmišljanj v tej smeri je več, naprimer tam, kjer je sedaj v nacionalizirani hiši trgovina in le-ta plačuje najemnino naprimer Domplanu, naj bo jo v prihodnje, če stari lastnik ne bi želel imeti sam trgovine, plačevali v prihodnji njemu. Tam, kjer gre za nacionalizirano zemljo in danes na njej stojijo stanovanjski

objekti, naj bi nekdanji lastniki dobili v odškodnino ustrezno stanovanje, stanovanja... Vse to pa so, vsaj zaenkrat, do izdaje ustreznega zakona, ki pa se po informacijah Erjavčeve intenzivno pripravlja, seveda le delovni recepti za denacionalizacijo.

Zapišimo še, da so lahko vsi zainteresirani za dodatne informacije obrnejo na omenjeno republiško komisijo, vsekakor pa velja tudi povedati, da kranjski pododbor Komisije za denacionalizacijo v ustanavljanju takoj po končanih dopustih, torej v prvih dneh septembra pripravlja na to temo posebno javno tribuno, o čemer vas bomo pravočasno obvestili tudi v Gorenjskem glasu. ● V. Bešter

Kaj bo z zgodovinskim spomenikom na Visokem?

Tavčarjev dvorec ostaja brez gospodarja

Čeprav je dvorec lepo obnovljen, ne morejo dobiti pravega investitorja

Škofja Loka, 10. julija - Usoda Tavčarjevega dvorca na Visokem me, milo rečeno, spominja na tragikomično nadaljevanko, ki pa ji (žal) še ni videti konca. Kot je na torkovi seji škofjeloškega izvršnega sveta dejal novi predsednik Vincencij Demšar, se bodo v izvršnem svetu pač morali spoprijeti s "problemom", čeprav se zavedajo, da bo ob tem še "precej vroče krvi". Najhuje pa je, da (delno) obnovljen dvorec na Visokem še vedno propada brez pravega gospodarja.

Čeprav je pred dvema mesecema že kazalo, da bo končno le podpisana pogodba o ustanovitvi podjetja, družbe z omejeno odgovornostjo, v kateri naj bi bil delež škofjeloške občine 22,5 odstotka, delež Anderliča (avstrijskega državljanca, po rodu Slovenca) pa 77,5 odstoten, do podpisa te pogodbe ni prišlo. Visoko je namreč zaščiteno kot zgodovinski spo-

menik, ki je v družbeni lasti in ga zato (menda) ni moč prodati. Poleg tega se je pojavilo tudi vprašanje, ali je občina sploh lahko podjetnik. Tako so člani občinske statutarno pravne komisije svetovali novemu predsedniku škofjeloškega izvršnega sveta, naj Visoko ponudi Anderliču v zakup, ne pa, da se ustanovi podjetje.

Ko so člani škofjeloškega izvršnega sveta na torkovi seji govorili o usodi Tavčarjevega dvorca na Visokem, je bilo postavljeno tudi vprašanje, kakšno vlogo ima pri tem Creina, ki je sprva prevzela investicijo na Visokem in jo nato opustila. Anderlič je namreč Creini (sicer kasneje, kot je bilo v pogodbi) plačal najprej 800 tisoč in nato še 500 tisoč šilingov. Vprašanje je tudi, kako je ocenjeno premoženje na Visokem, in ali se je pri cenitvi upoštevalo tudi dejstvo, da je to zgodovinski spomenik... Ali je Anderlič res tisti, ki je najprimernejši za novega gospodarja, saj se ni držal roka za plačilo... Ali je kdo v Jugoslaviji sposoben

plačati Anderliču, če se na primer odločijo za novega gospodarja Visokega... Ali bi Anderlič vendarle postal najemnik in ne podjetnik na Visokem. Prav to zadnje vprašanje bodo pisмено postavili kupcu (za katerega so se v bivšem IS odločili med štirimi kot najprimernejšega) in glede na njegov odgovor kasneje ponovno (v sodelovanju z izkušenimi odvetniki) ukrepali.

Ta čas pa bo dvorec še na prejšnjem mestu in čakal na odgovor, ali je bolje, da je "zgodovinski spomenik", ali bi morda (končno) že zaslužil dobrega gospodarja. ● V. Stanovnik

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je izdal naslednji javni poziv:

Skupščina Republike Slovenije je na zasedanju zborov 2. 7. 1990 sprejela zakon o začasni prepovedi sečnje v gozdovih v družbeni lastni in začasni prepovedi prometa z nepremičninami v družbeni lastni.

Da se zagotovi učinkovito izvajanje tega zakona, Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poziva vse lastnike oziroma njihove pravne naslednike, ki so jim bile nepremičnine odvzete na katerikoli način in na podlagi kateregakoli zakona, ki ga določa zakon o začasni prepovedi sečnje v gozdovih v družbeni lastni in začasni prepovedi prometa z nepremičninami v družbeni lastni, da v enem mesecu od objave tega razglašila sporočijo podatke o taki nepremičnini pristojnemu občinskemu upravnemu organu občine, na območju katere taka nepremičnina leži. Obenem jih poziva tudi, da sodelujejo pri izvajanju tega zakona v skladu z njegovimi določbami.

Kranj, 12. julija - V ponedeljek so se gradbeni delavci lotili adaptacije vrta kranjske Mlečne restavracije Kekec. Vodja poslovne enote Živila gostinstvo, Sonja Kerenc, je povedala, da je to njihova dolgoletna želja, ter da jim doslej Zavod za spomeniško varstvo ni dovolil preureditve. Vrt bo sedaj pokrit, z deli pa so pričeli sredi poletne sezone, ker prej ni bilo urejene dokumentacije. Gradbena dela bodo zaključili v štirinajstih dneh, v tem času pa ne pričakujejo bistvenega upada prometa. M. G., foto: Go-raz Šinik

Gradnja avtoceste zamuja

Avtocesta mora biti sočasno s predorom

Jesenice, 12. julija - Člani jeseniškega izvršnega sveta so dali nedvoumno vedeti, da ne bodo dopustili prometa skozi Jesenice in zahtevali, da se mora avtocesta na pobočju Mežakle zgraditi sočasno s predorom. Prometni infarkt in ogrožena življenja?

Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta so člani in valjeni predstavniki delovnih organizacij zelo izčrpno tehtno spregovorili o uresničevanju projekta Karavanke in gradnji avtoceste Hrušica - Vrba. Projekt zajema transjugoslovansko avtocesto, predor Karavanke in mejni plato, dejavnosti, ki se usklajujejo v okviru karavanške poslovne skupnosti, problematiko Carinarnice Jesenice in kmetijsko problematiko.

Iz poročil, ki so jih predstavili posamezniki, nesporno iz-

haja, da je gradnja avtoceste v zamudi vsaj za pet mesecev, kar pomeni, da avtocesta ne bo dokončana do zaključka izgradnje predora. Dela v predoru in na mejnem platu potekajo po programu in pričakujejo dokončanje pred turistično sezono prihodnje leto. Aktivnosti, ki jih usklajuje karavanška poslovna skupnost je v občini na nekaterih področjih treba pospešiti, enako velja tudi za aktivnosti v zvezi z izgradnjo nove stavbe carinarnice ter naloge v zvezi z razreševanjem problematike na področju

kmetijstva. Posebno pozornost pa naj bi občina poleg nemotnega izvajanja del posvetila tudi kadrovskega vidiku tega projekta.

Na Jesenicah upravičeno povzroča največ skrbi ugotovitev, da bodo izvajalci del na avtocesti delali dalj časa, kot so predvideli v pogodbi. Že danes je skozi Jesenice promet domala nemogoč, saj imajo izvajalci na magistralni cesti, ki je obenem tudi lokalna, kar 600 dnevni prevozov. Tolažba, da tudi Avstriji z izgradnjo ceste do predora, kasnijo, ne more biti opravičilo za zamudo; prav tako Jeseničane ne more tolažiti ugotovitev, da prihodnje leto ne bo več toliko prevozov skozi Jesenice. Ned-

vomno bi doživeli prometni infarkt, če bi dopustili, da promet iz predora poteka skozi Jesenice. Gre za samo mesto, za ljudi, ki živijo na obeh straneh ceste, zato skupščina občine Jesenice v nobenem primeru ne bo dovolila, da se promet usmeri skozi mesto.

Na seji izvršnega sveta so med drugim dali tudi pobudo, da na ravni republike ustrezni organi v primeru, da avtocesta na pobočju Mežakle ne bo zgrajena, promet enostavno zapre. Le kako, da nihče ne razumeti, da bi bil promet skozi Jesenice, iz predora na Hrušici, prava katastrofa, taka, ki je na naših cestah še ni bilo. ● D. Sedej

Nove prispevne stopnje v Trziču

Gospodarstvo bo še vedno preobremenjeno

Tržič, julija - Zadnji seji izvršnega sveta in skupščine občine Tržič sta izredno velik poudarek dali novim prispevnim stopnjam na področju družbenih dejavnosti, ki naj bi razbremenile gospodarstvo, a so odborniki lahko ugotovili le, da se bo s to spremembo gospodarstvu kaj malo poznalo, udarjene pa bodo družbene dejavnosti, ki so že pri doslej veljavnih prispevnih stopnjah komajda životarle in krčile programe.

V povprečju naj bi se prispevne znižale za 15 odstotkov, vendar bi jih morali v prihodnje še bolj znižati, če bodo hoteli, da se bo gospodarstvu to razbremenjevanje res kaj poznalo. Prispevki za zdravstvo se bodo s 1. avgustom znižali od sedanjih 0,45 na 0,40, otroško varstvo od 2,51 na 2,17, kultura od 0,55 na 0,44, telesna kultura od 0,33 na 0,31, socialno skrbstvo od 0,49 na 0,43 in raziskovanje od 0,07 na 0,06 odstotka. Nespremenjeno ostane le izobraževanje in sicer 4,50 odstotka, ker je ta odstotek pogoj, da občina dobi republiška solidarnostna sredstva.

V gospodarski infrastrukturi se bo prispevna stopnja za stanovanjsko gospodarstvo znižala od 3,60 na 2,80, komunalno-cestno gospodarstvo od 4,30 na 3,60 in požarno varstvo od 0,214 na 0,18. Prispevki za pospeševanje proizvodnje hrane in blagovne rezerve, ki so bili znižani že maja od 0,30 na 0,27 in od 0,20 na 0,15 ostanejo na novi prispevni stopnji. Prispevki za SLO in družbeno samozasčito bodo znižani za 20 odstotkov, od 0,51 na 0,40 odstotka.

Vsekakor bo prispevne stopnje še potrebno zniževati, zato so ta znižanja le začasna. ● D. Dolenc

Od bioenergetika do kmeta

Škofja Loka, julija - Te dni na njivi Staneta Andreja Oblaka, znanega gorenjskega bioenergetika, v dolini Hrastnice cveti ognjič. Obrani cvetovi takoj zahtevajo predelavo, kajti za Oblakove "žavbice", ki zdravijo cel spisek kožnih obolenj - posebno se ljudje pohvalijo pri ozdravljenih glivicah med vnetimi prsti na nogah, pri razbrazdani in razpokani koži na ro-

Stane Oblak je upokojen, zadnje leto pa si je prizadeval, da bi dobil status kmeta. Na njivi bo še naprej gojil ognjič, osnovno surovino za mazila, po bregovih tam okrog pa pridela dovolj krme za kakšne štiri bikce in nekaj prašičev. Pred nekaj dnevi je od škofjeloške občine le dobil potrdilo, da je lahko kmet. Da ima za kmetovanje posebno veselje, potrjuje tudi

kah, na petah, pri zlati žili in drugod - so potrebni sveži cvetovi. Recepta za izdelavo zdravilnih mazil gre pri Oblakovih iz roda v rod, danes, pri tako umazanem ozračju, ko so vnetja kože še veliko bolj pogosta, je človek kar vesel, da lahko dobi mažo za tako vsestransko uporabo.

Ognjič cvete skoraj vse poletje in da veliko bero. Lepo je pogledati celo njivo cvetočega ognjenega rumenega ognjiča.

kozolca, dolenjski in gorenjski toplar, ki ju je postavil pod breg. Prvega je rešil propada neke pod Ljubljano, drugega pa je kupil in podrl v Jarčjem brdu in ga na svojem posestvu na novo postavil. Zdaj se pripravlja, da zgradi manjši, moderen hlev za živino, da bo na voljo domač gnoj, da bodo tudi v prihodnje njegova njiva in travniki brez vsakih umetnih snovi. Geslo "Nazaj k naravi" zanj res ni le fraza. ● D. Dolenc

Svečana obljuba junijske generacije vojakov

Armada bo tudi v prihodnje dobro pripravljena

Kranj, 12. julija - V kranjski vojašnici je bila slovesnost ob 47-letnici slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade France Prešeren, ki so jo združili z opravljanjem svečane zaprisege junijske generacije vojakov. Poleg vojakov in njihovih sorodnikov so bili navzoči tudi preživelci borci Prešernove brigade, predstavniki občinski skupščin Kranja in Radovljice, ter general major ljubljanskega korpusa Marjan Vidmar.

Komandant brigade, polkovnik Živko Juroš je v nagovoru mladim vojakom poudaril, da smo v današnjem času priče negativnim pojavom v naši družbi, ki zahtevajo popolno bojno pripravljenost armade in odgovornost za izpeljavo nalog, ki jih zastavlja naša družba, saj se lahko samo na ta način zoži prostor silam, ki jim ni pogodu federativna ureditev Jugoslavije in obstanek Jugoslovanske ljudske armade.

Tudi predstavnik borcev Prešernove narodnoosvobodilne brigade, Gregor Tršar je dejal, da borci ne morejo pristati na spreminjanje zgodovinskih dejstev niti na enako tretiranje partizanov in belogardistov kot žrtev vojne. Zavzel se je tudi, da imen ulic in ustanov ne bi ponovno spreminjali.

Nastopi predstavnikov kranjske in radovljiške skupščine so tokrat minili brez dolgovernih govorov. Na svečanosti so zaslužnim starešinam, civilnim osebam v službi v armadi in vojakom podelili priznanja in nagrade, po podpisu svečane zaobljube pa so se vojaki s sorodniki in starešinami udeležili družabnega srečanja.

M. G.

Junijska generacija vojakov je včeraj najprej pričakala svečan prihod zastave, potem pa je sledila svečana zaprisega. (M. G.) Foto: G. Šinik

ZKS - STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE RADOVLJICA

Ni morda najustreznejši način, je pa zanesljivo najboljši namen, da se še javno obrnemo na vse člane ali bivše člane stranke in simpatizerje, ki smo jih morda v dosedanji akciji potrjevanja članstva zgrešili. Vodila nas je misel, da je javna ponudba, sicer strankarsko končna možnost, vendar tudi najbolj odprta in demokratična: Nov program, nov način! Zato vsem tistim starim članom, ki želijo, pa niso doslej imeli organizirane možnosti, ter tistim občanom, ki želijo in jih sedaj nismo mogli povabiti, sporočamo, naj izpolnijo priloženi formular ali dvignejo poseben formular na sedežu stranke v Radovljici ter nam ga pošljejo.

VPISNI LIST

PRIMEK IN IME _____
Datum rojstva: _____ Matična št.: _____
Naslov: _____
_____ telefon: _____
Šolska izobrazba: _____
Zaposlen: _____
Datum: _____ (podpis) _____

Eno je gotovo: če se hočemo spremeniti, je potrebno tudi kaj storiti!
To dejstvo je tako samo po sebi umevno, kot zasukati volan, če hočemo zaviti drugam.

OK ZKS - SDP
Radovljica

KRATKE GORENJSKE

Srečanje pod Bohinjsko marelo

Bohinj, 12. julija - Zanimiva turistična prireditve, ki jo to soboto, 14. julija, pripravljajo v Bohinju nosi ime "Srečanje pod Bohinjsko marelo". Poleg različnih zabavnih in športnih iger bo na prostoru pri gostišču "Danica" v Bohinjski Bistrici tudi nogometna tekma med debelimi Bohinjci in debelimi Slovenci, ki se bo začela ob 16. uri. Za zabavo na prireditvi bo skrbel ansambel Cof, gasilsko društvo iz Bohinjske Bistrice pa pripravljata bogat srečelov.

V Bohinju pa bo veselo tudi v nedeljo, 15. julija, ko bo na prireditvenem prostoru "Pod skalco" gasilska veselica. Organizira jo gasilsko društvo Srednja vas, začela pa se bo ob 16. uri. Gasilci bodo poskrbeli tudi za bogat srečelov, ansambel Jevšek pa za dobro glasbo. ● V. Stanovnik

Usodni "da" v moški družbi

Škofja Loka, 9. julija - Na ponedeljkovi skupni seji vseh treh zborov so uradno pooblastili za sklepanje zakonskih zvez šest moških predstavnikov: Petra Hawlina iz Lipice (župan), Ivana Bernika iz Strmice, Pavla Okorna iz Jegorovega predmestja, Jožeta Petrnja iz Šolske ulice ter Janeza Sušnika in Janeza Zihlerla, oba iz Spodnjega trga. Ker moški menda prinašajo več sreče bodočim zakoncem kot ženske, so se odločili, da bodo tako pomembno dejanje opravljali le predstavniki "močnejšega" spola. Upamo pa tudi, da bodo vsi ustrezno zaprilegli, da se ne bi ponovila napaka izpred let, ko so zakonske zveze sklepali nezaprilegli... čeprav menda ti zakoni niso nič manj uspešni kot tisti, ki so bili sklenjeni ob "zaprilegih".

Planinci in varstvo okolja

Ne gre nam za slavo branilcev narave

Prizadevamo si za ohranitev naravnega ravnotežja, vendar postajamo vse bolj neupliva, podrejena organizacija, ki nas zagovarja raznih interesov uvrščajo med nergače, pravi komisija za varstvo planinskega okolja pri Planinskem društvu Kranj.

Kranj, 13. julija - V očeh komisije je najbolj žgoč problem Krvavec z Zvohom, Tiho dolino, vrhom Krvavca, Kriško planino, Gospincem, Lukenškim grabnom z velikimi količinami goriv in čistil. Načrtovana je cesta na Krvavec, skratka na gori naj bi se pele sekire in ropotali gozdarski in gradbeni stroji. Plečnikova kapelica na Krvavcu je dobesedno ujeta med jeklene vrvi, načrtuje se množična uporaba snežnih topov, torej velika poraba vode, ki je na Krvavcu ni, pa dodatne turistične zmogljivosti pod goro, vezane na smučarske zmogljivosti Krvavca, čeprav bi recimo lahko v Predvdoru in na Jezerskem uredili smučišča, tudi umetno zasneževana, brez večjih problemov. Zaradi množičnega odvzema gramoza se je začelo priti dolini pomikati melišče pod Ledinami, na celotnem območju ob avstrijski meji pa je načeto zdravje rastlinstva.

Ljudi, ki opozarjamo na to, se skuša prikazati kot pobudnike gonje zoper Krvavec oziroma posege v naravo, kot ljudi, ki želijo uničiti Krvavec, sebi pa skovati slavo branilcev narave, pravijo v komisiji za varstvo planinskega okolja pri Planinskem društvu Kranj. Ni nam jasna funkcija in odgovornost inspekcijских služb, ki dajejo najrazličnejša dovoljenja. Ne nasprotujemo razvoju smučarstva in razvoja rekreacijskega sistema, vendar morajo biti posegi v naravo razsodni, strokovni in tudi ekonomsko upravičeni. Posloviti se bo treba od priučenosti in nestrokovnosti, od podrejanja prostorskega urejanja in njegovega načrtovanja trenutnim užitek in željam, od izgovarjanja na množičen interes. Posegi v naravo niso igra slepih miši, so zadeva odgovornosti, znanja, discipline, predvsem pa so gore kot naravno bogastvo stvar vseh in ne le izbrancev.

● J. Košnjek

Številna odlikovanja:

Gasilcem za prizadevno delo

Kranj, 12. julija - Gasilska zveza je odlikovala številne prizadevne gorenjske gasilce in gasilska društva, ki so se v minulem obdobju najbolj izkazala.

Na predlog občinskih gasilskih zvez na Gorenjskem oziroma njihovih komisij za odlikovanje je Gasilska zveza Slovenije letos podelila svoja odlikovanja tudi številnim gorenjskim gasilcem in gasilskim društvom.

V Kranju sta prejela odličje za posebne zasluge Stane Vilfan iz gasilskega društva Tekstilindus in Anton Ropret iz gasilskega društva Velevoje. Odlikovanje prve stopnje Franc Kern iz gasilskega društva Srednja vas pri Senčurju, odlikovanje druge stopnje Ivan Drinovec iz gasilskega društva Podbrezje, odlikovanje tretje stopnje Andrej Ambrož iz gasilskega društva Lahovče ter Stane Fajfar iz gasilskega društva Predvdor. Plamenico prve stopnje pa je dobil Pavle Vovk iz gasilskega društva Sava Kranj, plamenico druge stopnje pa pokojni Jože Viharnik iz gasilskega društva Kranj - Primskovo, plamenico tretje stopnje Marjan Kataršnik iz gasilskega društva Besnica ter Marko Bohinc iz gasilskega društva Lahovče ter Igor Jenko

iz gasilskega društva Zgornji Brnik, Milan Žirovnik in Marjan Bogataj iz gasilskega društva Britof.

V Škofji Loki pa so prejeli priznanja: plamenico prve stopnje gasilsko društvo Stara Loka in gasilsko društvo Gorenja vas, plamenico druge stopnje Pavel Kristan iz gasilskega društva Dobračevo pri Žireh, plamenico tretje stopnje pa Janez Kopač iz gasilskega društva Dobračevo.

Iz občinske gasilske zveze Trzicu pa so dobili priznanja: odlikovanje prve stopnje Franc Godnov iz gasilskega društva Bistrica in Janko Kernik iz gasilskega društva Leše. Odlikovanje druge stopnje je prejelo gasilsko društvo Bistrica pri Trzicu ter Rok Krč iz gasilskega društva Leše. Plamenico prve stopnje gasilsko društvo Leše, plamenico druge stopnje Marjan Bohinc iz gasilskega društva Leše, plamenico tretje stopnje pa Anton Godnov in Bojan Mrak iz gasilskega društva Bistrica pri Trzicu ter Marija Brlek iz gasilskega društva Leše. ● Ivan Petrič

Številne prireditve ob krajevnem prazniku

Na Bledu praznujejo

Bled, 12. julija - V krajevni skupnosti Bled so v minulem štiriletnem obdobju pripravili številne akcije in dosegli zadovoljive uspehe. Se vedno onesnaženje in hrup. Krajevna skupnost dala pobudo za reorganiziranje krajevne skupnosti.

V krajevni skupnosti Bled so pred štirimi leti, takoj po izvolitvi sedanega vodstva krajevne skupnosti, na sestanku s predstavniki občine Radovljica razpravljali o prostorskem planu Bleda, saj so menili, da bodo brez urejenega prostorskega ureditvenega načrta Bledu samo škodili. Tedaj so dobili odgovor, da sredstev za ureditveni načrt Bleda ni, ker bo potreben denar za planiranje oziroma za izvedbeni načrt nove avtoceste Lesce mimo Radovljice. Tako Bled nima prostorsko ureditvenega načrta, razen za ožje območje. In prav zato prihaja do toliko problemov, saj imajo posamezni graditelji domala proste roke pri raznih posegih v prostor. Krajevna skupnost je bila tako lahko le pobudnik za urejanje zadev in razreševanje problematike, odločitve pa so sprejemali zbori v Radovljici. In ena izmed posledic tega je tudi ta, da je odstopila komisija za urejanje prostora in varstvo okolja.

Kljub težkim razmeram in nenehni finančni stiski je krajevna skupnost Bled uspelo uresničiti več akcij na komunalnem področju, saj so bili asfaltirani številni odseki in ceste, kanalizacija, obnovljena javna razsvetljava, vodovodno omrežje, obnovljeni objekti, vile, urejena parkirišča in avtobusna postajališča, urejena je bila obala jezera... Poleg krajevne skupnosti so prispevale denar tudi delovne organizacije, občina Radovljica in

Pobuda krajevne skupnosti Bled

Skupščina krajevne skupnosti Bled je dala pobudo skupščini občine Radovljica za reorganizacijo krajevne skupnosti. Krajevna skupnost naj bi pridobila status, ki ji bo omogočal samostojno obvladovanje cestne, komunalne in urbanistične problematike. Pooblastili so Zdravka Rusa, predsednika komisije za statut in splošne akte, da pripravi ustrezne predlog.

komite za pripravo svetovnega prvenstva. Vendar pa je še vedno ena izmed stalnih nalog in skrbi Blejcev jezero, o katerem so stalno razpravljali. Predvsem jih je motilo, da se je po podpisu družbenega dogovora o sanaciji blejskega jezera komisija, zadolžena za sanacijo, malokrat sestala, krajevna skupnost pa o njenih ugotovitvah ni bila obveščena.

Ostaja pa jim še problem kanalizacije Rečica - kovinska delavnica, problematika, o kateri je na zadnji seji razpravljal svet krajevne skupnosti in opozoril na ogroženost, ki je nastala predvsem po priključitvi kanalizacije iz Zasipa, Zgornjih in Spodnjih Gorij in novih objektov. Gre za ogroženost, ki ima lahko tudi zelo neprijetne po-

Prireditve ob prazniku

Ob letošnjem krajevnem prazniku so pripravili več prireditev. V nedeljo, 15. julija, bo ob 17.30 uri promenade koncert godbe na pihala iz Gorij v Zdraviliškem parku, v ponedeljek, 16. julija, bo ob 10. uri večer komorne glasbe v cerkvi na otoku (Hubert Bergant - orgle), v sredo, 18. julija, bo ob 21. uri večer jugoslovanske folklorne v festivalni dvorani z nastopom ansambla France Marolt iz Ljubljane. V soboto, 21. julija, bo ob 17. uri v okviru Blejske noči nastop plesne skupine v trgovskem centru, ob 18. uri pričetek glasbenega programa na Cesti svobode, ob 19. uri nastop ansambla Adria - dixie v trgovskem centru, ob 21. uri promenade koncert na jezeru in prižiganje lučk, ob 22. uri ognjemet in ob 22.30 uri glasbeni program.

Slovesna seja skupščine krajevne skupnosti bo v petek, 13. julija, ob 18. uri v kongresni dvorani hotela Svoboda.

Kdo bo povrnil škodo?

Lastniki ob avtocesti se pritožujejo

Blejska Dobrava, 12. julija - Cestni inženiring iz Ljubljane še ni uresničil vseh obljub, ki jih je dal kmetom, ki jim je bila zaradi gradnje avtoceste Hrušica - Vrba odvzeta zemlja.

Odbor za varstvo kmetijskih zemljišč, ki deluje v okviru sekretariata za gospodarstvo in negospodarstvo skupščine občine Jesenice občasno obravnava tudi nerešeno zemljiško problematiko v zvezi z gradnjo avtoceste od Vrbe do Hrušice.

Kljub temu da se cesta že nekaj časa intenzivno gradi, na področju katastrske občine Hrušica zahtevajo nadomestno zemljo še štirje lastniki. Odbor za varstvo kmetijskih zemljišč je na zahtevo Dominvesta problematiko obravnaval in poskušal poiskati nadomestne površine ob Savi. Vendar pa te parcele ležijo na območju Dovje in se tako pašna skupnost in KŽK TOK Radovljica kot lastnika zemljišča nista strinjala in nista dovolila reševanja zemljiških zadev za lastnike s Hrušice.

Probleme pa imajo tudi še nekateri kmetje na Blejski Dobravi, zato od Cestnega inženiringa upravičeno zahtevajo, da

zagotovi druga, nadomestna zemljišča in odbor seznani z načinom razreševanja problema ter določi tudi rok vračila zemljišč.

Odbor je seznanil tudi jeseniški izvršni svet, da izvajalci del niso sklenili nobenih pismenih dogovorov zaradi izpada dohoka na površinah, ki niso odkupljene. Tudi sicer nimajo lastniki zemljišč nobenega pravnega statusa, ker so na osnovi pismenega zapisnika dobili zemljišča v uporabo, niso pa vknjiženi kot lastniki.

V razlastitvenem postopku so nekako »rešili« kmete z Blejske Dobrave, vendar pa je vsaj za enega zasebnika na Blejski Dobravi zemljišče, ki ga uporablja, neuporabno, ker bodo naknadno čez zemljišče napeljali cevi za odtok meteorne vode. Cevi bodo presekale parcelo, to pa pomeni, da zemljišče ne bo uporabno za čredinsko pašo.... ● D. Sedej

sledice tudi z zdravstvenega stališča, saj je kanal odprt.

S samoprispevkom so kraja ni zgradili mrliške vežice, ki jih je v upravljanje prevzela komunalna skupnost, njih obnova pa je zastala. Prav tako se ne uresničuje odlok skupščine o javnem redu in miru in prihaja do vrste pritožb.

Prav zdaj poteka v krajevni skupnosti Bled akcija za razširitev telefonske centrale za 1.000 priključkov in za izgradnjo sekundarnega telefonskega omrežja za Mlino in Rečico. V enem letu bo dobilo telefon 430 naročnikov, prijavljenih pa jih je več kot 700.

Ustavno sodišče je zavrnilo srednjeročni načrt glede blejske obvoznice zaradi pravno formalnih razlogov. Krajevna skupnost Bled je vodila akcijo, saj so strokovnjaki ob cestno-prometni študiji ugotovili, da je onesnaženost na Cesti svobode in na Ljubljanski cesti kar za štirikrat nad dovoljeno, nobenih študij pa ni o onesnaženosti zaradi azbesta. Hrup je neznošen in nad dovoljenim, zato se bo novoizvoljena skup-

Dipl. oec. Stanko Slivnik, predsednik sveta krajevne skupnosti Bled

Čakajoč na telefone
Akcija za nove
telefonske priključke

Jesenice, 12. julija - V jeseniški občini bodo rešili problem telefonije v nekaterih krajevnih skupnostih, na telefone pa bodo čakali pe v Kranjski Gori, v Gozd Martuljku, na Srednjem vrhu in v krajevni skupnosti Blejska Dobrava.

V jeseniški občini pravkar poteka akcija za nabavo nove telefonske centrale za krajevno skupnost Žirovnica, saj bo s tem rešen tudi problem telefonske centrale v krajevni skupnosti Dovje - Mojstrana, ker se telefonska centrala iz Žirovnice montira v Mojstrani.

Za zagotovitev sredstev, nabavo nove telefonske centrale in prestatitev stare s priključki so podpisali 262 pogodb z novimi naročniki, kar znese skupaj več kot 5 milijonov dinarjev. V pripravi pa je zbiranje dodatnih interesentov iz Radovne s približno 25 priključki, kar znaša 500 tisoč dinarjev.

V krajevni skupnosti Rateče je za novo telefonsko centralo in za obnovo omrežja 100 interesentov, kar znaša 2 milijona

ščina jeseni morala soočiti tudi s tem problemom.

Veliko je problemov, ki jih mora razreševati krajevna skupnost Bled. Samo za primer: ko so jim bili predstavljeni načrti za trgovski center, je imel center normalno streho v alpskem stilu, načrtovan je bil manjši center in predvideno je bilo, da bo ves ozelenjen....

Kakor so lahko Blejci prebrali v eni izmed zadnjih številk zagrebškega Vjesnika, naj bi bil po izjavah predstavnika rudnika Žirovski vrh na Bledu naravno radiološko sevanje večje kot okoli rudnika. Zaradi upravičenega razburjenja krajanov bi radi od predstavnikov rudnika sami izvedeli, kdaj in kako so bile opravljene na Bledu ustrezne meritve, kajti o kakršnihkoli meritvah krajevna skupnost ni bila nikoli obveščena.

Prim. dr. Borut Rus, predsednik skupščine krajevne skupnosti Bled

Krajevna skupnost Bled je torej v minulem obdobju s prizadevnimi posamezniki v svetu in skupščini krajevne skupnosti opravila veliko aktivnosti in veliko dela. Zaradi finančne stiske in tudi svojega statusa pa na hitrejšo razreševanje nekaterih problemov sama ni mogla vplivati, zato jeseni nove člane skupščine še vedno čaka problematika pri urejanju kraja in varstvu okolja. Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti so v svet izvolili novega delegata DEMOS-a Ludvika Berca, ki bo kot delegat Bleda sodeloval v zboru krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica. ● D. Sedej

Kam z odpadnim steklom?

»Odpadno steklo je koristno...« Tako nekako piše na zabojih za odpadno steklo, ki so postavljeni večinoma pred našimi trgovinami.

Tudi v Čirčah na Smedniški ulici pred nekdanjo trgovino smo imeli tak zaboj za odpadno steklo. Ko pa se je trgovina preselila v Hrastje, so nam odpeljali tudi ta zaboj, pa še poštni nabiralnik za povrh. Prebivalci tega dela Čirč se zato upravičeno sprašujemo, ali bomo morali ta koristni odpadke nositi v Hrastje ali ga bomo odlagali kar v kante za smeti.

Vsekakor pričakujemo, da nam bo DINOS odgovoril... ● Ivan Petrič, Kranj

Evropska poletna gledališka šola

MLADA GLEDALIŠKA POTA

Kranj - Jutri bo na štirinajstnevno druženje z mladimi evropskimi gledališčniki odpotovala v Luksemburg tudi slovenska skupina devetih solarjev, ki bodo v tej evropski poletni gledališki šoli predstavljali jugoslovansko gledališko otroško ustvarjalnost.

Sredi tega tedna se je z dvorišča kranjskega gradu Kieselstein zaslila pesem in zvončkanje tamburina. Skupina najstnikov, večina se je prvič srečala, je pod vodstvom Branka Solceta vabila glasbeni nastop za otvoritveno slovesnost, s katero se začne poletna glasbena šola v Echtenacu. Na tak ali drugačen način se bodo namreč prvi dan predstavile skupine iz 27 evropskih dežel, kolikor se jih letos udeležuje evropske gledališke šole.

"Prireditve je dokaj mlada," pravi Maja Solce, ki skupaj z Alenko Bole - Vrabec prevzema vlogo supervizorja, vodje skupin, "saj letos poteka šole peto leto. Organizator Evropski svet je letos drugič povabil na prireditve tudi jugoslovansko mladino. Zavod za Mednarodno sodelovanje - ZAMTES iz Ljubljane pa je zastopanje slovenske gledališke ustvarjalnosti zaupal petim gorenjskim mladim gledališčnikom, dva sta iz Ljubljane in dva iz Kopra. Prireditve vsako leto popestrijo s kakšno novostjo. Letos je to program za slušno in govorno prizadete otroke. Zato smo v skupino lahko vključili tudi Tanjo Krotko in Ano Mitrovič, obe sta iz Ljubljane, ki se bosta tako lahko enakovredno vključevali v gledališko dogajanje."

Poletna gledališka šola "na evropski ravni" je dejansko gledališka šola, vsaj dopoldanski program bo tako za-

Kranj - Skupina mladih gledališčnikov, udeležencev evropske poletne šole vadi za otvoritveni nastop.

stavljen. Okoli 240 otrok, letos so prvič vabljeni tudi iz ostalih vzhodnoevropskih dežel, se bo v več skupinah "učilo" gledališča", seveda v več vrstah. Organizator je povabil za področje lutkarstva Branka Solceta iz Kopra, ki bo skupaj z ostalimi mentorji predstavljali otrokom oblikovanje lutk in mask in kar je še drugih gledaliških skrivnosti.

Nič manj pomembne vloge ne bodo imeli vodje skupin, ki bodo poleg varstva otrok skrbeli tudi za popoldanske gledališke namenjene dejavnosti. Izkušnje o tem ima že od lani Alenka Bole Vrabec, ki je lani na Dunaju vodila slovensko-jugoslovansko skupnico otrok.

"Letos je naše zastopstvo na poletni šoli gorenjsko obarva-

no, saj smo izbrali mlade iz gledališke skupine Čuki, ki pod mentorstvom Mire Stuške deluje na OŠ A. T. Linhart v Radovljici ter kranjske Raglje z OŠ France Prešeren, kjer je mentorica Vika Grobovšek. Vsi

Evropske gledališke šole se udeležujejo: Jerca Jan, Maja Osojnik in Maja Razpet iz Kranja, Petra Kokalj in Blaž Trček iz Radovljice, Nika Solce in Marija Nagy iz Pirana ter Tanja Krotko in Ana Mitrovič iz Ljubljane.

imajo za seboj že kar precej gledaliških izkušenj, saj so sodelovali tudi na letošnjem republiškem srečanju otroških gledaliških skupin," je povedala Alenka Bole - Vrabec.

Popoldanske gledališke delavnice bodo pravzaprav nekakšne šole kreativnega gledališča. V te delavnice se bodo otroci odločali po izbiri, pri tem pa jezik nikakor ne bo problem, jezik sporazumevanja bo pač univerzalni gledališki jezik. Obe slovenski mentorici sta tudi že izbrali svoje področje: Alenka Bole - Vrabec bo z otroki naštevala predstavo tako imenovanega cestnega gledališča, Maja Solce pa bo svoji skupini odkrivala skrivnosti senčnih lutk.

Skratka za mentorje skupin se obeta dva tedna trdega dela, za otroke, ki se udeležujejo šole, pa verjetno enako. Toda vsi skupaj so prav gotovo gledališki navdušenci, ki so željni gledališkega znanja. Druženje z vrstniki iz ostalih evropskih dežel prav gotovo utira nova ustvarjalna pota, po katerih naj bi hodili kasneje. Spoštovanje različnosti, na katerih temelji program evropske poletne šole, bo nova gledališka pota mladim prav gotovo tudi omogočalo. Obenem se poletna šola kot ena večjih kulturnih akcij Evropskega sveta, vključuje v pot, ki zadnji čas vse bolj povezuje države na pragu skupnega evropskega prostora. ● Lea Mencinger, foto: Gorazd Šinik

Henrik Marchel razstavlja

ZAPISANOST BARVI

Kranj - V galeriji Globus je te dni na ogled razstava novjših del akademskega slikarja Henrika Marchla iz Kranja. Marchlova likovna dela zadnjih dveh let pa so prav zdaj tudi na razstavi v prostorih Združenja likovnih umetnikov v Ljubljani.

Henrik Marchel je kot slikar vseskozi zapisan barvi, vseskozi išče njeno izrazno moč, neodvisno od motiva, ki ga odklanja v prepričanju, da ima barva sama po sebi zadostno izpovedno silo, če jo le slikar uporablja avtentično svojemu razpoloženju in svoji estetski naravnosti. Njegovo prepričanje, da je npr. krajina ali tihožitje lahko naslikati, da pa posnetek po naravi ne zadostuje, da mora slika vsebovati nekaj več, ga je že na začetku njegovih likovnih snovanj pripeljalo med abstraktne ekspresio-

niste, ki si prizadevajo ustvariti nepredmetne slike, ki naj izražajo notranje doživljanje in razpoloženje umetnika, pri čemer so jim v največjo pomoč barve.

Pot, ki si jo je slikar izbral, ni lahka niti zanj niti za ljubitelje umetnosti, saj zahteva od slikarja nenehno preizkušanje izraznih možnosti kolorita, od ljubiteljev njegove umetnosti pa s sposobnost vživljanja v govorico barv.

Razstavljena olja, akrili in gvaši dosegajo tisto stopnjo li-

kovne dovršenosti, ko umetnikova roka povsem sproščeno sledi njegovemu življenjskemu utripu, ko zato barve lise, linije in gmote barv postajajo zrcalna podoba umetnika. V oljih, akrilih in gvaših iz leta 1986 so poteze s čopičem hitre in nemirne, barve žareče. Slikarjeve kompozicije nam posredujejo umetnikov notranji svet, napolnjen z nemirom in nenavadno sugestivno izrazno silo. V platnih in gvaših iz letošnjega leta so barve težje in temnejše, poteze s čopičem ostrejši. Roka, ki brez dvoma

enako tekoče sledi umetnikovi misli in čustvu, beleži drugačen ritem, odslkava drugačno umetnikovo razpoloženje. Če je v trepetavi igri spektralnih barv kompozicija odprta, kot bi se slika nadaljevala v prostor, prevladujeta v najnovejših slikah navadno po dve kontrastni barvi, ujeti v večje ploskve, ki kompozicijo zapirata. Enako močan čustveni naboj v njegovih "zvočnih" abstraktnih kompozicijah je zdaj odprt, svetel in živ, zdaj zaprt, temen in mračen.

● Maruša Avguštin

Odprte nove razstave

SLIKA IN GLASBA

V Kranju so pretekli ponedeljek odprli dve novi razstavi. Očitno je poletni čas dopustov že storil svoje, saj bi si sicer oba dogodka zaslužila veliko večjo pozornost, kot sta ga bila sicer deželna.

Najprej je dr. Cene Avguštin v galerijskih prostorih Mestne hiše odprl razstavo mladega kitajskega akademskega slikarja Hua Qinga in med drugim posebej poudaril, da je kitajska kultura ena najstarejših na svetu, in da gre hkrati pri njegovem slikarstvu za čudovito poetičnost. O razstavljenih slikah pa je dr. Avguštin med drugim menil: "Slike Hua Qinga so logičen rezultat umetnostne razvoje poti od konkretnega k abstraktnemu, kar spominja na podobno dogajanje v zahodnoevropskem slikarstvu.

Pol ure kasneje pa se je v stebriščni dvorani iste hiše pričel projekt (spet) oživljenega kranjskega Kluba ljubiteljev glasbe naslovljen Murfi M. Einheit, o katerem je uvodno spregovoril Tomaž Kukovica in med drugim rekel: "Murfi M. Einheit je mali veliki mo na razpotju kranjskega elitizma in priseljeniške ekonomije, je umetnik, katerega govorni izraz je prefinjenost kontroverznosti."

Kot smo rekli dva kulturna dogodka, vsak v svojem svetu, svetu, ki ga Kranj vidi vse redkeje. Škoda, da sta (bosta) šla tako tiho mimo. Na fotografijah fotoreporterja Gorazda Šinika je slikar Qing in slika s prireditve Kluba ljubiteljev glasbe. ● V. B.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava Starejša generacija slovenskih slikarjev v zbirkah Gorenjskega muzeja. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar Hua Qing. V galeriji Lipa v Mestni hiši razstavlja akad. slikarka Alenka Pirman.

V galeriji Globus se z novimi deli predstavlja akad. slikar Henrik Marchel.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava Slovenski železarji in čisto okolje.

VRBA - Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta v petek, soboto in nedeljo od 9.30 do 17. ure.

KRANJSKA GORA - Lizenkova domačija (etnološki muzej) je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 16. do 20. ure.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je na ogled razstava slik Joa Sagbergerja.

BLEJ - V cerkvi na blejskem otoku bo v ponedeljek, 16. julija, ob 20. uri koncert organista Huberta Berganta.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu je odprta prodajna razstava slik Združenja umetnikov Škofja Loka, izkupiček je namenjen za odkup kašče.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB je na ogled razstavo Stalna galerijska zbirka.

V Kurnikovi hiši je na ogled razstava o delu koroškega bukvnika Andreja Šustrja Drabosnjaka.

Tržiški muzej - Gražarjeva ulica 11: na ogled je mineraloško - paleontološka zbirka, tehniški oddelek s prikazom usnarstva, čevljarstva, oglarstva, barvarstva in tkalstva. Ogled je od 1. 7. 1990 do 3. 9. 1990 možen vsak dan od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 14. do 18. ure. Ob ponedeljkih je muzej zaprt. Za skupine je izven časa odprtja možen dogovor dva dni prej po telefonu št. 064/50-358.

Vodstvo po mestnem jedru - Za zainteresirane skupine organiziramo vodstvo po mestnem jedru Tržiča in zanimivosti okolice. Prijave sprejemamo 48 ur pred ogledom po tel. št. 50-358.

PODBREZJE - V taveri Tabor razstavlja slikar Lojze Tarfilja.

RADOLŠKO POLETJE

Radovljica - V avli radovljiške graščine bo danes, v petek, ob 20. uri nastopila dramska skupina DPD Svoboda Bohinjska Bela s Hiengovim Večernim ženinom.

V radovljiški župnijski cerkvi pa bo jutri, v soboto, ob 19.30 koncert, ki ga pripravlja Glasbena šola Jesenice: nastopi bosta glasbena pedagoga Franci Rihtar, trobenta in Beti Demšar - Zupan, orgle. Na programu je baročna glasba Bacha, Corellija, Telemanna, Bircka in drugih.

RAZSTAVA V KURNIKOVI HIŠI

Tržič - Pred kratkim so v Kostanjah na Koroškem slovesno odkrili spomenik koroškemu bukvniku Andreju Šusterju Drabosnjaku. Minuli teden pa so v galeriji Kurnikove hiše odprli razstavo odtiskov originalnih najstarejših rokopisnih besedil tega slovenskega zamejskega rojaka. Na razstavi so predstavljene tudi dramske uprizoritve na Kostanjah in po Koroškem ter drugod. Predmete in dokumentacijo sta posredovala Slavistični inštitut celovške univerze in Drabosnjakov muzej v Kostanjah.

Na otvoritvi je v monodrami Prežihovega Voranca Svetneči Gašper imenitno nastopil prevaljski igralec Mitja Šipek. O pomenu in vlogi Andreja Šusterja Drabosnjaka je spregovorila dr. Herta Laussegger s slavističnega inštituta celovške univerze, razstavo pa je odprl Janez Lesjak, ravnatelj muzeja v Kostanjah.

Tržiški muzej je obenem predstavil obnovljeno in dopolnjeno spominsko sobo tržiškega ljudskega pesnika Vojteha Kurnika (1826 - 1886). Obe razstavi se lepo dopolnjujeta, saj gre pri Drabosnjaku za kmeta - bukvnika - simbolizira ga plug, pri Vojtehu Kurniku pa za rokodelca - pesnika, ki ga označujejo oblanci z izpisanimi verzji.

Novost v Kurnikovi hiši, v spodnji sobi, je zaživela prava muzejska čevljarska delavnica s čevljarjem, ki dela čevlje ročno in po naročilu - kot je bilo nekdaj v navadi v Tržiču.

Janez Šter

POLETNI FESTIVAL

Jutri, v soboto, 14. julija, se bo ob 21. uri s koncertom kornega ansambla Slovenicum pričel mednarodni poletni festival, že 38. po vrsti, ki ga pripravlja Festival Ljubljana.

Slavnostne fanfare, ki bodo zadonele v predverju Križank v sobotnem večeru, bodo le krona prireditve, ki se bodo odvijale v Ljubljani že v sobotnem dopoldnevu, kot pravi Katjuša Rojac s Festivala. Ob osnovni uvodni informaciji zapišimo še, da bo mednarodni poletni festival trajal vse do 4. septembra, v osmih tednih pa se bo zvrstilo več kot trideset predstav, od katerih bodo nekatere v Cankarjevem domu, v Franciškanski cerkvi, v Stolnici, v Operi in Slovenski filharmoniji, največ pa seveda v Križankah, kjer je prav tako več prizorišč, ki omogočajo organizatorjem širok izbor, tudi glede na vremenske razmere.

O bistvenih prireditvah poletnega festivala v Ljubljani boste tudi letos redno obveščeni preko posebnih predstavitev ali preko "kulturnega koledarja". ● V. B.

TV SPORED

PETEK

13. julija

- 9.00 TV mozaik
9.00 Spored za otroke in mlade
9.20 Boj za obstanek, angleška poljudnoznanstvena serija
9.55 Na jugu Afrike, potopisna reportaža
10.35 E. Waugh: Vnovič v Bridesheadu, angleška nadaljevanka
11.25 Video strani
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik
Safari v mestu: Jegulje in galebi, angleška poljudnoznanstvena serija
18.40 Spored za otroke in mlade, Pet prijatelj, angleška nanizanka
19.05 EP Video strani
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Rumena reka, japonsko-kitajska dokumentarna nadaljevanka
21.15 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
22.00 TV dnevnik
22.25 EP Video strani
23.30 Poletna noč
Mati in sin, avstralska nanizanka
Mortimerjev okoliš, novozelandska nadaljevanka, Zločini stoletja, ameriška nanizanka
1.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 17.30 Tašmajdan - DP v plavanju, prenos
19.00 Videomeh v Ameriki, ponovitev 2. oddaje
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana, posnetek
21.00 Skupščinska kronika
21.30 Dokumentarna oddaja TV BG
22.30 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV Zagreb

- 9.50 TV koledar
10.00 Angleščina, ponovitev
10.30 Risanka
11.00 Poročila
11.05 Poletni program
14.35 Mikroelektronika: Korak naprej, tri... izobr. oddaja
15.35 TV dnevnik
15.40 Rezerviran čas
16.00 Barva noči, nočni program, ponovitev
18.00 TV dnevnik
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
18.45 Muppet show
19.30 TV dnevnik
20.00 V Cityju, angleška nadaljevanka
21.00 Splitski biseri, zabavna oddaja
21.45 TV dnevnik
22.05 Slike časa: kulturni magazin
23.05 Poročila za goste iz tujine
23.10 Barva noči, nočni program
1.10 Poročila

SOBOTA

14. julija

- 8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
Radovedni Taček: Cirkus
9.15 Zlata ptica: Horsov in ribič
9.20 Moja družina in ostale živali, angleška serija
9.50 Čudežna leta, ameriška nanizanka
10.15 Zgodbe iz školjke
10.45 Vinska kultura - Weinkultur
15.45 Video strani
15.55 Poletna noč
18.00 TV dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Iz tujih kuhinj
18.40 Spored za otroke in mlade: Cvetlične zgodbe
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.59 Utrip
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.35 38. mednarodni poletni festival, prenos iz Križank
21.50 TV dnevnik
22.15 Poletna noč
Mati in sin, avstralska nanizanka
Mortimerjev okoliš, novozelandska nadaljevanka, Rožnata nanizanka, franc. nanizanka
1.20 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 17.30 Tašmajdan - DP v plavanju, prenos
19.00 Danes skupaj, oddaja TV ZG
19.30 TV dnevnik
23.35 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV Zagreb

- 9.30 TV koledar
9.40 Čebelica Maja, risanka
10.10 Barva noči, ponovitev nočnega programa
12.10 Vrtnice so za bogate, ameriška nadaljevanka
13.00 Svetnik, ameriška nanizanka
14.35 Ciklus filmov po delih M. Twaina: Kraljevič in berač
16.35 Rezerviran čas
17.00 TV dnevnik
17.15 Hrvaški pisatelji na ekranu - M. Krleža, Aretej, 1. del
18.20 Sedmi čut, oddaja o prometu
18.30 Milan Pešić, fotograf
19.15 Risanka
20.00 Nepremagljivi, ameriški film
21.35 TV dnevnik
21.55 Po brezkračnosti sveta, dokum. oddaja
22.20 Športna sobota
22.40 Poročila za goste iz tujine
22.45 Barva noči, nočni program
0.45 Poročila

NEDELJA

15. julija

- 9.25 Video strani
9.35 Živ žav
10.59 Zgodbe iz mest: Višegrad
11.20 Steverjan '90, reportaža s festivala narodno zabavne glasbe

- 12.00 Ljudje in zemlja
14.05 Video strani
14.15 Praški Panoptikum, češko-slovaška nanizanka
15.15 Cash McCall, ameriški film
16.55 EP Video strani
17.00 TV dnevnik
17.05 Poslovne informacije
17.10 Furmanski praznik, prenos iz Pостоjne
18.50 Risanka
19.00 TV mernik
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Mile Popovski: Vikend za mrličje, nadaljevanka TV Skopje
20.55 Zdravo
22.15 TV dnevnik
23.35 Video strani
22.40 Ciao, Italija '90
23.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 10.00 Oddaja za JLA in Ko se korinčin zavemo
14.30 Silverstone: Formula 1
16.30 Nedeljsko športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Te presenetljive živali: Volk v vaši dnevni sobi, angleška dokumentarna serija
20.30 Kot potovanja - mesta mostovi, Čuprija
21.00 Formula 1, posnetek iz Silverstonea
21.55 Športni pregled
22.25 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

- 9.30 Poročila
9.35 Tarzan, risana serija
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Koncert Mile Jetič v Leningradu
13.00 Nevarni zaliv, kanadska nadaljevanka
14.00 Poročila
14.05 Nedeljsko popoldne
16.00 Custeaujevo ponovno odkrivanje sveta, angleška dokumentarna serija
17.05 Strašni Joe Moran, ameriški film
18.45 Tarzan, risana serija
19.10 TV Sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Vrnitev Arsena Lupina, francoska nanizanka
21.05 Pesem je... Aleksander Mežek
21.35 TV dnevnik
21.55 Športni pregled
22.25 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.30 Barva noči, nočni program
0.30 Poročila

PONEDELJEK

16. julija

- 9.00 Spored za otroke in mlade, Zgodbe: Emilijan Lazarevič
9.30 Alice in njena družina, ameriška nanizanka
9.45 Utrip
10.00 Zrcalo tedna
10.15 TV mernik
10.30 Slovenska ljudska glasbila in godci: akordične citre
11.10 TV mozaik, ponovitev osmi dan
14.25 Video strani
14.35 Zdravo, ponovitev
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV dnevnik

- 18.10 TV mozaik
18.40 Spored za otroke in mlade
18.40 Radovedni Taček: Tekmovanje
18.55 Cvetlične zgodbe
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.50 Vreme
20.00 Kriz in težave, nemška drama
21.00 Slovenski madrigalisti, Gallus: Madrigali in moteti
21.25 Miniature: gotska plastika na Slovenskem
21.50 TV dnevnik, Vreme
22.15 Poletna noč
Dragi John, ameriška nadaljevanka
Mortimerjev okoliš, novozelandska nadaljevanka
Zločini stoletja, ameriška nanizanka
0.20 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 17.00 Satelitski programi
18.55 Stare obrti-zadnji apneničar, izobraževalna oddaja TV Sarajevo
19.30 TV dnevnik
20.00 Kavarna
21.05 Po sledih napredka
21.35 O zamočlanem, posnetek Štihovega večera
22.05 Satelitski programi - poskusni prenosi

TOREK

17. julija

- 9.00 Mozaik, spored za otroke in mlade
9.30 Mozaik, ponovitev ROCK KOMPAS
15.45 Video strani
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 EP video strani
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.50 Vreme
20.00 Oče bom, italijanska nadaljevanka
20.45 Koncert orkestra iz Ligniana
21.45 TV dnevnik
22.10 Poletna noč
Dragi John, ameriška nadaljevanka
Mortimerjev okoliš, novozelandska nadaljevanka
Zločini stoletja, ameriška nanizanka
0.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 17.00 Satelitski programi
19.00 I. mednarodni festival pevskih zborov narečnega peja, Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Marjanca '90
21.20 Zrebanje lota
21.25 O zamočlanem, posnetek Štihovega večera
22.05 Satelitski programi - poskusni prenosi

SREDA

18. julija

- 9.00 Spored za otroke in mlade
Medvedek godrnjavček
9.20 Alice in njena družina
9.40 Kriz in težave, nemška drama

adut

TRGOVSKO PODJETJE ADUT d.o.o.

STRAHINJ 61, 64202 NAKLO, TEL. 82-041

ODKUPUJEMO SEKUNDARNE SUROVINE PO NAJVIŠJIH ODKUPNIH CENAH.
ODPRTO VSAK DAN OD 7. - 13. URE, OB TORKIH DO 16. URE

Zasebna AVTOŠOLA
ING HUMAR d.o.o.

Ješetova 37, Kranj

redno zaposli INŠTRUKTORJA in HONORARNE INŠTRUKTORJE za praktično vožnjo

Pogoji:

- veljavno inštruktorsko dovoljenje

- strokovnost in komunikativnost dokazana v eni od avto šol

Nudimo stimulatívno nagrajevanje + % stimulacije glede na uspeh poučevanja.

Pisne prijave sprejemamo 8 dni po objavi.

- 10.40 Oče bom, italijanska nadaljevanka
15.45 Video strani
16.25 Poletna noč, ponovitev nadaljevanja
18.00 TV Dnevnik 1
18.10 TV Mozaik
18.40 Spored za otroke in mlade
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.50 Vreme
20.05 E. Waugh: Vnovič v Bridesheadu, angleška nadaljevanka
21.00 Karneval na Trinidadu
21.45 TV dnevnik 3
22.10 Poletna noč
0.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
19.30 TV dnevnik
20.00 Boj za obstanek
20.25 Napadalnost in razdiralnost - razdiralnost in človeška narava, izobraževalna oddaja
20.55 Večerni gost
21.45 Regionalni programi TV Ljubljana, studio Ljubljana

1. program TV Zagreb

- 9.50 TV koledar
10.30 Risanka
11.00 Poročila
11.05 Poletni program
Koncert skupine Dixieland
11.35 Poletno popoldne
14.30 Veliki vranec - veliki ribolov
15.00 Družba Pere Kvržice, otroška serija

ČETRTEK

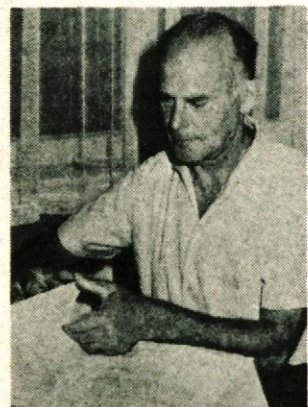
19. julija

- 9.00 Spored za otroke in mlade: Grizli Adams
9.25 Zakon v Los Angelesu, 7. del ameriške nanizanke
15.45 Video strani
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV Dnevnik 1
18.10 TV mozaik

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Anton Peternel - Igor, kmečki sin iz Delnic v Poljanski dolini, partizan, politik in gospodarstvenik, pravi, da se je v svojem življenju zavzemal predvsem za dvoje: za kmeta-delavca in za socializem za blaginjo svojega stanu v družbeni ureditvi, kakršno je partizanska generacija gradila prvih 25 let po vojni. To je tudi čas, za katerega meni, da je mogoče njihovo ravnanje brez slabe vesti zagovarjati, po letu 1970 pa so šle stvari svojo pot.

Za kmeta in za komunizem torej - pa gre to dvojje sploh skupaj? Po Marxu ja narava kmeta-delavca, se pravi srednjih in malih kmetov ter kmečkih proletarcev, dvojna: po eni strani je lastnik proizvodnih sredstev in kot tak nagnjen h kapitalističnemu razredu, po drugi pa je kot neposredni udeleženec v proizvodnji blizu delavskemu razredu. Kmet je v sebi razdvojen, ima "dve duši": po eni strani je obsojen na proletarizacijo, po drugi pa še vedno rad priluhne "stariim zablodam": "Mali kmet je jutrišnji proletarec, zato je tudi njegov najbližnji naravni zaveznik. Toda zelo dostopen je tudi za vplive z druge strani, zato se rad pridruži srednjim kmetom in pride s tem avtomatično pod vodstvo gruntarsko-meščanske plasti na vasi." (Kardelj) Večina naših kmetov se je res proletarizirala, vendar je ostala dostopna tudi za vplive z "druge strani", kakor so nazorno pokazale nedavne volitve...

Kakorkoli že - preden se lotimo našega sogovornika, priš-

mo njegovo življenjsko pot. V kratkem življenjepisu, ki ga je napisal posebej za to priložnost, se predstavi takole:

"Rojen sem bil 13. januarja 1915 v Delnicah v tedanji občini Poljanec. Doma smo imeli srednje veliko kmetijo in žago venecianko. V družini nas je bilo sedem otrok, štirje fantje in tri dekleta. Zaradi gospodarske krize in stiske smo trije odšli v službe kot hlapi in dekleta. Najmlajši brat in najstarejša sestra sta šla že pomladi 1932, jaz pa sredi leta 1938. Šel sem za hlapca v gostilno in trgovino Marjanca Grošelj v Javorje. Tu sem bil do odhoda v partizane dne 22. 12. 1941. V partizanih so padli vsi trije moji bratje (Franc, Janez in Jože).

Takoj po okupaciji sem začel skupaj z brati samoiniciativno zbirati orožje in municijo ter drugo vojaško opremo. Po odhodu v partizane sem bil najprej v Cankarjevem bataljonu, v letu 1942 pa v Poljanski četi. V tej sem bil vodnik voda in namestnik komandirja čete. Oktobra 1942 sem bil imenovan za sekretarja rajona Poljanec in za člana okrožnega komiteta KPS Škofja Loka. Od aprila do sredine julija 1943 sem bil sekretar okrožja Škofja Loka, potem pa do konca oktobra 1943 sekretar okrožja Jesenice. Od tedaj naprej do osvoboditve sem bil član Pokrajinskega oz. Oblastnega komiteta KPS za Gorenjsko. Sredi maja 1944 pa sem bil na prvem Zboru gorenjskih aktivistov izvoljen za člana Pokrajinskega odbora OF in za člana Pokrajinskega odbora Delavske enotnosti (PO DE) za Gorenjsko. Medtem pa sem bil marca 1944 kratkotrajno namestnik politkomisarja XXXI. divizije NOV in POS. Član PO OF in PO DE sem tudi bil do osvoboditve.

V maju 1945 sem bil premeščen v okrožje Maribor, kjer sem bil organizacijski sekretar okrožnega odbora OF in okrožnega komiteta KPS. V Mariboru sem opravljal še druge funkcije, bil sem poverjenik za kmetijstvo in gozdarstvo, od julija 1946 do oktobra 1947 pa pomožni in potem okrožni inšpektor Kontrolne komisije Slovenije za mariborsko okrožje. Od oktobra 1947 do marca 1949 sem opravljal

na Kontrolni komisiji LRS razne funkcije, nazadnje kot pomočnik predsednika. Od marca 1949 do maja 1951 sem bil pomočnik ministra za kmetijstvo, potem pa podpredsednik Republiške zveze kmetijskih združenj (RK KZ). Od decembra 1952 do oktobra 1956 sem bil direktor Zadrúžnega trgovskega podjetja "Semenarna" Ljubljana. Ob zaposlitvi sem v tem času dokončal Ekonomsko srednjo šolo v Ljubljani. Kasneje se do konca 1961 leta opravljal razne funkcije pri Glavni zadrúžni zvezi Slovenije. Od januarja 1962 do avgusta 1972 pa sem bil glavni republiški kmetijski inšpektor. Medtem sem bil od novembra 1953 do januarja 1962 poslanec Republiškega zbora Ljudske skupščine Slovenije (LRS). Istočasno pa v letih 1952 - 1969 občinski odbornik ter v tem času 10 let tudi odbornik okrajnega ljudskega odbora (OLO) Kranj. Razen navedenih pa sem opravljal še vrsto drugih dolžnosti.

Pestra in delovna življenjska pot, ni kaj! Pa je bila tudi učinkovita? Tako sem se vprašal, ko sem se na poti iz Ljubljane, kjer sem se celo dopoldne pogovarjal s tovarišem Igorjem, ustavil v Poljanah, v tej prijazni vasi sredi naše doline, kjer se tudi sicer srečata najini poti: moja, ki pripelje iz Žirov ob Poljanščice navzdol in njegova, ki privede ob Ločivnci s pobočij med Starim vrhom in Gabrsko goro. Ustavil sem se torej tu, v stari vaški gostilni "Na Vidmu". V dobro znanem ambientu sem takoj ugledal novost: na mestu, kjer je prej visela Titova slika, je zdaj obešena prvoobhajilna podoba. Tistega večera, ko so na televiziji pokazali, kako je g. Peterle snel in odnesel Titovo sliko iz vladne seje dvorane, je komaj deset minut zatem pritekel gospodar z Dobja in storil takisto. Na mesto stare je obesil še starejšo, a čisto prijazno podobo - podobo deklice z belim rožnim vencem v laseh, ki moli k Očetu na višavah, kot nadomestilo za podobo tistega, za katerega smo dolgo mislili, da je naš oče na Zemlji.

Kaj takega! In to v kraju, ki velja za eno od zibel slovenskega partizanstva. Ob tej simbolični zamenjavi slik se mi govornje nje tovariša Igorja zasliši kot zagovor Titove slike pred tisto, ki je na njenem mestu zdaj... Je že tako, vsaka slika ima svoj čas. Zgodovina se upirarja v množstvo podob in nas vse vedno znova uči, da ne kaže prisegati le na eno!

Moj sogovornik pa poudarja sledeče: Na moja vprašanja odgovarja z željo, da bi mladi generaciji prikazal, kako je njegova v časih, ki so bili težji od današnjih, naredila ob vseh napakah tudi marsikaj dobrega.

AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	PROTE- STANTSKI DUHOVNIK	SVETLA ZVEZDA V ŠKORPUONU	JAMRANJE	BOKSAR PARLOV	STEPSKO JEZERO V SZ		
ŽVALSKA VRSTA							
SIMFONI- ČNA SUITA RIMSKI- KORSAKOVA							
BANKOVEC ZA STO ENOT						POGANSKI DUHOVNIK	IZ PRA- ČNI NIČ DEKAZLI
JADROVJE JAMBORJE IGRA NA SREČO							
				ROMAN A TOLSTOJA	OKRAS MOŠKEGA OBRAZ		
					EVROPSKI VELETOK RUSKO ŽEN. IME		
	KRAJ V ZAH. SRBIJI, ZNAN PO SIRU						
	PRILETNA, DOSTOJAN- STVENA ŽENSKA	PISATELJ VITTORINI BIVŠI UGAN- DSKI DIKTA- TOR IDIJI				SEBIČNOST, SAMO- LJUBJE	POTOVANJE IZ KRAJA V KRAJ Z NASTOPI
			TKANINA ZA BLAŽI- NE IN PERNICE				
ANTON MARTI ŽIVČNI BOJ- NI STRUP			MILIJON- SKO MESTO V KOREJI BANJA				
					TRÉNJE		
				REKA V SEVERNI NEMČIJI	ZORANA ZEMLJA	IVAN NAPOTNIK INDUSTRIJA ŽIVIL V KAMNIKU	
		PRIPOMO- ČEK ZA HOJO PO LEDU KUTINA					
			PESNIK BOR				
			OMLAČENA ŽITNA STEBLA				

Banka Les pač ni prava banka

Usoda banke Les Ljubljana, ki ima enoto v Radovljici, je negotova. Utegne se zgoditi, da bo šla 24. julija v stečaj.

Na vratih banke Les so se minuli ponedeljek znašla obvestila, da po sklepu delničarjev uvaža do 19. septembra moratorij v poslovanju. Dodano je bilo pojasnilo, da naj bi bilo dotlej razrešeno vprašanje glavnega dolžnika - Elana in da za izplačilo jamči hranilno kreditna služba z vsemi sredstvi, delničarji do višine vloženega kapitala, deloma Stanovanjska banka Ljubljana, dopisano pa je, da za izplačilo hranilnih vlog subsidarno jamči republika Slovenija.

Vendar je to obvestilo kaj slaba tolažba za približno 17.000 varčevalcev, ki imajo vloženih 57 milijonov dinarjev v delniški družbi Les Ljubljana, ki je letos v Radovljici odprla enoto - družbo z omejeno odgovornostjo Les Radovljica. Uspelo nam je izvedeti, da je Stanovanjska banka jamčila le za 5 milijonov dinarjev, in da je to jamstvo že poslo. Subsidarno jamstvo republike Slovenije pa je, kot vse kaže, zgolj papirnato, kar so republiški ministri že dali vedeti. Delniška družba pač ni poslovna banka, katerim za hranilne vloge jamči Narodna banka Jugoslavije, za devizne pa federacija in zaradi tega seveda prenašajo tudi breme obveznih rezerv, ki se mu hranilne službe izognejo. Zato je seveda razumljivo, da so bile v banki Les obresti na vpogledna sredstva od 5. aprila letos naprej 31 odstotne, torej bistveno višje kot v poslovnih bankah, kar je bilo za varčevalce seveda zelo mikavno.

Že ob začetku finančne katastrofe Elana je bilo moč pričakovati, da se bo stresla tudi banka Les, saj je Elan njen 52 odstotni delničar, banka pa je nastala pravzaprav tam. Z novo zakonodajo, ki je ukinila interne banke, se je spremenila v delniško družbo, pridružilo so se ji hranilne službe 35 drugih podjetij in se preselila v Ljubljano. Danes že lahko ugibamo, da bi se banka Les nemara na začetku Elanove afere še lahko rešila, toda po bitki je seveda pameten vsak general. Elan je banki res dolžan še okoli 117 milijonov dinarjev, v zadnjih mesecih pa so od njega uspeli izterjati 47 milijonov dinarjev. Elan je njen poglavitni problem, vendar pa je blokado žiro računa banke Les povzročil Kompasov tozid Mejni turistični servis, ki mu je uspelo v Radovljici vnovičiti blanco akceptni nalog. Stanovanjska banka Ljubljana pa menda za teh 15 milijonov dinarjev ni hotela jamčiti.

Odgovoriti velja že na vprašanje, zakaj se je banka Les deloma vrnila nazaj v Radovljico, kjer ima svojo enoto. Vse kaže, da so resnične informacije, da so s pomočjo Gorenjske banke skušali "rešiti" hranilne vloge in so tja selili hranilno službo, sredi selitve pa jih je "presenetil" Kompas.

Na koncu lahko le dodamo, da je usoda banke Les zelo negotova. Praktično obstajajo tri možnosti. Da se banka vključi v postopek prisilne poravnave Elana, ki naj bi jo na sodišču sklenili 19. septembra. Po drugi naj bi terjatve kar pripisali Elanovim. Po tretji pa naj bi šla banka Les po 60 dneh blokade žiro računa v stečaj, kar se utegne zgoditi torej 24. julija. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Presežek v menjavi s tujino

Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v petih mesecih letošnjega leta izvozilo za 2.622,2 milijona dinarjev blaga, od tega 88 odstotkov na konvertibilno območje. Celotni izvoz je bil v primerjavi z enakim lanskim razdobjem 14,1 odstotka večji (v Sloveniji 13,7 odstotka večji), konvertibilni izvoz pa 29,2 odstotka večji (v Sloveniji 17,5 odstotka večji). Uvoz gorenjskega gospodarstva je v letošnjih petih mesecih znašal 2.075,2 milijona dinarjev, od tega 94 odstotkov s konvertibilnega območja. V uvozu je imela oprema 8,3 odstotni delež, blago za široko potrošnjo 4,1 odstotnega.

Na Gorenjskem je bil v letošnjih petih mesecih celotni uvoz z izvozom pokrit 126,4 odstotno (v Sloveniji 97,4 odstotno), konvertibilni 117,2 odstotno (v Sloveniji 90,2 odstotno), klirinški 279,6 odstotno (v Sloveniji 197 odstotno). Gorenjsko gospodarstvo je tako ustvarilo za 46,29 milijona dolarjev presežka, od tega 28,57 milijona dolarjev na konvertibilnem in 17,71 milijona dolarjev na klirinškem trgu.

GORENJSKI GLAS več kot celopodjetje

Gospodarstveniki o novem svežnju Markovičevih ukrepov

V Gospodarski zbornici Slovenije je izvršilni odbor obravnaval novi sveženj reformskih ukrepov, gospodarstveniki so opozorili na nekatere pomanjkljivosti, največ kritik je bila deležna denarno posojilna politika, zavzeli pa so se za korenitejšo preoblikovanje družbene lastnine ter spomnili na škodo, ki jo izvoznikom povzroča zamrznjen tečaj dinarja.

Najpomembnejša novost Markovičevih ukrepov je vsekar preoblikovanje družbene lastnine, zakon o podjetjih je kot temelj lastninske reforme že odprl pot mešani lastnini v podjetjih, uvajanje internih delnic pa je jugoslovanska posebnost, gospodarstveniki sodijo, da z njimi delavce silimo, da postanejo solastniki podjetij. Tržna ekonomija delavske delnice pozna, vendar imajo zelo majhen, približno 1 odstotni delež.

Zvezna vlada pa ob strani pušča porabo, republikam priporoča, naj proračune zmanjšajo za 18 odstotkov, hkrati pa napoveduje, da zvezna blagajna potrebuje dodatno milijardo dolarjev. Če zvezna vlada s stabilizacijo misli resno, potem naj tudi svoj proračun zmanjša za 20 odstotkov, sicer se bodo v zbornici zavzeli za zamrznitev vplačil v zvezni proračun.

Gospodarstveniki pa se v tem trenutku sprašujejo, kaj po sprejemu slovenske deklaracije o suverenosti za našo republiko pomeni novi sveženj Markovičevih ukrepov, pričakujejo, da jim bosta slovenska vlada in skupščina povedala, za nas veljajo ali ne oziroma jim bomo spoštovali ali ne.

Sejo delavskega sveta zaprli za novinarje

Elanu bodo pomagali švicarski bankirji

Delavski svet Elana je dal pristanek za sodelovanje z zvezo švicarskih bank pri iskanju rešitev za Elan preko Holdinga v Avstriji.

Begunje, 11. julija - Sejo delavskega sveta so v Elanu zaprli za novinarje, dobili smo le skopo sporočilo, da bodo rešitev za Elan iskali s sodelovanjem Schweizerische Bank Verein, scenarij bodo pripravile strokovne službe tovarne. Odločili so se, da bodo razpisali vodilna delovna mesta, kar odpravlja ugiibanja o resničnosti dosedanjih odstopov. Inšpektorji SDK pa so delavski svet seznanili z dosedanjimi ugotovitvami pregleda poslovanja Elana.

Po nedavni stavki so v Elanu seje delavskega sveta odprli za novinarje, dobili smo tudi spiske črnih stanovanjskih posojil, naša navzočnost jim je bila torej pogodu. Minuli torker smo lahko prisostvovali tudi seji sindikata. Zato smo seveda pričakovali, da bo mo dobrodošli tudi na sredini seji delavskega sveta, ki je bila zanimiva toliko bolj, ker so nam sindikalisti v torker povedali, da se v.d. poslovodnega odbora Vinko Bogataj v Avstriji pogovarja s predstavniki švicarske banke in da bo o tem poročal delavskemu svetu.

V Elanu so v petek, 6. julija, izvedli referendum o novi organiziranosti po profitnih centrih, z njo pa naj bi namesto poslovodnega odbora imeli generalnega direktorja. Referenduma se je udeležilo 74,3 odstotka delavcev, za novi statut se je odločilo 563 delavcev oziroma 44,7 odstotkov, zato ni bil izglasovan. Izid referenduma je nedvomno odsev razmer v Elanu, na sindikalni seji smo slišali, da bi bil novi statut nemara sprejet, če ga ne bi tolmačili sedanjí direktorji, ki so v odstopu.

Vendar smo se usteli. Sejo so nam zaprli dobesedno pred nosom, saj smo morali ostati pri vratarju. Vodilni so odvršali mimo nas. Jošt Trošt, ki je v Elanu zadolžen za informiranje, nam je pojasnil, da jo nameravajo zapreti, da bi se lahko sproščeno pogovarjali. Delavski svet je takšen sklep nato tudi sprejel, pomagala ni niti naša peticija. Ko so nas po slabih uri čakanja spustili mimo

vratarja in smo na stopnicah srečali inšpektorje in revizorje SDK, smo sprva mislili, da je bilo za nas skrivnost njihovo poročilo, toda ni bilo tako. Izkazalo se je, da so nas pomotoma spustili in vrata sejne dvorane so ostala zaprta tja do četrte ure popoldne, ko so nam izročili skopo sporočilo.

Ostajajo nam ugiibanja

Delavski svet seveda lahko zapre sejo pred novinarji, če sodi, da je tako prav, to pravico mora seveda priznati tudi Elanovemu, čeprav je zanimanje javnosti za vse, kar se dogaja v Elanu veliko. Če so se odločili za zaprte seje organa upravljalja in če je Vinko Bogataj odločil, da poslej le on daje informacije, ne pa tudi drugi vodilni, potem bi morali redno sklicevati časnikarske konference ali določiti uro in dan, ko je dostopen za novinarje.

V nasprotnem primeru nam seveda ne preostane nič drugega, kot da lovimo informacije, kakor smo jih lovili, ko smo čakali na sporočilo. In denimo izvedeli, da je na seji odstopil Matjaž Erjavc, delegat Prodaje in Inženiringa, ker se ne strinja z "intonacijo" preštevilnih odločitev delavskega sveta ter z dinamiko ukrepanja, in ker misli, da bi lahko delavski svet bolj vplival na vodenje podjetja. Sklepamo torej lahko, da tudi v delavskem svetu ni vse v najlepšem redu.

Ali pa, kakor smo lahko prebrali na oglasni deski, da je delavski svet 19. junija razrešil Pavla Kodra kot direktorja Elan Holdinga Muenchen in za novega direktorja imenoval Rolanda Boehmerja, ko sopodpisnika pa Martina Kopača. Razrešitev je zanimiva zato, ker je Vinko Bogataj

25. maja na sodišču izjavil, da ne ve, čigavo je to podjetje. Slovenski minister za industrijo Izidor Rejc, vodja vladine komisije, ki zbira podatke o Elanu, pa je 6. junija na naše vprašanje odgovoril, da je to podjetje uradno Elanov, preverjajo pa še, čigavo vse.

Razpis za novo vodstvo

Kakšno bo sodelovanje z zvezo švicarskih bank iz skopega sporočila ni moč razbrati, dodana je alineja, da bodo strokovne službe pripravile scenarij rešitve. Tudi tega, kaj so povedali inšpektorji SDK o ugotovitvah dosedanjega pregleda in kaj bodo še postorili, iz sporočila ni moč razbrati, ostajamo torej pri informacijah s tiskovne konference v kranjski podružnici SDK.

Najbolj določen je sklep, da bodo razpisali dela in naloge predsednika poslovodnega odbora, direktorjev programov smuči, plastike, športnega orodja, vzdrževanja in direktorjev nabavnega, gospodarskega in splošnega sektorja ter veleprodaje in vodij službe kontrole kvalitete, sektorja za informacije in maloprodaje. Konec je torej vsaj ugiibanj, če bodo uresničeni odstopi vodilnih po nedavni stavki.

Plača izračunane, določili tudi regres

Na torkovi seji izvršilnega odbora sindikata so se seznanili z izračunom junijskim plač, ki jih Markovičev ukrep o 10 odstotnem znižanju še ne zadane. V najnižji, četrta kategoriji, bo plača povprečno uspešnega delavca znašala 3.100 dinarjev, masa sredstev pa omogoča razmerje ena proti 3,5. V najnižji kategoriji bodo plače večje za 14 odstotkov, zmanjševati pa se začnejo od 12. kategorije naprej, v najvišji, dvajseti kategoriji bodo nižje za 8 odstotkov.

V petek naj bi izplačali tudi regres za letni dopust, če bo dovolj

denarja celotnega, sicer v dveh delih. V povprečju znaša 2.800 dinarjev na delavca, določili so tri kategorije: 2.520 dinarjev, 2.140 dinarjev in 1.760 dinarjev. Zneski bodo za malenkost drugačni, ker so se odločili, da bodo štipendisti v srednjem in ne v najvišjem razredu, kakor je bilo izračunano.

Delavsko nadzorstvo je doslej ugotovilo, da je Elanov sklad v litijski enoti Komercialno-hipotekarne banke Ljubljana znašal 5 milijonov mark, za črna stanovanjska posojila je bilo porabljenih 3.445.000 mark, vrnjenih pa je bilo 380.000 mark. Zastavlja se torej vprašanje, za kaj je bilo porabljenih preostalih 1.555.000 mark, trenutno je odgovor: za druge namene. Kaj se skriva za njimi, naj bi odkrili inšpektorji SDK, ki pregledujejo banke. Vprašanje je seveda, kako bodo ta posojila lahko izterjali, saj so posojilojemalci pogodbe sklenili z banko. Pravna oporna točka je lahko dejstvo, da je bil to Elanov depozit, (ne)namenska poraba posojil in pri zunanjih "partnerjih" dejstvo, da so pogodbe podpisali kot delavci Elan. Elanov sindikat se je odločil, da bo posojila izterjal s pomočjo odvetnika.

Elan ima trenutno 210 štipendistov, od tega je 184 kadrovskih, 12 Elanovih, ki jih namenjajo najboljšim študentom (povprečna ocena nad 8,5) in 14 štipendij za vrhunske in perspektivne smučarje. Ob koncu letošnje tekmovalne sezone so črtali 15 štipendistov.

Na sindikalni seji so povedali, da je Gorenjska banka po 25. maju samovoljno zadržala 14 milijonov dinarjev Elanovega denarja. ● M. Volčjak

Sanacija dveh slovenskih železarn: Jesenic in Štor

Na prisilnem dopustu 1.400 železarjev

Jesenice, 12. julija - Obe slovenski železarni, Jesenice in Štor sta v izjemno težkem položaju, zato je upravni odbor slovenskih železarn pripravil oceno razmer in aktivnosti za sanacijo železarn. Kakšne bi bile posledice, če bi prišlo do stečaja? Banke naj bi podprle sanacijski program tudi s tem, da bi dinarske naložbe spremenile v kapital in se vključile v soupravljanje.

Po letošnjih kolektivnih in drugih dopustih bodo v jeseniški železarni morali začeti odpuščati delavce in jih pošiljati na prisilne dopuste. Železarna tako išče notranje rezerve in se opira na McKinseyjevo študijo, ki govori tudi o produktivnem zaposlovanju.

Jeseniški železarji so v skrajni negotovosti, kajti že zdaj je jasno, da za določeno število ljudi dela preprosto ne bo. Za letos so načrtovali, da bodo zmanjšali število zaposlenih v proizvodnji za 10 odstotkov in v skupnih službah za 15 odstotkov. Kako pa bo v resnici, za zdaj še nihče ne ve, vendar pa bo brez dela zanesljivo več ljudi. Nekaj sto delavcev - od 400 do 500 - pa bo že zdaj ostalo doma.

Plačilno nesposobni

Ob koncu meseca julija naj bi o položaju črne metalurgije v Jugoslaviji spregovoril tudi zvezni izvršni svet, upravni odbor slovenskih železarn pa je že pripravil oceno razmer in potrebnih aktivnosti za sanacijo v železarni Jesenice in železarni Štor. V desetih dneh bodo pripravili tudi predlog programa in ukrepov, ki naj bi ob sodelovanju izvršnega sveta Republike Slovenije in bank zagotavljali proizvodnjo v slovenskih železarnah.

V.d. predsednik PO slovenskih železarn inž. Igor Uršič je pripravil oceno razmer in aktivnosti za sanacijo v železarni Jesenice in železarni Štor. Poudaril je, da so slovenske železarne v izjemno težkem likvidnostnem, ekonomskem in socialnem položaju, ki lahko v najkrajšem času pripelje do stečaja in likvidacije podjetij. Osnovni vzroki so v stalnem administriranju na področju cen v federaciji, v nepokritih izgubah, nenormalnih stroških kapitala, v razpadu tržišča ter notranjih slabostih pri neobvladovanju stroškov in organizaciji poslovanja.

Težavnost razmer se odraža v tem, da sta obe slovenski železarne ponovno blokirani, da nista več sposobni tekoče poravnati obveznosti za porabljeno energijo, surovine in repromaterial, ne poravnani kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti do bank, da ne moreta zagotoviti sredstev za izplačila osebnih dohodkov in družbenih dajatev in da sta v prvih petih mesecih letošnjega leta izkazali za 50 milijonov nemških mark izgube.

V jeseniški železarni štiri podjetja

Proizvodnja v obeh železarnah bo potekala le v višini zagotavljenega prodaja doma in v tujini in bo

do konca leta količinska proizvodnja pod pragom rentabilnosti. V železarnah bodo za 11 odstotkov znižali stroške materialov in energije, v obratih, ki nimajo naročil, pa se proizvodnja ustavi.

Da bi dosegli predvideno produktivnost do konca leta, se s 1. julijem pošlje na prisilni dopust v železarni Jesenice 1.400 zaposlenih, v železarni Štor pa 500 zaposlenih!

Igor Uršič nadalje tudi opozarja na reorganizacijo in vsebinsko preobrazbo v delniške družbe, tako da se v železarni Jesenice organizirajo štiri podjetja, v Štorah pa pet podjetij oziroma družb medsebojno kapitalsko povezanih. Uvede se delavsko delničarstvo. Do konca septembra se pripravi druga faza ukrepov in izvedbenih programov iz projekta McKinsey tako, da bo do konca leta 1991 v osnovni metalurški dejavnosti jeseniške železarne do 2.600 in v štorah do 1.200 zaposlenih!

Slovenske železarne izvršnemu svetu Republike Slovenije predlagajo, da skupaj z bankami postane Republika Slovenija večinski delničar pri osnovnih metalurških podjetjih, da se del terjatev javnih podjetij kapitalizira, da Republika Slovenije prevzame jamstva za dodatne domače in tuje kredite v železarstvo, prouči možnosti, da za določeno obdobje razbremeni železarstvo družbenih dajatev in davkov in prevzame del bremena osebnih dohodkov in prispevkov za delavce, ki so na prisilnem dopustu že v letošnjem letu. Skupaj z izvršnega svetoma Jesenice in Celje naj bi zagotovili ustrezno socialno varnost za tiste, ki bodo brez dela.

Stečaj bi terjal 8.600 nezaposlenih

Bankam pa upravni odbor predlaga, da naj bi najmanj 30 odstotkov dolgoročnih dinarskih naložb v železarne banke spremenile v kapital in se tako vključile v soupravljanje, da bi preostale dolgoročne kredite reprogramirali tako, da železarne letos in prihodnje leto ne bi bile obremenjene z odplačevanjem anuitet, železarnam pa naj bi tudi znižali obrestne mere pri kreditih in jih oskrbeli z dodatnimi sredstvi do višine 100 milijonov mark.

Za pripravo razvojnega programa železarstva bosta nedvomno odločilni McKinseyjeva študija in študija British Steel Consultants. V Sloveniji naj bi oblikovali krizni štab, ki naj bi sooblikoval pogoje in ukrepe za uresničevanje programa prestrukturiranja.

Upravni odbor Slovenskih železarn je tudi ocenil, da sta železarne v tako težkem položaju, da lahko pride do stečaja obeh. Težko je v celoti predvideti posledice stečaja, vendar bi ob stečaju ostalo brez zaposlitve 8.600 zaposlenih v obeh železarnah, izpadel bi družbeni proizvod v višini najmanj 150 milijonov mark letno, ostale bi neopravljene kratkoročne obveznosti do bank, domačih in tujih dobaviteljev v višini najmanj 100 milijonov mark, osnovna sredstva v vrednosti 550 milijonov mark bi bila neizkoriščena, predelovalna industrija v Sloveniji pa bi postala popolnoma odvisna od oskrbe iz drugih republik in uvoza. Da ne govorimo o posledicah, ki bi prišle deloma v občini Celje in ki bi bile naravnost katastrofalne na Jesenicah. ● D. Sedej

SNOVANJA

16

Urednikova beseda

Julijsko številko *Snovanj* začnemo z uvodno razmišljanje pesnice Neže Maurer o poeziji taki in drugačni, kajti obe sta navzoči, obe, tudi tista, ki ne zmore vzpona proti Parnasu, ima pravico obstajanja. V začetku poletja so v Radovljici sprožili idejo, s katero naj bi naravno kulturno dediščino na Gorenjskem bolje povezali s turizmom; prispevek je napisal Jože Dežman. O eni starejših gorenjskih cerkva, sebenjski cerkvi sv. Trojice z najstarejšim malim zvonom na Gorenjskem piše Marjan Zupan. Dušica Kunaver je prispevala članek o slovenski stanovski pesmi. Dr. Tone Pretnar iz Tržiča je docent na Filozofski fakulteti in znani prevajalec iz poljske književnosti: z njim je se pogovarjala Danica Dolenc.

Lea Mencinger

VSEBINA

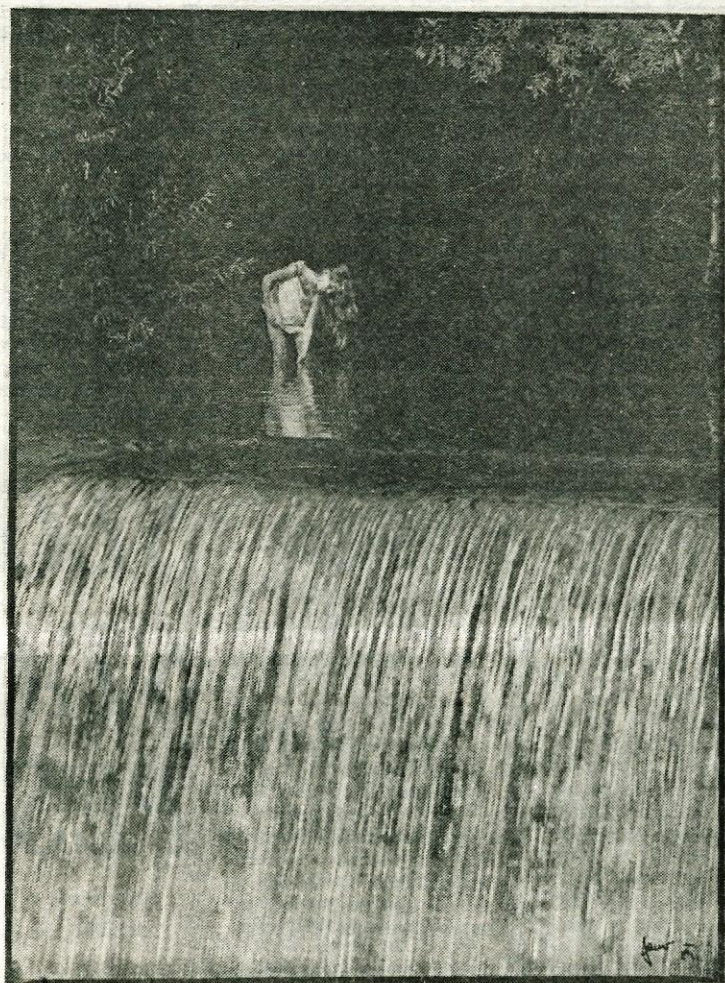
Neža Maurer: VZPOREDNE POTI

Marjan Zupan: CERKEV SV. TROJICE V SEBENJAH

Dušica Kunaver: SLOVENSKA STANOVSKA PESEM

Jože Dežman: DEDIŠČINA, KULTURA, SAMOZAVEST, TURIZEM

Danica Dolenc: BESEDA HODI ZA MANO

Jaro Mišičević: JUTRO

Neža Maurer

VZPOREDNE POTI

Prvo knjigo – slikanico dobi marsikak otrok že v drugem ali tretjem letu; tedaj mu predstavlja igračko in pašo za oči. V šoli se sreča z učnimi knjigami – in takrat nastanejo prve globlje vezi in prva resna nasprotovanja. Leta šolske učenosti prinesejo mladim tudi delno resnično in delno sprenevedasto hvalo literature kot enega od vrhov človekove ustvarjalnosti; navadno pa obrodijo tudi prve poskuse v pisanju zgodbic in pesmi. Za nekatere mlade ljudi je to resnična izpoved, za druge preskus znanja, za tretje igračkane. Pa se zgodi, da ima na primer kateri od tistih verzifikatorjev, ki se samo igračka, prirojen talent. Tako mu pisanje teče kot voda po bregu navzdol: lahko, poskakujoče, žuboreče. Sprejema priznanja in pohvale za pesmice, v katere ni vložil ne truda ne čustev. V primeru, da je mlad človek res nadarjen, ga lastna kritična misel prej ali slej ustavi in preskusi. Odtlej se zagriže, trudi in piše odlično; ali pa neha.

Vsi oni z zadovoljivo in srednjo nadarjenostjo – teh je pretežna večina – pa nagibljejo k samozadovoljnosti pri vsakem delu, v vseh poklicih, torej tudi pri pisanju pesmi in zgodb. Ob prvi ugodni priložnosti (odvisna je od finančnega stanja in zvez) pesmi uredijo v zbirčico in jo natisnejo ob pomoči sorodnikov, sodelavcev ali kakšne kulturne organizacije. Varamo se, če mislimo, da ne bodo našli kupcev in bralcev. Pretežna večina ljudi je srednje nadarjenih in srednje zahtevnih. Sladke, same s sabo zadovoljne ali poudarjeno tragične pesmi so pisane prav za njihovo dušo, ki čuti podobno kot avtorjeva.

S to zvrstjo pisanja (popevkarstvo brez melodije) sem se srečevala in ukvarjala nekaj kot urednica literarne priloge Kmečkega glasa; kasneje pa ljubiteljsko. Zato mirno trdim na osnovi izkušenj, da so tudi take pesmi lahko iskrene, včasih celo ljubke ali pretresljive, naj bodo že prigodniške, doži-

vljajske, naj opevajo vsakdanje dogodke, mladostno ali starševsko ljubezen, vinske ali lovške iskrivosti. Pesmi nešolanih ljubiteljev, samoukov odkrito hvalijo svoje drage, celo narejene – pa tudi same želijo biti pohvaljene. Opevajo ljubezen v vseh že opevanih primerih – in tudi same želijo biti ljubljene. Pojejo o delu in uspehih – in včasih prosijo, drugič naravnost terjajo priznanje. Nikakor pa ne utirajo niti ne iščejo novih poti: tapkajo po že uhojenih, kot to v življenju počne večina ljudi. Delali bi nesmiselno krivico takim pesmim (in zgodbam) po eni strani, po drugi po vsej naši literaturi, če bi oboje merili z istim vatlom.

Opazujte ljudi na množičnih slavih: Ob zares umetniških recitacijah ali vrhunsko odpetih pesmih ostane tri četrtine obrazov zaprtih. Vsi pa se razcvetijo v pozorno sodoživljanje ob sladki popevki ali iskreno preprosti recitaciji domačinke, domačina, otroka. Za vse, ki jim je dovolj že domislica, mal-

ce sanj, ljubezni in spominov (morda še ritem in rima), bo nezahtevna pesem lepa. Več ne želijo, ne pričakujejo; morda niti ne dojemajo zahtevnejših besednih vezav, prefinjenih metafor in globljih ali višjih vrednot. Priznajmo vsakemu svoje. Če je v človeku želja, sposobnost, nadarjenost in moč, tako ali tako ne bo ostal spodaj, na nizkem. Ako vsega tega ni, pa mu bomo z ukazovalnim razkazovanjem in hvaleženjem edino najvišjih vrhov (na kateremkoli področju) vsadili občutek manjvrednosti in zagrenjenosti. Kaj bo s tem pridobil? Kaj bomo pridobili?

Ne vem, da bi se kdo kaj posebej trudil z iskanjem odgovora na taka vprašanja, vem samo, da po časnikih, radiu, televiziji, na predavanjih silovito, skoraj zagrizeno branimo samo visoto, pravo umetnost, literaturo (kot da jo je sploh treba zagovarjati, če je zares prava). Vse, kar ni to, proglasimo za nevredno človeka, za manj kot kič. Če potegnemo vzporednice, je videti skoraj tako, kot če

bi priznavali samo najvišje planske vrhove (a danes imamo že celo umetne stene za vadbo alpinistov), samo najplemenitejša, najlepša drevesa... samo rasne, vzdržljive živali... torej samo zdrave, lepe, nadarjene ljudi (naj bodo po možnosti še delovni in srečni). In vendar trdim in smo prepričani, da imajo vsi ljudje pravico živeti; da je tudi podrast v gozdu potrebna, da so neugledni kuclji za prenekatero noge povsem dovolj visoki. Nisem še slišala trditve, da se ljudje skvarijo, če hodijo po gričkih in smučajo na umetnih vzpetinah. Le pri literaturi (slikarstvu, glasbi, umetnosti nasploh) naj bi bilo bolje nič kot preprosto, morda malce kičasto branje ali celo pisanje. Vse zvrsti, ki jih zajema umetnost, so torej popolnoma rezervirane za izbrance. Kar ni zares dovršeno, je vredno obsojanja.

Nekdanje ljudske pesmi danes štejejo kot narodov zaklad. Kdo ve, koliko jih je nastalo ob svojem času; ostale so le naj-

zlahtnejše. Jurija Vodovnika ali Andreja Drabosnjaka poznamo še danes – stotine drugih samoukov je pozabljenih. Odveč je vnaprej obsojati vse drobne, kičaste lučke: Kadar je v človeku temno in je čisto sam v noči, mu pride vsaka samoprevara prav. Če mu bo zasijala obločnica ali se bo mrak mlečno razsvetlil, ne bo treba niti zgražanj niti hudih misli: samo zbledi in odmre v pozabo, kar nima ne življenjske ne umetniške moči.

Napak pa bi bilo verjeti, da so popevkarsko pisane pesmi – pretežno enodnevnice – začetek ustvarjanja onih drugih, umetniško vrednih. Ne, to je vzporedna, stranska pot, ki se konča v predgorju in ne pripelje do vrha. Vendar se z jase, do kamor vodi, bolje vidi knjižna panorama in pogosto je poskus pisanja spodbuda za poglobljeno branje. Prebiranje dobrih knjig pa bogati in plemeniti človeško duševnost – tako trdim.

Znamenite cerkve na Gorenjskem

Cerkev Svete Trojice v Sebenjah

Naselje Sebenje najdemo zapisano v listinah že v enajstem stoletju pod imenom Zebeinzalo. Obstajalo je nekaj kmetij, eno si je kasneje pridobila radovljiška graščina. Ko je bila sebenjska cerkev zgrajena, je prav ta kmetija vplivala na ustanovitve beneficija v Sebenjah.

Cerkev Svete Trojice v Sebenjah ima že kar častitljivo starost.

Temeljni kamen je 14. septembra 1606 posvetil ljubljanski škof Tomaž Hren. Takrat je bil čas protireformacije (katoliške obnove), ko je bil protestantizem v naših krajih v glavnem zatrt.

Gradnjo sebenjske cerkve je oskrbela Ana Marija Thurn Valsassina, radovljiška grofica, žena barona Lenkoviča in mati zadnjega Lenkoviča - Franca, ki je padel pri Klisu v Dalmaciji v boju s Turki. Med gradnjo cerkve je grofica umrla. Pokopali so jo v kripti gorjanske cerkve. Ko je bila kapela v Sebenjah dozidana in posvečena, so jo 26. novembra 1608 prenesli v kripto sebenjske kapele. Najprej so dopoldne prinesli grofico iz Gorij v Sebenje. Nato je imel škof Tomaž Hren sveto mašo. Kosilo so imeli v mežnariji (Brunkturn). Po kosilu je bilo birmanih čez 50 birmancev. Škof Tomaž Hren se je po končanem obredu napotil v Grmišče. Med potjo si je ogledal podružno cerkev Sv.

Andreja, kjer sta bila zgrajena dva stranska oltarja. Maševal je tudi na blejskem otoku, kjer je birmal več otrok. Med njimi so bile tudi hčere graščaka, katerim je bila botra grofica Meta Lenkovič.

Prvotna cerkev je bila kapela brez zvonika, tega so dozidali kasneje. Prav tako so pozneje dozidali lopo pred cerkvijo.

Grofica Thurnova je sebenjski cerkvi podarila kmetijo v Sebenjah, ki je vsebovala poslopje z vrtom, dve njivi in nekaj gozda, ter ustanovila stalni beneficij, ki je najprej spadal v Radovljico. Razni beneficiati so uživali dohodke te ustanove, za pokojne Lenkoviče pa so morali opraviti tedensko dve sv. maši. Kasneje so maši opravili radovljiški kaplani v Radovljici. Beneficiati so stanovali v Sebenjah, nekateri tudi v Radovljici. Tisti, ki so stanovali v Sebenjah, so med drugim pomagali tudi župniku v Gorjah.

Beneficiati v Sebenjah:

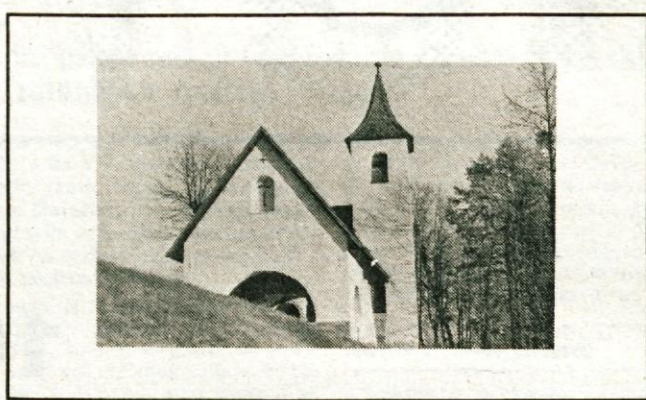
1. Vincencij Razo, leta 1613
2. Pavel Casson, 1633, on je dal posestvo v najem nekemu kmetu v Podhomu.

3. Janez Poppal, 1644
4. Jernej Šuligoj, 1649
5. Jurij Drobnič, umrl 1673
6. Jurij Arhar, Ločan, umrl 1673
7. Ignac Pollack, 1686
8. Pavel Janežič, pozneje župnik v Trbovljah
9. Volbenk Ferdinand, grof Hitzing, 1712, stanoval v Radovljici.

10. Janez Huet, 1723, umrl 1754
11. Martin Hribar z Bleda, 1756, umrl 1764
12. Martin Zupančič, rojen 1756 v Podbrezjah, stanoval v Radovljici, umrl 1772.
13. Matevž Stroj iz Dvorske vasi, 1779
14. Žiga baron Auersperger iz Vipave, 1801.

Od leta 1810 naprej so prevzeli božjo službo za beneficij v Radovljici.

V nobeni cerkvi ni v oltar vzdanih toliko svetinj, kot ravno v sebenjski. Naj jih nekaj naštejemo: Od križa Kristusovega, od kamna iz Betlehemske štalice, od Jezusove suknje, od gore Tabora, kjer se je spremenil, od stebra bičanja, iz gore Kalvarije, iz Božjega groba, iz Marije

nega groba, Sv. Janeza Krstnika, Sv. Petra in Pavla, Sv. Janeza Apostola, Sv. Štefana, Sv. Mohorja, Sv. Krištofa, Sv. Primoža, Sv. Ahacija, Sv. Nikolaja, pasu sv. Francisca, Sv. Magdalene in Marte, Sv. Katarine, Sv. Cecilije, Sv. Ursule, Sv. Lucije, Sv. Perpetue, Sv. Felicite, Sv. Elisabete Turing in še veliko drugih.

Slovesnost ob 300-letnici cerkve je bila 25. novembra 1908. Vladovala je slavnostno vzdušje. Tega dne so vodile poti v Sebenje od blizu in daleč.

Slovesnost je vodil ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič. V rakvi je pregledal ostanke grofice Ane Marije

Thurn Valsassine. Po pripovedi vaščana so na njej ostale dobro ohranjene lesene cikle, kosti pa so se ob dotiku razsule.

Med prijetnim zvonjenjem so se navzoči v procesiji odpravili v Gorje. Tam so pridno spovedovali in sv. zakrament je prejelo na stotine vernikov. Ob devetih so v sprevedu odšli iz Gorij, skozi Spodnje Gorje, Podhom, v Sebenje. Tamkaj je bila pred cerkvijo napravljena prižnica, iz katere je množica poslušala slavnostno pridigo. Prisostvovalo je na stotine ljudi, zaradi česar je bilo veliko ohajil. Sv. oče je podelil odpustek udeležencem pod navadnimi pogoji. Sv. maše se je udeležilo čez 2000 vernikov.

Gotovo je dogodek navzočim ostal v trajnem spominu, tako nekako kakor pred 300 leti, ko je bilo posvečenje cerkve.

V tem času so Sebenje prefarali iz Radovljice v župnijo Gorje. Leta 1946 je bila cerkev in vsa njej pripadajoča lastnina z agrarno reformo nacionalizirana. Krajevni odbor je menda popravil leseno streho. Leta 1970 je bila cerkva sporazumno prefarana v Zasip, kamor teritorialno tudi spada.

Še nekaj o zvonovih.

Večji zvon ni imel kakšne posebne vrednosti, ker je bil narejen šele leta 1876. Imel je premer 51 cm, težak je bil 68 kg, pel pa je z glasom "fis". Na njem so bila znamenja Sv. Trojice, Križa in Marije z Jezusom v naročju. Ulil ga je zvonar Albert Samassa.

Doletela ga je enaka usoda kot mnogo drugih v tistem času, vzela ga je namreč prva svetovna vojna. Zamenjal ga je železni zvon, ki je prej visel v Gorjah. Manjši zvon pa ni naveden, temveč je nekaj izrednega. Na njem ni ne napisov, ne podob, delan je zelo preprosto in ima obliko tirolskega klobuka. Zaradi starosti je temno zelene barve. Po mnenju zgodovinarjev je iz 15. ali celo iz 14. stoletja. Po ustnem izročilu je nekoč visel v gorjanski cerkvi. Prinesen pa naj bi bil s Tirolskega. Prva svetovna vojna ga ni vzela zaradi njegove starosti, saj je najstarejši zvon na Gorenjskem. Ima premer 37 cm, stranska višina znaša 33 cm, ter poje v glasu "cis". **Marjan Zupan**

Skoraj ni poklica v zgodovini našega ljudstva, o katerem ljudski pevec ne bi zapel pesmi. Prav v vsakem poklicu je narod našel življenjsko vedrino in veselje ob delu, čeprav je bilo delo nekdanj mnogo bolj trdo in naporno kot danes. Vse je bilo treba narediti z roko, vendar ne sam. Pri najtežjih delih so pomagali sosede. Slovenska vas je dolga stoletja živela in delala kot celota. Vsa najpomembnejša poljska dela so bila občestveno delo - to pomeni, da so se vaščani zbrali in poželi žito, pokosili travnike, zvozili gnoj, nagrabili steljo najprej za eno domačijo in nato po vrsti naprej, dokler neko delo ni bilo končano v vsej vasi. Tako skupno delo pa ni bilo le delo, ampak tudi skupni praznik vse vasi, poln starih šeg, verovanj in starodavnih obredij.

Ob delu ni nikdar zmanjkalo dobre volje in naš kmet je veselo zapel:

*Oj lepo je res na deželi,
kjer hiša na samem stoji.*

*Kmetič veselo na svetu živi.
Na polje gre orati, gre svoje žito sjati,
korajžno, veselo, na svetu živi.
Fantič veselo na svetu živi.
Kosico si nabrusi, na travnik jo poskusi,
korajžno, veselo, na svetu živi.
Dekle veselo na svetu živi.
Srpiček si nabrusi, na njivci ga poskusi,
korajžno, veselo na svetu živi.*

Ko je gospodar določil dan košnje, so se zbrali pri njem v hiši kosci v belih srajcah, z rdečimi rutami za vratom in šopki za klobukom.

Na poti na travnik so si veselo zapeli in med potjo zbudili še kakega prijatelja.

*Škrjanček poje, žvrgoli, se belga dneva veseli,
škrjanček poje, beli dan, pozdravlja hrib in plan.
Škrjanček poje, žvrgoli, ker tebe, kmetič, gor budi;
»Le vstani in pa pojdi kosit, ker se že dela svit«.*

Na travniku so se kosci postavili v vrsto. Prvi je bil »prednjak« - gospodar ali njegov sin ali zet. Vsi kosci so hkrati zamahnili s koso, nihče ni smel zaostajati, saj bi bila sramota, če bi ga sosed »prekosil«. Najboljši kosci so bili vaški prvaki. Z delom si je prislužil veljavo! Gospodinja je že zelo zgodaj zjutraj prinesla na njivo jerbas, polno dobrot, ki so bile za vsako vas posebej skoraj obredno predpisane. Običajno je bil zajtrk sestavljen iz kuhanega

*Okol so pa travnik zeleni,
to mene najbolj veseli.
Vsak kmetič ma svoje veselje,
če vedno pošteno živi.
Čez dan si zavriska, zapoje,
zvečer pa prav sladko zaspi.*

Najpomembnejši občestveni deli sta bili žetev in košnja. Žanjice in kosci so prihajali k delu praznično oblečeni in se obnašali v skladu s prastarimi šegami, ki so predpisovale hvaležnost zemlji za njene darove. Ko so žanjice požele prvi snop žita, so ga dvignile visoko k nebu s prastaro daritveno kretinjo. Žanjice so tudi pazile, da niso pljuvale v roko, v kateri so držale srp. S tem bi se zamerile dobrim vilam in žal-ženam, ki so menda hodile kmetom pomagat pri njihovem delu na polju.

Pri košnji so imeli glavno vlogo moški, ženske pa so grabile za njimi, pri žetvi pa je bilo najpomembnejše delo žanjic, moški pa so vezali snope za njimi. Pesem nam to razporeditev dela jasno pove:

*Travnički so že zeleni,
rožice so razcvetene,
pojdmole kosit, pojdmole kosit,
vse prijatelje gor budit.*

Vsi vaški zaspanci, ki pa jih ni zbudilo niti jutranje sonce, niti pesem koscev, so bili ob škrjančkovih pesmi prav gotovo hitro pokonci:

*Sredi dopoldneva so dekleta
prišla na travnik grabit seno.
Oblečena so bila v rožnata kri-
la, bele rokavce in bele pred-
pasnike.*

Opoldne so vsi težko pričakovali domačo hčer, ki je v prazni obleki prinesla na travnik južno in šopke cvetic za kosce. Nabrala jih je v lončkih na svojem oknu in povezala z rdečimi trakovi. Rdeči trak - prastaro

Dušica Kunaver

SLOVENSKA STANOVSKA PESEM

zaščitno sredstvo proti zlim duhovom! Naj dobri duhovi zaščitijo seno pred zlemi bitji, ki delajo točo in nevihto.

Dekle je vsakemu koscu podarilo šopek, nato pa po pokošenih tleh razstavila sklade žganec, štrukljev, kaše, skute, kislega mleka, in še marsičesa. Sledila je urica odmora za starejše kosce, za mlade pa ura norčij in raznih iger. Peli so, plesali in »vozili vlak« po strmih košenicah. Naslednji dan so seno zvozili v kozolce. Zadnji voz je bil smešno naložen. Zadaž visok, spredaj nizek. Na kupu vrh voza so se sedele grabljice s harmonikarjem, med njimi pa je sedela visoka slam-

nata postava - »baba«. Voznik v narobe obrnjenem suknjiču je veselo pokal z bičem in kričal:

*Mi smo »babo« pripeljali,
vi za likof boste dali.*

Likof je pomenil slavnostno pojedino ob koncu dela. Gospodinja se je prav gotovo potrudila, da je bil »likof« kar se da okusen. Če pa je komu ob vsesplošni zmešnjavi okrog zadnjega voza uspelo skrivaj vzeti pest sena in ga doma vreči na žerjavico - so se mu izpolnile vse skrite želje. Lahko je zadovoljno prislunil pesmi škrjančka, ki pa tokrat ni več budil koscev, ampak žanjice:

*Škrjanček poje, žvrgoli, se belga dneva veseli,
škrjanček poje, beli dan, pozdravlja hrib in plan.
Škrjanček poje, žvrgoli, ker tebe, dekle, gor budi;
»Le snami srp, pa pojdi žet, ker žito zrelo je.«*

Navsezgodaj zjutraj so žanjice prišle na njivo, skupaj z gospodarjem in moškimi, ki so vezali snope in jih zlagali na voz, previdno in v lepo vrsto. Nadvse so pazili, da voza ne bi prevrnili. To bi bila največja sramota.

Zadnji snop se je imenoval »babak«. V njem je tičal žitni duh. Z udarcem po zadnjem snopu je bilo treba ubiti žitnega duha, zato, da bi ob letu zopet vstal ob novem življenju v naravi. Na Gorenjskem so »babak« napolnili z raznimi dobro-

tami, drugod na Slovenskem pa so iz klasov zadnjega snopa spleтали žitne vence in jih obešali pred prag domačije.

Ob času žetve so po vseh krajih naše dežele gospodinjke peklo obredno predpisane kolače. Gorenjke so peklo »ponižke« ali potico »požinjavko«, Štajerke pa so pripravljale vse vrste gibanic.

Preko polj je donela vesela pesem, ne le ob času žetve žita, tudi jeseni, ko je bil čas žetve ajde.

*Po Koroškem po Kranjskem že ajda zori,
eno dekle jo žanje, jo glavca boli, jo glavca boli, prav zares...
Tri dni jo že žanje, tri snopke ima,
pa pogledajte na rokce, kolk žuljev ima, prav zares.*

Ko so se žito in ajda in vse ostale žitarice posušile v kozolcu, je prišla na vrsto mlave. Zopet se je zbrala vas in iz ene do druge hiše po vrsti je odmeval topot cepcev. Zrno je bilo treba ločiti od klasov, slama v hlev za steljo, zrno pa v mlin!

Ob bistrem potočku je že čakal mlinar na vreče zrna, in prepeval:

*Ob bistrem potočku je mlin,
a jaz sem pa mlinarjev sin.
Ko mlinček ropoče in voda šumlja,
srce mi veselo igra.*

*Ko mlinček pri miru bi stal,
bi mlinar in kmet žaloval,
In otrok bi jokal in tožil glasno,
kako je brez kruha hudo.*

Vendar vsi mlinarji niso bili tako prijazni kot naš mlinar ob bistrem potočku. V Beli Krajini, je ob Lahinji nekoč živel bogat, a skopuški mlinar z imenom Stonič.

Nekega dne je k njemu prišla gorjanska vila, spremenjena v staro, zgrbljeno ženico, ter ga prosila za merico bele moke za bolnega sina. Skopuški mlinar pa je neznanki nasul v bisago črne moke in se hudobno krototal: »Na, stara, le nesi to

*Sijaj, sijaj sončce, oj sonce rudeno!
Kako bom sjalo sonce, k sem vedno žalostno.*

*Sonce zgodaj gori gre, dekleta jokajo,
bi rade se ležale, pa vstati morajo.*

*Sonce zgodaj doli gre, pastirci tarnajo,
domov bi radi gnali, pa črede nimajo.*

No, počasi so že našli čredo, a huje je bilo takrat, ko so pastirji svoji čredi ovac pustili, da je popasla travo na hrišču sredi cvetoče doline pod gorami. V mesečnih nočeh so ob skali vrhu tega hriščka gorske vile plesale svoje vilinske pleske. Vile so prosile pastirje, naj ograde hrišček, da njihovo plesišče ne bo brez mehke trave. Pastirji so se tem prošnjam gorskih vil le smejali, in preslišali celo svari- lo belih žena:

*»Če našega hriščka ne boste
ogradili vi, bomo to storile sa-*

*Na planincih sončce sije, na planincih lušno je,
Gor pojejo drobne ptičke, gor pojejo ptičke.
Gor cvetijo rožice bele, gor cvetijo rožice.
Moje dekle jih pa trga, da mi puščelj naredi.
»Za klobuk ti ga bom pripela z eno zlato knofeljico.«*

Veselo je v gorah pastirček piskal svojim ovcam. Povprašajmo ga, kaj piska:

*Kaj pa ti piskaš, kaj pa ti vriskaš,
mladi pastirček, svojim ovcam?
Kaj bi ne vriskal, kaj bi ne piskal,
zato piščalko svojo imam.*

*Meni ovčice, so tovaršice,
večje jaz sreče tu ne poznam.
Čreda se pase, radostne glase
ptice v grmovju mi žvrgole.*

Prireditvena agencija

DEDIŠČINA - KULTURA - SAMOZAVEST - TURIZEM

Ko je arheolog Timotej Knific pisal o logiki in ciljih muzejsko-informacijske ureditve Blejskega gradu, je poudaril: »V idealni podobi naj bi alpski turizem temeljil na primarnem gospodarstvu, oziroma naj bi postal sestavni del takšnega gospodarstva, z domačinom kot delavcem v njem, s čim bolj neokrnjenim okoljem ter zgodovinskim in kulturnim izročilom naroda kot bistveno sestavino žlahtne turistične ponudbe...

V bistvu gre pri vmeščanju kulturne dediščine v turistično ponudbo za odnos do znanja... (Glas, Odprte strani, 15. junija 1990) Imenitno bi bilo, če bi tako zamišljeno razstavno-informacijsko središče na Blejskem gradu udeležili.

Podobne cilje smo si postavili v skupini, ki smo jo sestavljali predstavniki radovljiških kulturnih ustanov, Triglavskega narodnega parka, turističnih društev in gospodarske zbornice, ko smo na sestanku na Bledu spomlad letos načeli vprašanje možnih povezav turizma ter kulturne in naravne dediščine pa tudi sedanjega kulturnega ustvarjanja.

PRIREDITVENA AGENCIJA

Predlagamo, da ustanovimo - recimo ji - prireditveno agencijo kot kulturno-informacijsko posredovalnico. Kaj bi bile njene osnovne naloge?

Najprej povezovanje strokovnjakov (znanja), ki so sposobni oblikovati strokovno utemelje-

ne programe. Poglejmo si samo nekatere možnosti v radovljiški občini (kasnejše možno širše regionalno povezovanje ni izključeno).

Muzeji: planšarski v Stari Fužini, obnovljena domačija v Studorju, zbirka o prvi svetovni vojni v Julijskih Alpah v Bohinjski Bistrici, zbirke na Blejskem gradu, Čebelarški muzej v Begunjah, Kovaški muzej v Kropi pa še kaj bi se našlo. Strokovno programske poti začrtajo muzealci.

Kulturna krajina: ogledi naseelij z dominantnimi stavbnimi kvalitetami. Možne vsebine ogledov lahko pripravijo delavci spomeniško-varstvene službe.

Naravne znamenitosti tako v Triglavskem narodnem parku kot izven njega. Npr. vode: Savica, Grmečica, Vintgar, Mostnica, Savi, Radovna, jezera. Tovrstni programi že nastajajo v Triglavskem narodnem parku.

Turistični društvi na Bledu in v Bohinju prirejata celo vrsto kulturnih prireditev, društva v Zvezi kulturnih organizacij prav tako, institucionaliziran je festival stare glasbe v Radovljici, imamo več zanimivih galerijskih razstavišč itd... Vendar ne moremo govoriti, da i mamo občinsko programsko-prireditveno politiko. Ali ne bi bilo smotrno v okviru agencije vsaj delno uskladiti koledar in vsebino kulturno-prosvetnega dogajanja. Npr. dogovoriti se o

razporedu gostovanj v okviru informacijskega servisa v prireditveni agenciji?

Kako zagotoviti tem programom oživiljanje?

Programi naj bi imeli dvojno vlogo.

Čimveč gostov, ki nas obiščejo, naj bi zvedelo za te programe, postali naj bi sestavni del turistične ponudbe. Morda nekoliko karikirano rečeno - izlet, ki ga ponudimo po gornjih načelih, naj bi bil konkurenčen izletom v Benetke. Ni nujno, da bi s temi programi dosegali množični odziv med gosti. Npr. v Triglavskem narodnem parku se oglašajo manjše skupine obiskovalcev z zelo osebnimi željami - ogled prav tega in tega drevesa, slišati tega in tega ptiča itd...

Pomembno je, da vzpostavimo sistem obveščanja o možnih kulturnih vsebinah bivanja pri nas. Sprva naj bi v obstoječe turistične informacije uvrstili kulturne strani, kasneje pa bi uredili tudi kulturne vodiče in stalna obvestilna znamenja.

Pomembno je, da bi te programe uvrstile v svojo ponudbo pomembnejše agencije, seveda

pa naj bi katera od prožnejših manjših agencij skušala posebej ponuditi specializiranejske kulturne programe.

Drugi cilj je s temi programi seznaniti domačine. Saj če bi med obiskovalci Bohinja naredili anketo, kje je Ajdovski gradec, ki ga Slovenci vsi poznajo iz Krsta pri Savici, bi upal staviti, da bi Slovenci nič kaj bolje ne poznali Ajdovskega gradca kot npr. Angleži. Kulturna obogatitev, pestrejša zgodovinska, ekološka, lokalna zaveza in samozaveza so povezana s pronicanjem teh programov med domačine lokalne in širše narodne skupnosti. S tem bi razvili domoznanstvo, ki ima v strnitvi in krepitvi socialnih skupnosti poseben pomen.

Projekt prireditvene agencije ne pomeni ustvarjanja nove delovne organizacije, saj se delavci kulturnih in turističnih ustanov deloma s tovrstnim posredovanjem že ukvarjajo. Z agencijo bi dobili informacijsko-komunikacijski servis, v katerem bi se povezali in poskušali po načelih, ki sem jih omenil, obogatiti ponudbo. Uspešnost poskusnih prizadevanj bi pogojevala možno dogovorno razvijanje agencije v smereh, kjer bi najbolj upravičila delovanje.

AGENCIJA IN KOMUNA

Z nastajanjem programov bodo nedvomno povezana tudi opozorila javnosti in sicer na posamezna vprašanja, ki bi jih bilo potrebno urediti. Vzemimo cerkve. Stavbarska in umetnostno zgodovinska dediščina,

zbrana v njih, je neprecenljive vrednosti. Torej bi bila pot po cerkvenih znamenitostih lahko izjemno atraktivna programska točka. Možna v sedanjih družbenih razmerah. Vendar bi bilo le potrebno opredeliti odnos družbe in cerkve. V okviru prireditvene agencije nikakor ne bi bilo možno sprejeti dogovora o spremenjenih pogojih za sakralna opravila, ki bi jih cerkev želela izvajati drugače kot dosedaj, potem o pogojih, da bi cerkvi dali več možnosti za sodelovanje pri popravilu predvsem podružničnih cerkva itd... Ti pogovori pa bi bili nedvomno potrebni, preden bi opredelili pogoje, pod katerimi bi omogočili redne ogledne cerkve. Ob prilivanju kapitala bo nedvomno potrebno opredeliti režim varstva za posamezna območja naravnih lepote, za spomeniško vredne objekte, ki bi bile za investitorje zanimivi. Pogojev, pod katerimi bi bila možna vlaganja, prav gotovo ne more določiti nekakšna prireditvena agencija, nedvomno pa bi lahko opredelili strokovno-kulturni interes pri tovrstnih posegih. Itd.

JESENI BOMO POSKUSILI

Na omenjenem sestanku na Bledu smo se dogovorili, da bomo do jeseni pripravili nekaj vzorčnih programov in jih preizkusili na svoji koži. In k sodelovanju povabili še vse tiste, ki se omenjenega sestanka niso utegnili udeležiti. Seveda pa naj se oglašijo tudi vsi, ki bi jih sodelovanje pri tem podjetju zanimalo. **Jože Dežman**

Slovenske panjske končnice - Iz arhiva Slovenskega etnografskega muzeja Ljubljana.

Vendar čeprav je pastir veselo prepeval, njegovo življenje je bilo vse prej kot lahko. Še pred sto leti so naši kmetje pasli živino na skupnih vaških pašnikih - gmajnah. Vsako jutro sta vaški pastir - črednik in njegov pomočnik - poganjač zbrala vso živino iz vasi. Bila sta oblečena v plašč, narejen iz lipovega ličja, ločja ali rogoza ali iz kake trde trave. Na nogah so pastirji nosili lesene cikle, okrog vratu pa velik rog. Črednik je vsako jutro zatrobil v rog in vaščani so spustili živino iz hlevov. Za svoje delo je črednik dobil na leto po eno žival, nekaj žita in nekaj malega denarja. Hrano in stanovanje pa je imel vsak dan pri drugi hiši v vasi. Če je izgubil kako žival na

paši, je moral toliko časa zastoj delati, da je odslužil izgubljeno žival.

V goratih predelih naše dežele pa je bilo pastirjevanje od nekdaj urejeno na svoj način. V gorah so kmetje zgradili cela pastirska naselja, kjer so pasli živino od rane pomladi do pozne jeseni. Odhod na planino in povratek z nje je vedno pomenil vaški praznik. S pastirji so odšli na planino tudi planšarice, ki so pripravljale maslo in sir, in kuhale.

Ko je neka planšarica nekoč kuhala žgance, ji je vanje padla, o gorje - muha! Tega dogodka Slovenci ne bomo pozabili, saj ga je ovekovečila stara, znana pesem:

rami puško in nima z lovцем vsaka žival take sreče, kot ptičica v naši pesmi:

Jager pa jaga, nič ne pomaga,
ptička nasprot leti, ustrelil jo bom.
Ptička zavpila: »Kaj sem ti strila?
Saj sem prepevala cele noči!«
Ptička zletela, na javor se vse'la:
Fletna je senčica javorjeva.
Ptička zletela, na okno se vsela:
»Zbud se, ne bod zaspan, saj je že dan!«

Najbolj so bile gozdne živali vesele tistega dne, ko so lovca pokopale:

Vse leto, najbolj pa v jesenskem in zimskem času pojejo po gozdovih sekire gozdarjev. Vsi rabimo les - mizarji, tesarji, zidarji in tudi mornarji. Drvarju bo šlo delo lažje od rok, če mu zapojemo pesem:

Le sekaj, sekaj, smrečico, ti drajla lala lala
da si boš stesal barčico, ti drajla lala lala.

Je barčica pripravljena, ti drajla lala lala
na morje je postavljena, ti drajla lala lala.

Je barčica odplavala, ti drajla lala lala
je deklica zajokala, ti drajla lala lala.
Je barčica priplavala, ti drajla lala lala
je deklica vesela bla, ti drajla lala lala.

Drvarji so nekdanj, pa tudi še danes, na štor zasekajo znamenje križa. Na takem štoru je gozdna žal-žalna verna pred divjim gozdnim možem. Tako lahko krščanski križ bitje iz poganske prapradvine obvaruje pred nevarnostjo.

Največjo moč so stara poganjska bitja imela v času slabotnega sonca, v zimskem času.

Le predi, dekle, predi, prav lepo nit naredi, da se ne bo krotičila
in tud ne tkalcu trgala, dr dr dr dr.

Poštena je predica in stara je resnica, da tisto dekle kaj velja,
ki obleko vso domačo ima, dr dr dr.

Le predi prav vesela, boš lepe pesmi pela,
kolovrat pojde rad okrog, bo tekla lepše nit od rok.

Boš tanko nit storila, da ne bi pozabila,
kako življenje nežno je, ki kakor nit pretrga se.

Dolgi zimski večeri pa so bili tudi čas, ko so se vaščani zopet zbirali k skupnemu delu. To krat ne na polju, ampak po domovih. Žene in dekleta so predle in vezle, moški so popravljali orodje, otroci in starci pa so luščili fižol ali pa so vsi skupaj ličkali koruzo. Že je v topli izbi, ob borni leščerbi zadonela prijazna pesem, ki je s svojo melodijo pomagala dekletu, ki je vrteio kolovrat:

Dolga stoletja je bilo platno osnovno plačilno sredstvo v naših krajih. Tudi beseda »plačati« pride od »platno«. Naša dežela je bila vsako leto prekrita z modrim morjem modrih lanih cvetov. Ni čuda, da je zato prvi slovenski pesnik dejal:

»Bolj ko bo pridna pozimi predica,
dlje bo rožljala pod palcem petica.«

Pravi čas za setev lanu je bil približno sto dni po Novem letu. Julija, ko je bil še v cvetu, so ga populili in zložili v kopice, da je tam do konca dozorel. Nato so osmukali seme in liste od stebel in nato stebila razprostrli po polju, da so se mehčala na rosi, ali pa so ga namakali v vodi. Ko so stebila ponovno posušili, so jih lomili na trlice, nato so lan otepali, da je olesneli del odpadel. Nato s česanjem ločevali dolga, kvalitetna vlakna od kratkih vlaken, in je prišel čas, ko je bilo predivo treba zviti v nit na kolovratu. Na preji nikdar ni bilo dolgočasno. Vaški fantje so vsak večer hodili »svetit« v hišo, v kateri so bile zbrane predice. Prepevali so z dekleti, pripovedovali šale, pregovore, zgodbe in pripovedke. Najraje take o strahovih! Morda celo tiste o Pehtri babi.

Ob kvartnih torkih, to pomeni štirikrat na leto, je mimo oken hodila Pehtra baba. Grda in lepa, dobra in hudobna, strašna in prijazna, vse obenem, prastaro demonsko bitje. Nastopala je kot Ježibaba, Zlata baba, Pehtra baba, k predicam je prihajala pod imenom Torka. Na kvartni torek ni dovolila preje. V Komendi je nekega kvartnega Torka uničila vso prejo. Nekega starec, ki je to videl, je vrzel sekuro vanjo, a priletela je nazaj in mož se ji je le za las zmaknil.

Ob koncu zime je zmanjkalo preje. V vseh hišah so jo predi-

Škrjanček poje, žvrgoli, ker tebe, kmetič, gor budi:
»Le vstani in pa pojdi orat, ker čas je žito sjet!«

Tako je slovenska vas živela skupno življenje po nepisanih pravilih, ki jih je narekovalo življenje. Pesem je temu življenju dala poseben pečat. Včasih se je z njim veselila, včasih žalostila, včasih pa je šaljivo nagajala.

Včasih se je kljub staremu redu vse zapletlo, vse je bilo narobe. O tem nam poje primorska šaljivka:

Čin, čin, čin, Drežnica, kje so kozice?
Gori na skalci, kjer ni vodice. Hoja, hoja.

Sončece sije nam, dežek pa gre,
naš mlinar pa melje brez vsake vode. Hoja, hoja.

Mojskra je šivala vse brez šivanke,
fantič brez noge je skakal čez planke. Hoja, hoja.

Pastirica kravce pase in si dela kratke čase.
Pastirc pa prav, juhe, juhe, na planincih lušno je.

Na planinci lušno biti, ker imajo mleka piti,
Pastirc pa prav, juhe, juhe, na planincih lušno je.

Na planinci sonce sije, ko dolince megla krije;
Pastirc pa prav, juhe, juhe, na planincih lušno je.

Pastirica žgance kuha, noter pade ena muha. Pastirc pa prav fej, fej!

Take žgance sama jej!

Da bi se živina pasla skupaj in ne bi bilo treba tekati za njo, so jo pastirji poganjali s tremi leskovimi šibami, ki so morale biti urezane v istem grmu. Da pa bi živino ubranili pred čarovnicami in zlemi duhovi pa so na prag domačega hleva položili verigo, ki jo je živina morala prestopiti, ko je odhajala

na planino. Tudi rdeči trakovi, obešeni na rogove krave vodnice, so pomagali proti uroku in boleznim.

Ko je bila živina tako varna pred vsemi zlemi silami, je pastir lahko brezskrbno zapel z besedami našega goriškega slavčka:

Zakrivljeno palico v roki, za trakom pa šopek cvetic,
ko kralj po planinah visokih pohajam za tropom ovčic.
Saj tukaj na sončni višavi, le sam sem, le sam gospodar.

Iz sončnih gorskih pašnikov nas vodi pot navzdol, v gozdove, kjer žive lovci, drvarji in oglarji.

Lovci poznajo skrivnosti gozda, skrbe za divjad, žal pa nosijo na

Doc. dr. Tone Pretnar:

Beseda hodi za mano

Tržičani ga dobro poznajo kot kulturnika že iz začetka šestdesetih let, ko je še kot gimnazijec začel pisati reportaže iz literarne preteklosti mesta Tržiča, o Devu, Holzapflu, Hitzingerju, Kurniku, jih objavljal na tržiškem radiu, v Tekstilcu. Še posebej pa se ga radi spominjajo Jelendolci in Lešani, kamor je prihajal s potujočim kinom, ter Lomljani, kamor se je vsakih štirinajst dni trudil z dvema kovčkoma knjig tržiške potujoče knjižnice. To je bil čas, ko se je v Tržiču še veliko dogajalo. G. Dolfe Anderle, scenarist, režiser, igravec, vse v eni osebi je vodil poletne igre, ko je gledališče pripravljalo še po dve premieri letno. Kasneje so Toneta spoznavali kot prevajalca; v tržiški knjižnici je pripravil nekaj zanimivih kulturnih večerov svojih prevodov, največ iz poljščine, predstavili pa so se tudi tržiški pesniki, kot Veno Dolenc, Janez Mayer, tu so Tržičani slišali prevode Klarise Jovanovič iz nove grščine, spoznali ljudi, kot je Klaus Detlef Olof, Nemec, ki je iz slovenščine prevajal dela v nemščino. Pred kratkim pa je na zadnjem takšnem kulturnem večeru v tržiški knjižnici Janko Ropret prebral odlomke iz knjige poljskega pisatelja Tadeusza Konwickega Kronika ljubezenskih pripetljajev - najnovejšega prevoda Toneta Pretnarja, ki je pravkar izšla v zbirki Odisej pri Mladinski knjigi.

"Knjiga bo prijetno branje za vse, ki znajo tanko prisluhniti življenju. Silno doživeti je odlomek o fantu, ki si tako silno želi videti golo dekle, o konjih, ki jih premalo spoštujemo, o Litvi, za katero pisatelj ugotavlja, da je bila v tistih časih silovita kot poletna nevihta... Kaj sami menite o njej?"

"Knjiga je tako navdušila urednika Odiseja Marka Uršiča, da jo je takoj hotel imeti v slovenskem prevodu. Različen odnos imam do oseb. Všeč sta mi naslovni junak Vitko, njegov prijatelj Levček. Lepa osebnost se mi zdi Greta - pastorkinja hči. Ker živim v majhnem mestu, sem najbrž prav zato vzljubil delo, v katerem nastopata dvojčici Cecilija in Olimpija, beloruske zafrkljive pesmi dajo temu dogajanju na predmestnem vrtu še poseben pečat. Knjigo sem imel kot bralec rad. Hotel sem jo narediti podobno izvirniku kot se le da. Najtežji so prevodi odlomkov iz časopisa. Ne vem, so resnični ali si jih je Konwicki izmislil. Pri Gospe iz Šlezije, ki naj bi bila zaročenka Hitlerja, je bilo treba uporabiti besednjak, kot ga človek srečuje v črni kroniki v dnevnem časopisju."

"Prevajate tudi pesmi. Verjetno je to veliko zahtevnejše delo, kot proza. Pravijo, da moraš biti za prevajanje pesmi sam napol pesnik; ohraniti je treba pravo vsebino pesmi, prizadevati si za čim večjo jasnost, za njen motiv, vse pa se mora seveda rimati."

"Nasprotno! Lažje prevajam pesmi kot prozo, kajti proza te približe na stol, privede k papirju, zahteva ogromno podatkov, močno koncentracijo. Poezija sicer ni enostavna, je pa igriva. Pravo besedo za njen prevod lahko iščem povsod, tudi na avtobusu ali tramvaju, med ljudmi. Lažje se mi zdi, ker mi pomaga verz, kitica, oblika, rima. Beseda, ki jo iščem, se mi mota po glavi, hodi za mano... Je delo, ki je tudi zabavno. Forma mi pomaga najti marsikateri smisel. Pri poeziji ne živim samo s knjigo, temveč tudi izven nje."

"Prevajati ste začeli še kot študent. Kako se spominjate prvencev?"

"Prvo pesem sem prevedel 1965. leta. To je bila Mickiewicza baladna pesem Trmasta ženska. Trmasto žensko v

prevodu še vedno znam na pamet. Če moram kje kaj povedati, jo rad povem, ker je zabavna in kratka. Potem sem mislil, da sem našel svojega pesnika. To je bil Aleksej Konstantinovič Tolstoj. Njegove drame je prevedel že Josip Vidmar, pesmi pa ne. Mislim, da sem prevedel pet pesmi, potem se je pa končalo. Morda zato, ker so me tedaj začeli vznemirjati ruski pesniki 20. stoletja. Marina Cvetajeva, Vladimir Hlebnikov, Ana Ahmatova, Boris Pasternak, njegova zgodnja dela. Okrog leta 1972 sem imel s temi prevodi in prevodi Beckettove proze, ki je prav tisto leto dobil Nobelovo nagrado, literarni večer v Tržiču. Občasno pa sem se pojavljal v tržiškem Tekstilcu. Svojo službo sem namreč začel leta 1969 kot dokumentarist v BPT."

"Ko te zasvojijo prevodi, se jim ne moreš upirati, kajne? Tudi pri vojakihi ste prevajali."

"Vojsko sem služil v Našicah. 1971. leta je bila 100-letnica Matice Hrvatske. Takrat so bile knjige te hiše zelo poceni, pa sem se lotil hrvaške književnosti in prevedel Poezije Aljamia da iz hrvaščine v slovenščino. To so prijazne pesmi, najprej bolj ljudske, potem vse bolj muslimansko vzgojne. Iz tega časa mi je najbolj ostal v spominu Sonet o smrti Vesne Parun. Navezal sem se na to literaturo. Luko Paljetka sem prevajal in objavljaj v Dnevniku. Nekoč bo morda le nastala knjiga pesmi. Če bi zbral vse, kar sem ta leta objavljaj v Dnevniku, Glasovih Snovanjih, v Listih v Železju, v Kurirčku, Družini, bi kar kmalu bilo za knjigo. A vse je hudo razdrobljeno. Da bi prevedel skupaj kakšnih 250 verzov - takšnega volumna pa nimam."

Je pa leta 1985 pri Mladinski knjigi izšla kot 55. knjiga v zbirki Lirika knjiga pesmi Cypriana Kamila Norwida s 1500 verzov, to je 64 pesemskih tekstov, eni bolj, drugi manj prijazni. Mene je najbolj pretresla kratka pesem o slikarju - Fatim. Norwid je bil poljski pesnik (1821-1883), knjiga pa je izšla ob 100-letnici njegovega rojstva. V Parizu je živel, v sirotišnici umrl. S svojo mistično poezijo je hotel tekmoovati z Baudelaireovo dekadentno pesništvom - z Rožami zla. Kakšne pesmi so strašno lepe. Za življenja sploh ni bil znan. Modernisti so ga odkrili v začetku 20. stoletja. To je bila pravzaprav moja tretja knjiga, kajti vmes je izšla Razprava Daresza od moderne k ekspresionizmu, ki sem jo v celoti prevedel. Tako je Kronika ljubezenskih pripetljajev Tadeusza Konwickega, ki je pred kratkim izšla v zbirki Odisej pri Mladinski knjigi, moje četrto delo. Pri isti založbi pa se napoveduje kot 69. knjiga Lirike knjiga češke poezije Jana Skacla. Vendar je to skupno delo z Albino Lipovec. Vsak tekst lahko podpisava oba. Njeno delo je natančen prevod, moje pa forma. Po diskusiji ostane tisto, kar ustreza obema. Izšla naj bi konec avgusta, ker bo predstavljena na Vilenici."

Lani, ko sem dobil naročilo za prevod Konwickega, sem imel skoraj dvojno učno obveznost, na vsako uro sem se moral pripravljati in nisem mogel kar se ti za mizo in prevajati. Marko Uršič pri Mladinski knjigi je prevod pričakoval prej, a ni bilo mogoče. Računal sem na Dubrovnik in za sveto obljubil, da bo do 1. septembra 1989 urednik dobil celotno besedilo v tiskarno. V Dubrovnik hodim namreč vsako leto na seminar hrvaškega jezika. Zagrebška slavistična šola organizira tudi fakultativne tečaje makedonščine, starocerkvenoslovanškega jezika. Jaz predavam slovenščino. Že od 1980. leta hodim tja. To so lepi dnevi. Obveznosti je le poldrugo uro na dan, sonca ne maram in vso energijo usmerim v prevajanje. Podobno je bilo s kratkim romanom Poziv Jerzyja Andrzejewskiego, ki bi moral iziti v zasebni založbi v Beogradu, hkrati v slovenskem in srbohrvaškem prevodu. Nekaj težkih odlomkov je v knjigi, kajti v enem delu govori o shizofreni osebi, v drugem delu se to umakne politiki. 17. julija sem se lotil dela, 1. avgusta sem izpisal zadnjo stran. Bolj ko sem roman bral, bolj sem ga vzljubil. Metamorfoze, manj prikupno, včasih do bolečin surovo, tako se menjajo razpoloženja. Potem je trajalo še naslednjih štirinajst dni, da se je pripravilo in okrog 20. avgusta sem nesel rokopis na založbo. Prevod je torej narejen na dušek. Tudi iz izvirnika je videti, da se je besedilo držema pisalo."

"Prevodli ste tudi dramo."

"Da, pred leti sem prevedel dramo Stvaritev Poljaka Ireneusza Iredynskega, ki bi bila kot naša za naše moderno gledališče, morda prav za naše kranjsko Gledališče čez cesto."

"In zakaj ravno poljščina?"

"Najbrž zato, ker sem moral izbrati od dveh predlaganih en lektorat. Izbral sem dva, ki sta se najbolj prilegala urniku, to sta bila poljščina in makedonščina, ruščina pa je moj študijski predmet. Imel sem srečo. Ko sem se v letih 1972/73 vrnil od vojakov, sem dobil štipendijo Unesca za študij v Varšavi."

"Na Poljskem ste preživeli blizu deset let. Kakšen je bil ta čas, kakšni ljudje so v vaših očeh Poljaki?"

"Na Poljskem sem doživel čas, ko je Vojtila postal papež. Ko so se začeli prebujati sindikati, se je pojavil Valensa, takrat so se dvignili štrajki. V tistem času je Miłosz dobil Nobelovo nagrado. Kot da živim mimo zgodovine, se mi je zdelo včasih, včasih pa, kot da podoživljam neki futuristični film."

Poljak je človek, ki ima zelo močno narodno in kulturno samozavest. Režim in revščina mu nista odvzela krščanske vere, globokega katoliškega prepričanja, plemenitaškega občevanja z ljudmi, ki dajejo ponosnost svoji državi, hkrati pa mehko kmetijske vrasčenosti v neko zemljo. Nobena ideologija o proletariatu ni izbrisala pomena izobraženca, inteligen-

ce. To se sešteje, gradi človeka, ki se lahko upira. Poljak je največkrat katolik, plemič in doktor v eni osebi."

"In kaj imate zdaj v delu, v načrtih?"

"Rad bi naredil tri reči, a ne vem, v kakšnem zaporedju bodo. Rad bi prevedel tistih tisoč petsto verzov, ki jih zahteva Lirika iz poljskega romantizma, pesnika Zygmunta Krasinskega in sodobnega Kazimira Wierzyńskiego. Potem je tu še Limeriki - to so zabavne angleške pesmice, ki bi jih rad pripravil za otroke in izdal pri Mladinski knjigi. A pri gradivu je tak: nekaj je že narejenega, a do knjige je še daleč. Doktorat o Prešernu in Mickiewiczu bi rad spravil v knjigo, a ne vem, kaj bo zmagalo. Če ne bom delal kaj čisto tretjega..."

"Čisto malo je manjkalo, da pri zadnjih volitvah niste postali tržiški republiški poslanec."

"Vse se je dogajalo kot neka literatura. Da kandidiram, sem se odločil na prošnjo, ne sam. In če te lepo prosijo, to narediš. Strašno sem bil presenečen, da sem prišel v drugi krog volitev. Najbolj spodbuden pa je bil rezultat. To je bila potrditev moje odmaknjenosti od politike, hkrati pa tisto, kar je zame strašno velikega pomena: da me po desetih letih odsotnosti moji meščani priznajo za svojega, da nisem vsiljenec, da v mestu, kjer živim, ne hodim samo spat. Doma sem takrat, ko nisem v Ljubljani, čez vikende, ob popoldnevih. Odločil sem se za Tržič in tu bom živel do smrti."

"Kakšen pa je vaš življenjski moto?"

"Starejši, ko sem, bolj vem, da imam manj časa, da bi ga po nemarnem zapravljaj. Rad bi, da ne bi vse steklo skozi prste, da bi se kaj le ujelo mednje. Prehitevanje je največje zapravljjanje časa. Zdi se mi, da ne spreminjam jaz časa. Mogoče me bo čas sprejnil na bolje, ni pa rečeno. Vsaj vsako sedmo delo, da bi bilo pravo. Mislim, da sem dosegel, da se znam veseliti uspeha bližnjega. Leta nevoščljivosti in potrnosti so za mano. Razveselil sem se Karničarja. Ludvik Karničar je bil moj graški študent, ki je napisal monografijo o obirskem narčju. Tako je dobra, da jo je avstrijska akademija izdala. Vesel sem, da je eden mojih seminaristov s seminarja slovenskega jezika, literature in kulture Fabjan Hafner dobil za prevajanje Lipuševe proze v nemščino Petrarcovo nagrado. Zadovoljen sem, če me kakšen prevajalec prosi, da bi mu verzne partije prevedel. Pri pred kratkim predvajanjem poljskem filmu Veliki tek me je pri prevodu podnaslovov Marjan Poljanec prosil za prevod verzov. Bil sem vesel, ko sta me režiser Edvard Mueller in prevajalka Irena Novak prosila, da prevedem Brechtov song za Malomeščansko svatbo. Vesel sem, da sem še za rabo."

Rad imam španovijo. Začelo se je pri učeniku slovenščine za Poljake, ki sva ga pripravila z Emilom Tokarczem - izšel je v Katowicah 1980. leta, hkrati sva istega leta z Mario Partyko izdala v Krakovu prevod Cankarjevih novel pod naslovom Pogled iz škatic. Pri urejanju Gradnikovega zbranega dela sva delala skupaj s Kranjčanom Miranom Hladnikom, slovensko - poljski slovar sva pripravljala z Boženo Ostromecko in že prej omenjen prevod z Albino Lipovec češkega pesnika Jana Skacla. Ne velja torej vedno in povsod rek, da v španoviji še pes crkne - španovija je lahko tudi zelo ustvarjalna. In jaz jo imam rad." ● D. Dolenc

Doc. dr. Tone Pretnar iz Tržiča se je rodil 9. avgusta 1945. Po končani gimnaziji v Kranju je študiral slovenščino in ruščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani, diplomiral 1971., magistriral 1980., prav tako v Ljubljani. Vmes je študiral primerjalno slovansko stihoslovje na Inštitutu za literarne raziskave pri Poljski akademiji znanosti v Varšavi. Tam je 1988. leta doktoriral iz primerjalne teme "Prešernov in Mickiewiczov verz". Danes je docent za primerjalno slovansko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer poskuša nadaljevati tisto slovansko komparativistiko, ki jo je uvedel v slovanski študij dr. Ivan Prijatelj.

Vesna Parun

Sonet o smrti

V smrti biva veter davnih vrtnic in vzvalovani prostor lastovke. Ko jablane krog jezera zaspe, kraljica vil zapoje pesem smrti.

Smrt je lesk negibne vode v starih vrtnih. Nad vodo v bele jate zbirajo se deklice. Smrt junaka se z okusom pravljice uresničuje v belem konju, v beli krsti.

Kdor pa upognjen skoz življenje gre in petje čuka mu v polmraku srce minljivo trga z neminljivim strahom,

je kriv za žalosten zadah zemlje, ker v črni rakvi mu obraz trohni in v smrt odhaja s konji črnimi.

Adam Mickiewicz

Trmasta ženska

Že toliko je samomorov zdaj, da straže nad reko bede; če le oseba se prikaže, ki napisa ne pregleda, ki je v lica suha, blede, mislijo, da sili v smrt.

Za njo shite, jo ulovijo, jo smrti rešijo, a v ječo posadijo. Nekoč nekdo je tekel proti toku Sene:

"Postoj, ne boš!" stražar ga zaokrene, potem uradno vpraša ga po vzroku, čemu bežati proti toku.

"Nesreča, pomagajte!" revež vpije, "tu žena utonila mi je!"

In solza mu v očeh zasije. Poslušaj ga stražar, pa reče:

"Odnáša trupla voda, kamor teče, ti proti nji bežiš, v nepravi smeri, hidravlike ne znaš pač, ne zameri, ne boš je našel, ne! Pri moji veri!"

"Kako da ne!" iskalec vzkligne. "Vi ste v zmoti, saj zmeraj in povsod imela je kaj proti, zato me ne srašujite več po vzroku, še mrtva se upira reke toku."

Cyprian Kamil Norwid

Fatum

K človeku pride sreča zla, podobna zveri. S fatalno nepremičnimi očmi vanj meri.

Pogled ji vrne človek kot slikar, ki s čopičem model svoj meri.

Zla sreča vidi, da mu je ni mar in da se ji je trud zneveril.

Po vsem telesu zadrhti in že je ni.

Kronika ljubezenskih pripetljajev, sodobna romansirana parafraza slavne Shakespearove tragedije o Romeu in Juliji, piše v uvodu urednik zbirke Odisej pri Mladinski knjigi Marko Uršič, "pričuje o ljubezenskih pripetljajih" Vitka in Aline v Vilni, glavnem mestu Litve, spomladi in poleti leta 1939, pred izbruhom druge svetovne vojne. Ljubezenska pripoved, ena izmed najbolj pretresljivih in mojstrsko napisanih v sodobni prozi, se prepleta s fantastiko, meditativnimi pasusi, spomini in sanjami, in je prežeta s silno, neubranljivo, samouničujočo, v smrt in prek nje segajočo ljubeznijo. Ob osrednjem motivu Kronike, strasti dijaka Vitka do polkovnirove hčere Aline, so nanizani v precejšnji meri avtobiografski vilenški motivi. Skrivnost in daljen, obenem pa nam tako bližnji in znani svet - saj je del našega skupnega "evropskega doma" - svet, ki nam zdaj spet stopa v zavest kot samostojna država Litva, s svojo lastno kulturo in tradicijo, z glavnim mestom Vilniusom, včasih v Kroniki sorodnim Ljubljani, pa idilična in nam "prepoznavna" dolina ob reki, železnica, gimnazija, drevedov, ozke uličice v središču mesta in vrtni med hišami v predmestju, pa tudi mešanica kultur, jezikov, običajev, - to je prostor in čas dogajanja Vitkove in Aline zgodbe. Pripetljaji se začnejo z Vitkovo vrnitvijo z velikonočnih počitnic v mesto in s pripravi gimnazijcev za maturo, stopnjujejo se z njegovim zasledovanjem prepovedane ljubljene Aline, s prečutimi nočmi in presnanjimi dnevi, s "spomini na prihodnost" in blodnjami skozi sence preteklosti, vse do tiste presežne točke onstran prostora in časa, ko se združita ljubezen in smrt, eros in tanatos. Konec je tragičen, čeprav drugačen kot v stari tragediji: ko Aline in Vitkova zgodba izven, zatulijo sirene svetovne vojne. Vitkovi "spomini na prihodnost" pa segajo prek nje v naš čas.

Petek, 13. julija 1990

Zakon o začasni prepovedi sečnje v lastniško "spornih" družbenih gozdovih

Vlada je zaščitila prejšnje lastnike

Za kršitelje prepovedi so predvidene visoke kazni — Kaj pravijo v gozdnih gospodarstvih

Kranj, 11. julija - Republiška skupščina je na zadnji seji sprejela zakon, s katerim je začasno prepovedala sečnjo v gozdovih ter promet s kmetijskimi zemljišči in gozdovi, ki so po vojni postali družbeni na podlagi agrarne reforme, nacionalizacije, zaplomb, odvzema premoženja nekdanjim agrarnim skupnostim in arondacij pa tudi v gozdovih, ki so bili prej združena lastnina, a so z organizacijskimi in statusnimi spremembami prešli v neodplačano družbeno lastnino. Zakon naj bi veljal začasno, predvidoma do začetka prihodnjega leta, ko naj bi republiška skupščina že odločila o vračanju nacionaliziranih, arondiranih, zaplenjenih ali kako drugače odvzetih zemljišč; skupščina pa ga je sprejela predvsem zato, da bi zaščitila koristi prejšnjih lastnikov, preprečila pretirano sečnjo v lastniško "spornih" družbenih gozdovih in morebitno prodajo družbenih gozdov in družbenih kmetijskih zemljišč.

Po podatkih Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v Sloveniji približno 300.000 hektarov družbenih gozdov in prav toliko družbenih kmetijskih zemljišč, od tega jih je bilo približno polovica poddržavljena in podružavljena za agrarno reformo, nacionalizacijo, zaplombami, arondacijami, odvzemi in podobno. Začasna prepoved sečnje in prodaja ne veljata za družbene gozdove in družbena kmetijska zemljišča, ki so jih povojne oblasti poddržavile tujcem oz. tujim pravnim osebam, jugoslovanskim državljanom, ki so "sprejeli" tuje državljanstvo, veleposestnikom, ban-

kam, podjetjem, delniškim družbam in drugim zasebnim pravnim osebam.

V družbenih gozdovih, kjer bo sicer začasno veljala prepoved sečnje, bo dovoljeno sekanje drevja, ki so ga napadli lubadar in drugi gozdni škodljivci ali je bilo polomljeno oz. poškodovano v naravnih ujmah. Gozdna gospodarstva bodo v lastniško "spornih" gozdovih lahko nadaljevala z obžetvijo in zaščito mladja ter z obnovo in spopolnitvijo na zemljiščih, ki so za to pripravljena; pospravila pa bodo lahko tudi les, ki je bil posekan še pred sprejetjem zakona. Ker bodo GG-ji dobili zaradi zmanjšanja poseka tudi

Kmetije, predvsem tisti, ki so po drugi svetovni vojni ostali brez dobrnega dela gozda, kajpak menijo drugače kot gozdarji, ki upravljajo in gospodarijo s poddržavljenimi gozdovi, in podpirajo ukrep nove slovenske vlade. Različna stališča o zakonu so prišla do izraza tudi ob sprejemanju zakona na zadnji seji republiške skupščine. Ena stran, v kateri so bili predvsem predstavniki kmečke zveze, je trdila, da je škoda, ki jo gozdna gospodarstva delajo s pretirano sečnjo, velika, druga, v glavnem iz vrst opozicije, je opozarjala, da je veliko govorjenja na pamet in da ni dokazov o pretirani sečnji in škodi.

manj denarja za vlaganje v gozdove, naj bi jim razliko zagotovil republiški proračun.

Zakonodajalec se zaveda, da bo poseben problem nadzor nad izvajanjem zakonov. Ker je v Sloveniji približno 300 tisoč hektarov gozdov in kmetijskih zemljišč, ki naj bi postali družbeni, kot pravijo nekateri, z "revolucionarno zakonodajo", ne bo zadostovalo 17 gozdarskih in 40 občinskih kmetijskih inšpektorjev, kolikor jih je v vsej Sloveniji, ampak naj bi se v nadzor vključili tudi nekdanji lastniki teh zemljišč in gozdov in njihovi pravni nasledniki. Inšpektorji naj bi že samo na podlagi obvestila začeli postopek ugotavljanja kršitve zakona, z odločbo prepovedati morebitno nezakonito sečnjo in kršitelja ovaditi za gozdarski prestop. Zakon predvideva za kršitelje precej visoke kazni: za gozdna gospodarstva in ostale organizacije, ki gospodarijo z lastniško "spornimi" gozdovi je predvidena kazen od 300.000 do 450.000 dinarjev, za odgovorne ljudi iz teh organizacij pa 10.000 do 25.000 dinarjev.

● C. Zaplotnik

Zakaj je hrana draga

Da se ljudje pri nas pogosto sprašujejo, zakaj je hrana draga, nikogar ne preseneča, že zato ne, ker morajo družine s povprečnimi mesečnimi prejemki nameniti za hrano velik delež družinskega proračuna oz. bistveno več kot v (kmetijsko) razvitih državah. Čeprav na vprašanje ni mogoče celovito odgovoriti z nekaj besedami, pa se da tudi z nekaj podatki in dejstvi "naliti (vsaj nekaj kapljic) čistega vina".

Hrana je pri nas draga že zato, ker imamo namesto primerne velikih kmečkih gospodarstev kmetije, ki so po nekaterih merilih bolj podobne vrtičkom. Pred drugo svetovno vojno je bila posestna struktura v Sloveniji podobna kot v Avstriji, Švici in v nekaterih delih južne Nemčije, zdaj je zelo različna. Medtem ko se je velikost naših kmetij zmanjševala (proces drobljenja je bil najhitrejši v sedemdesetih letih) in se v petih desetletjih (1931 - 1981) zmanjšala z 8,3 na 5,5 hektara skupnih površin, je v državah Evropske gospodarske skupnosti potekal obraten proces - zmanjševanje števila kmetij in povečevanje njihove velikosti. Razlika v posestni strukturi med Slovenijo in državami EGS je (po ugotovitvah dr. Zagožna) zdaj že šestkratna in za nas praktično nedosegljiva. Da je drobljenje kmetij omogočilo socialni mir in varnost velikemu delu prebivalstva, je sicer res, vendar pa ima in bo imelo za produktivnost in racionalnost kmetijstva dolgoročne neugodne posledice. Omenimo le nekatere! Delovna sila je na premajhnih kmetijah na splošno slabo izrabljena, mehanizirano kmetij ni v pravem razmerju z obsegom skupnih zemljišč, stroji so slabo izkoriščeni (traktor naj bi za ekonomsko upravičenost opravljal na leto vsaj 400 delovnih ur, na Gorenjskem jih po nekaterih podatkih le okrog 120), kmetije, ki so kmetje po poklicu, obdelujejo le manjši delež kmetijskih površin, verjetno manj kot 30 odstotkov (v razvitih državah večino), strokovnost in storilnost sta na splošno še na dokaj nizki ravni (za pridelovanje krompirja pri nas je, na primer, ugotovljeno, da so od vsega evropske le cene)...

Če k dragi pridelavi hrani prištejemo še slabo izrabljene predelovalne zmogljivosti (v Sloveniji na dan odkupimo manj kot milijon litrov mleka, mlekarne zmogljivosti pa zadoščajo za predelavo 1,4 milijona litra) pa režijo, ki se je razbohotila na vseh ravneh, trgovske marže, ki proizvedeno ceno nekaterih prehranskih izdelkov "povišajo" za več kot 40 odstotkov, in nenačrtnje davek, ki ga celo od hrane za dojenčka plačujemo za JLA, dobimo še nekoliko popolnejšo sliko. ● C. Zaplotnik

Srečanje zadružnic na Blegošu

Javorje, 11. julija - Aktiva kmečkih žena iz Javorij in Poljan nad Škofjo Loko tudi letos vabita na že tradicionalno srečanje zadružnic na Blegošu. Srečanje bo v nedeljo, 22. julija, začelo pa se bo ob 12. uri s kulturnim programom pod kočo na Blegošu. S svojimi literarnimi prispevki bodo sodelovale tudi žene zadružnice, program pa bodo popestrili pevci noneta Kmetijske zadruge ter harmonikar. V senci gozdika ob koči bo ves dan poskrbljeno za hrano in pijačo, žene zadružnice pa obljublajo tudi dobrote iz kmečke peči.

Na Blegoš lahko pridete iz Hotavelj preko Leskovic ali Suše in Črne Kala, ter iz Poljan mimo Javorij, Žetina in Črne Kala. Tistim, ki se boste na pot odpravili iz selški strani pa zadružnice svetujejo pot iz Železnikov preko Zalega Loga, Potoka in Črne Kala. ● V. S.

Mešetar

V škofojloških Mesoizdelkih veljajo od 2. julija dalje nove odkupne cene za živino, enake cene pa naj bi imeli tudi ostali odkupovalci živine na Gorenjskem. Če smo nekoliko bolj natančni, potem je treba povedati, da so se povišale odkupne cene za mlado pitano govedo, za teleta in prašiče, medtem ko so za starejše govedo ostale nespremenjene. Nove odkupne cene mladega pitanega goveda in telet so za 10 odstotkov višje od starih.

MPG — mlado pitano govedo

kakovostni razred	cena za meso (v din)	cena za živo težo (v din)
extra	33,00	18,50
I.	30,30	17,00
II.	28,00	15,70
izven razreda	22,00	12,30

Starejše govedo

kakovostni razred	cena za meso (v din)	cena za živo težo (v din)
I.	23,50	12,20
II.	18,50	9,80
III.	17,00	8,85
izven razreda	14,20	7,40

Teleta (živa teža) — 33,00 din/kg

Prašiči (živa teža) — 19,20 din/kg

V kranjski Mlekarni v Čirčah so 2. julija letos odprli diskontno trgovino, v kateri prodajajo mleko in mlečne izdelke po nižjih cenah, kot veljajo v maloprodaji. Pri nakupu nad vrednostjo 3.000 dinarjev dajejo 2-odstotni popust. »Za pokušino« navajamo nekatere cene!

vrsta izdelka	cena (v din)
sir gauda 35 %	46,40 (velja do 20. 7.)
sir gauda 45 %	49,40 (velja do 20. 7.)
kranjsko mleko PVC 1/1	6,72
kranjsko mleko PP 1/2	3,78
jogurt	2,10
jogurt s sadjem	2,60
sladka smetana	6,60
kisla smetana	4,40
surovo maslo (4 x 250 g)	70,60
sir jošt	62,50
skuta (500 g, v lončku)	25,50
sir trapist Triglav 45 %, I.	62,90

Gozdarji o moratoriju

Zakon je krivičen zato, ker je "udaril" počez

Janez Kosirnik, direktor GG Kranj - tozdr Gozdarstvo Predvor: "Ne strinjam se z nekaterimi odgovornimi ljudmi, ki so izjavljali, da se je z družbenimi gozdovi slabo gospodarilo in da smo v zadnjem času, zato, ker naj bi slutili lastniške spremembe, povečali obseg sečnje. V našem tozdu smo sekali po gozdnogospodarskem načrtu, sekali nismo nič več in nič manj, kot je bilo predvideno, vse pa je bilo pod nadzorom gozdarske inšpekcije. Kaj pomeni začasna prepoved sečnje za predvorski tozdr? Načrtovani letni obseg sečnje se bo zmanjšal približno za petino, od 25.000 kubičnih metrov na 20.000, temu primeren bo tudi presežek delavcev. Nekateri naj bi začasno ostali brez dela in za to prejeli 60-odstotno plačo."

Franč Žerjav, direktor GG Bled - tozdr Gozdarstvo Jesenice: "Nekdaj smo se morali na sodišču zagovarjati, zakaj nismo izpolnili gozdnogospodarskega načrta in zakaj nismo sekali toliko, kot je bilo predvideno, zdaj naj bi naenkrat delali gozdarsko škodo in sekali preveč. Koliko je družbenih gozdov, ki jih zajema zakon o začasni prepovedi sečnje, bomo ugotovili na ravni delovne organizacije; že po prvih

ocenah pa je mogoče reči, da jih ni malo. Vsa Jelovica, Mežakla, Pokljuka..."

Janez Bedrač, direktor GG Kranj - tozdr Gozdarstvo Škofja Loka: "Če se ponekod res sekali več, kot je bilo dovoljeno z gozdnogospodarskimi načrti, naj bi ukrepali in samo tam uvedli začasno moratorij: zakon, ki ga je pred kratkim sprejela republiška skupščina, pa je "vsekal" počez in prizadel tudi tiste, ki so delali po načrtu, posredno pa tudi lesno industrijo. Moti me tudi to, da je moratorij začel veljati sredi leta in da nam bo zato porušil načrte za drugo polletje. Poznalo se bo pri dohodku, imeli pa bomo tudi probleme pri zaposlovanju gozdarskih delavcev in tudi strokovnega kadra."

Stane Potočnik, v.d. direktorja M-Kmetijstvo Kranj: "Za zdaj še nimamo ničesar v rokah, ne zakona ne izvedbenih predpisov, zato ne moremo oceniti, kaj moratorij pomeni za našo gozdarsko enoto. Ko bomo dobili zakon, bomo za vsako parcelo sproti ugotavljali, ali lahko sekamo ali ne. Ukrep je nesmiseln, zdi se mi, da je bil sprejet samo zato, ker so to nekateri obljubljali na volitvah in so obljubo zdaj morali izpolniti. Gre za politično odločitev, ki bo prinesla več škode kot koristi. V naši gozdarski enoti smo letos že tako in tako zmanjšali obseg sečnje, ne zaradi napovedane nove politike, ampak preprosto zato, ker nam lesna predelava lesa ni plačevala, in zato ni bilo nobenega razloga za moratorij, sicer pa je izpolnjevanja načrtov že doslej nadzorovala gozdnogospodarska inšpekcija."

Odkupna cena živine krije le nekaj več kot polovico stroškov

Predlog zadružne zveze: 10 din premije

Kranj, 11. julija - Razmere v živinoreji, predvsem pri reji pitancev, se vse bolj zaostrujejo, zato bo o njih n seji, ki bo prihodnji teden, razpravljala tudi republiška skupščina.

Za kaj pravzaprav gre? Po izračunih Zavoda za ekonomiko kmetijstva pri Kmetijskem inštitutu Slovenije so junija stroški prireje za kilogram goveda (žive teže) znašali na povprečno produktivnih kmetijah 30,46 dinarja, medtem ko klavne odkupujejo živino po odkupni ceni 16 do 19 dinarjev za kilogram, v škofojloških Mesoizdelkih, na primer, po ceni 18,50 dinarjev za kilogram (mladega pitanega goveda ekstra kakovostnega razreda). Odkupna cena ne krije vseh stroškov prireje, razlika je tako velika, da je rejčev dohodek plačano le 53- do 60 odstotno, porušeno pa je tudi cenovno razmerje med mesom in mlekom. Razmerje bi bilo naravnost idealno (1:6,8), če bi bilo mleko in živina plačano tako, kot kažejo izračuni zavoda za ekonomiko kmetijstva (junjski stroški za liter namoženega mleka 4,43 dinarja, stroški za kilogram goveda, kot smo že zapisali, 30,46 dinarja). Ker pa naj bi rejci za mleko, oddano junija, dobili skupaj s kompenzacijo, premijo in povprečnim dodatkom na kakovost 4,35 dinarja za liter, odkupna cena živine pa je 16 do 19 dinarjev za kilogram, je razmerje le še 1:3,7 do 4,2.

Da bi preprečili katastrofo v živinoreji (v nekaterih obratih, kjer ne morejo več pokrivati izgube, že napovedujejo zakol precejšnjega števila bikov), v republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in v sekretariatu za trg iščejo rešitve (denar), ki bi izboljšale ali vsaj omilile nevarnosti položaja. V Zadružni zvezi Sloveniji predlagajo, da bi uvedli premijo 10 dinarjev za kilogram žive teže. Predlog je dober in upravičen, težko pa je odgovoriti na vprašanje, kje dobiti na mesec 54 milijonov dinarjev, kolikor bi bilo potrebno za izplačilo predlagane premije. Dodatno obremenjevanje gospodarstva ne pride v poštev, možnosti za zbiranje "intervencijskega denarja" pa so manjše tudi zato, ker je vse manj organizacij, ki poslujejo z dobičkom. ● C. Z.

Iz (kmetijske) preteklosti

Osemenjevalna postaja - "prispevek k dvigu socialističnega gospodarstva"

Ko so na škofojloškem območju v petdesetih letih razmišljali, kako bi "dvignili" živinorejo, so ugotovili, da bi bil "nov prispevek k dvigu živinoreje" osemenjevalna postaja v Virmašah, ki naj bi imela čakalnico za živino, osemenjevalnico in laboratorij, v bližnji prihodnosti pa naj bi nad postajo uredili tudi stanovanje za tehniko, ki bi z motornim vozilom obvladal precejšen del terena. Tedanjemu kronistu se je zapisalo, da osemenjevalna postaja "pomeni tudi močan prispevek k dvigu celotnega socialističnega gospodarstva v okraju".

Kmetije barbarsko plenili lastne gozdove

Ko so geodeti iz Geodetskega zavoda v Ljubljani 1953. leta začeli na območju sedanjega brniškega letališča sekati v gozdu poldrugi meter širok pas, so si brniški in voklanski kmetje to razlagali kot priprave za povečanje letališča. V bojazni, da ne bi prišli ob ves les, so organizirali množični posek svojih gozdov. Nekateri so zato, da bi ga pospravili kar največ, celo najeli delovno silo. V pčilih dveh dneh so ga posekali približno 1300 kubičnih metrov. Nekaj so ga odpeljali domov, nekaj pa poskrili po gozdovih.

Ceprav je v tistem času ob vseh spornih primerih na splošno veljalo, da je "oblast dobra, le ljudstvo ga včasih polomi", pa so že tedaj precej krivde za to, da so kmetije "barbarsko plenili lastne gozdove", naprtli organom, ki so reševali zemljiške probleme. Kako tudi ne? Že leto dni je minilo od tega, ko je bil brniški in voklanski kmetom odvzet gozd, vendar še nihče ni imel v rokah odločbe o povrnitvi odškodnine.

Dobri "brezzemljaši" in slabi razlaščenici

Če kdo misli, da so šele Demosove stranke spoznale, da je družbena lastnina ponesrečena jugoslovanska rešitev, se krepko moti. Že v davnih petdesetih letih so nekateri javno opozarjali, kaj se dogaja s splošnim ljudskim premoženjem - s posestvi, hišami, travniki in polji, ki so z agrarno reformo in z zaplombami prešla v državne (družbene) roke. "Stanje tega premoženja je tako slabo, da je nujno, da se popravi. Njive in polja niso obdelana; če pa že so, so zelo slabo! Travniki so zanemarjeni kot zemlja brez lastnika..." je tedaj zapisal Gorenjski glas.

No, oblast je za slabo stanje splošnega ljudskega premoženja hitro potiskala krivce! Kjer so zemljo dobili nekdanji "brezzemljaši", je bila dobro obdelana, precej drugače pa je bilo tam, kjer je ostala v rokah razlaščenec. Nekateri namreč niso priznali odločbe o razlastitvi in so se na zemlji še naprej počutili kot "mlade kukovice v gnezdu", drugi so poskrbeli, da je prešla v upravljanje sorodnikov, z nacionalizirano imovino cerkve pa naj bi po tistem dogovoru z župniki in kaplani upravljali kar mežnarji.

V Zagrebu je bilo mladinsko državno prvenstvo v plavanju

Kejžarjeva in Demšarjeva najuspešnejši Gorenjki

Obe sta bili izbrani tudi v državno reprezentanco za balkaniado v Bukarešti, v izboru sta tudi kranjska plavalca Božikov in Milenkovič, Nataša Kejžar pa je tudi v jugoslovanski reprezentanci za evropsko mladinsko prvenstvo v Franciji.

Kranj, 10. julija - Prvenstva se je udeležilo 130 plavalcev iz 29 jugoslovanskih klubov, najuspešnejši med njimi pa je bil član Biseria iz Pirana Robi Zekanovič, ki je postavil na 100 kralv novi absolutni slovenski rekord 53,69. Nastopili so tudi plavalci Triglava iz Kranja in Radovljice, prvi sicer številnejši, vendar so ostali brez kolajne, Radovljčani pa so jih osvajali po zaslugi Nataše Kejžar in Jane Demšar. Kejžarjeva je na 200 mešano z 2:28,51 postavila kvaliteten rezultat in je sploh pokazala sposobnosti, da zasluži uvrstitev v reprezentanco za evropsko mladinsko prvenstvo med 26. in 29. julijem v Franciji.

Med mladinci Gorenjci med najboljšimi nismo imeli veliko zastopnikov. Edino Potočnik iz Radovljice se je uvrstil v finale na 200 in 400 mešano, kjer je bil peti in šesti s časoma 2:25,37 in 5:07,90.

Mladinke so bile uspešnejše. Največ je dosegla Nataša Kejžar iz Radovljice, ki je na 200 mešano zmagala, bila druga na 800 kralv s časom 9:24,28 in tretja na 400 mešano s časom 5:14,05. Jana Demšar iz Radovljice je bila druga na 200 prsno s časom 2:48,09 in četrta na 100 prsno s časom 1:19,51. Sandra Mladenovič iz Kranja je bila šesta na 50 kralv s časom 29,55 in četrta na 100 kralv s časom 1:02,80. Jamnikova (Triglav Kranj) je bila šesta na 400 kralv (4:42,53), šesta na 100 hrbtino (1:14,75) in četrta na 400 mešano in 800 kralv s časoma 5:23,83 in 9:37,99. Blatnikova (Triglav Kranj) je bila četrta na 100 in 200 hrbtino s časoma 1:12,47 in 2:32,26. Prosenova iz Kranja je bila šesta na 200 in 400 mešano (2:40,09 in 5:29,80), Bogatajeva (Triglav) pa je bila peta na 400 mešano s časom 5:29,51. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Nataša: Cilj mali finale

Nataša Kejžar iz Radovljice, ki je bila izbrana v reprezentanco za balkaniado (bila je že na zadnji in se je uvrstila v finale, čeprav je bila leto mlajša od tekmic, letos pa bo leto starejša, kar je prednost) in prvenstvo Evrope, je pred odhodom v Francijo povedala:

"Na državnem prvenstvu sem na 200 mešano dobro plavala, čeprav nisem dosegla osebnega rekorda, ki znaša 2:28,40. Če bi pa plavala 2:26, kar mi je uspelo pozimi, bi pa bilo izredno. Moj cilj na evropskem prvenstvu je priti med 16 najboljših oziroma v mali finale, na balkaniadi pa računam na finale. Plavala bom tudi 400 mešano, pa mogoče še 800 kralv, kjer sem tudi dosegla limit za nastop."

Jana: Dvesto mi bolj leži

Jana Demšar odhaja na balkaniado z velikimi upi. Na zadnji, čeprav je bila med najmlajšimi, je dvakrat prišla v finale: na 200 prsno, kjer je bila 6., in na 100 prsno, kjer je bila sedma. Na uvrstitev v finale računa tudi tokrat.

"V Zagrebu sem bil na 100 prsno četrta in na 200 prsno druga. Z drugim rezultatom, kjer sem z 2:48,06 dosegla svoj osebni rekord, sem zadovoljna, s prvim pa ne. Na balkaniadi bom zanesljivo plavala 200 prsno, lahko pa tudi 100. Sedaj me čaka še državno prvenstvo v Beogradu. Sedaj treniramo dvakrat dnevno, zjutraj in zvečer. Sicer pa sem pri plavanju zaradi več razlogov: rada tekmujem in družba je prijetna."

Deveti maraton Franja bo 21. julija

Na progi okrog 2000 kolesarjev

Kranj, 11. julija - Kljub bojazni številnih kolesarjev o prihodnosti tradicionalne spominske prireditve, kolesarski maraton Franja tudi letos bo. Kot je povedal predsednik organizacijskega odbora na tiskovni konferenci, pa se že pripravljajo tudi na deseti, jubilejni maraton, ki bo prihodnje leto.

Kolesarski maraton Franja je gotovo najmožnejša kolesarska prireditev pri nas, pa tudi v svetovnem okviru. Tekmovanje je še posebej namenjeno rekreativcem, na isti progi pa bodo seveda tekmovali tudi naši aktivni kolesarji, ter zamejci in nekateri tujci. Poleg sedmih tekmovalnih kategorij so letos uvedli tudi kategorijo gorskih kolesarjev. Tako prireditelj skupno pričakuje okrog 2000 udeležencev.

Maraton bo potekal po isti progi kot prejšnja leta. Ta je dolga nekaj več kot 150 kilometrov in poteka od šolskega centra RSNZ V Tacnu (start), preko Ljubljane, Vrhnike, Logatca, Idrije, Cerkna, Škofje Loke, Vodic in do Tacna (cilj). V okviru maratona Franja bodo tudi letos krajšo vožnjo opravili paraplegiki. Za okrepčevalnice, ki bodo čakale kolesarje na poti, bodo poskrbeli v Idriji, Cerknem, na Kladju, v Gorenji vasi, Škofji Loki in na Jepci. Glavni sponzor letošnje prireditve je Slovenijales, poleg tega pa bodo pomagala tudi podjetja v občinah, kjer je trasa maratona. Ker bo maraton potekal v glavnem ob drugem prometu, bo za varnost skrbelo več kot sto policistov.

Startnina bo 100 dinarjev za prehodne prijave na Rogu, na startnem mestu pa bo 150 dinarjev. Če bo v soboto, 21. julija, izredno slabo vreme, bo prireditev naslednji dan, v nedeljo. ● V. S.

Rezultati minule rokometne sezone v republiških ligah

Gorenjski predstavniki povprečni

Kranj, 11. julija - V 1. slovenski rokometni ligi pri moških smo imeli Gorenjci le enega predstavnika, ekipo Šeširja iz Škofje Loke. Kljub izvrstni igri v prvem delu lige Ločani niso posegli v boj za vrh lestvice in so na koncu končali na šestem mestu, kar sicer ni neuspeh, pa vendar manj od pričakovanega. Če si podrobneje ogledamo lestvico, so z veliko prednostjo prvo mesto v ligi osvojili rokometarji Slovenj Gradca s 34 točkami, druga je bila ekipa IUU Usnjara, tretji pa Ajdovščina. Dvaindvajset točk so osvojili rokometarji Pomurke - Bakovcev, prav toliko pa tudi rokometarji Šeširja, ki so tako ob koncu šesti. V 132 tekmah 1. slovenske moške rokometne lige je bilo doseženih 6106 golov, od tega 878 iz sedemmetrov. Po uspešnem streljanju sedemmetrov je na vrhu lestvice ekipa Jadrana (87,80 %), ekipa Šeširja pa je tretja (77,67 %). Po fair-playu izstopa ekipa Slovenj Gradca, ki si je v tekmah skupno prislužila le 24 opominov in 176 izključitev, ekipa Šeširja pa je po tej razporeditvi šesta s 35 opo-

mini, 220 izključitvami in eno diskvalifikacijo. Najbolj nešportno so igrali rokometarji Jadrana, ki so si prislužili 38 opominov, 222 izključitev in 3 diskvalifikacije. Najboljši strellec lige je Kolar iz IUU Usnjara, ki je dal 188 golov, v škofojški ekipi pa so najbolje streljali na gol Komočar, Zorman, Rehberger, Dolinar, Ramovš in Cvetanovič.

Podobno kot pri moških zastopniki smo imeli Gorenjci v 1. slovenski rokometni ligi za ženske eno ekipo, ki je prav tako zaključila tekmovalno leto na šestem mestu. Rokometarice Alpleske iz Škofje Loke so namreč zbrale 15 točk, zmagovalke v ligi, igralke Itasa iz Kočevja pa 31. Na 90 tekmah v 1. slovenski ženski rokometni ligi je bilo doseženih 3933 golov, od tega 745 iz sedemmetrov. Najbolje so sedemmetrovke izvajale rokometarice Itasa iz Kočevja, ki so mrežo zadele z več kot 80 odstotki, ekipa Alpleske pa je po sedemmetrovkah na četrtem mestu (77,06 odstotka). V fair-playu so se najbolj izkazale rokometarice Ferrotehne, ki so si prislužile 21 opominov in 86 iz-

ključitev, najbolj nešportno pa so se borile igralke Alpleske, ki so dobile 24 opominov in bile izključene kar 176 krat. Najboljša strelka v ligi je bila Malekova iz ekipe Drave, med igralkami Alpleske pa so največ golov dosegle Kalanova, Lušinova in Pohlevnova.

V slovenski ligi so igrali moški v treh skupinah, v I. skupini sta bili tudi ekipi Preddvora in Peka. Ekipa Preddvora se je s 36 točkami uvrstila na drugo mesto (enako število točk in boljšo razliko v golih je imela ekipa Kolinske Slovana), ekipa Peka pa je na zadnjem, enajstem mestu. Tudi slovenska ženska liga se deli na dve skupini, članice - vzhod in članice - zahod, med katerimi je nastopila ekipa Preddvora in s 13 točkami dosegla drugo mesto v ligi. V tej ligi so bile najboljše rokometarice Polja, ki so osvojile 18 točk. Močnejše zastopstvo smo imeli Gorenjci med mladinskimi vrstami, kjer so pri ženskah nastopile ekipe Dupelj, Peka, Save Kranj, Alpleske in Preddvora, ter se uvrstile na 4., 5., 6., 8. in 9. mesto na lestvici mladink - center.

Med rokometarji v mladinski ligi sta v I. skupini igrali ekipi Šešir I in Preddvor. Ekipa Šešir I je osvojila tretje mesto, Preddvor pa peto. Najboljši strellec lige je bil Činku iz Šeširja, ki je skupaj na štirinajstih tekmah dosegel 88 golov, obe gorenjski ekipi pa sta se izkazali tudi v fair-playu. Tudi v drugi skupini mladincev sta igrali dve ekipi z Gorenjskega. Mladinci Peka so osvojili drugo mesto v ligi, mladinci Šeširja II pa so bili četrtri. ● V. Stanovnik

Odločitev kranjskih planincev

Gore so za planinstvo in ne za politiko

Kranj, 13. julija - Letošnji praznik planincev kranjske občine 16. in 17. junija je uspel in v polni meri nadomestila v preteklosti tradicionalni Dan Kokrškega odreda, kar pa ne pomeni, da borci Kokrškega odreda in drugih enot na Gorenjskem k planinskemu slavlju niso povabljeni. Planinci namreč v novih razmerah želijo ostati predvsem planinci, brez "ženitev" s to ali ono stranjo ali organizacijo. Na območju Kališča je pet spominskih obeležij. Planinci so uradno skrbništva razbremenjeni, vendar so ponavadi oni krivi, če niso vzdrževali. Planinci predlagajo ureditev enega, skupnega obeležja v čast padlim, v Domu Kokrškega odreda pa je treba na primernejši način povedati, da je bil na Kališču ustanovljen Kokrški odred in da se dom imenuje po njem. V arhivu odreda bi zanesljivo lahko našli ustrezno gradivo oziroma materiale.

Sicer so na pa seji upravnega odbora Planinskega društva Kranj, ki je bila za Dan kranjskih planincev na Kališču, ugotovili, da redno letno od 30 do 40 članov društva prehodi eno od transverzal. Transverzala Storžič ima vedno več pohodnikov, Gorenjska partizanska pot je kritična zaradi vzdrževanja (transverzala je dogovorna gorenjska zadeva), vse ostale, vključno s Slovensko planinsko transverzalo, pa so vzdrževane in varovane, čeprav vandalizem tega tudi v gore in se najpogosteje izraža v uničenih markacijah in tablah, v ukradenih žigih in polomljenih škatlah za žige. Planinska vzgoja hudo bolega pri starejših, ki bi morali biti za zgled, in mlajših, v gorah se pušča nesnaga in kmalu bo moral imeti vsak, ki bo prišel v gore, še enega s seboj, da bo za njim počistil! Na seji upravnega odbora so tudi menili, da se za planinstvo in alpinizem v Kranju namenja sicer precejšnja sredstva, vendar jih gre precej mimo tistega, kjer bi se morala zbirati: matičnega planinskega društva. ZTKO bi morala biti usklajevalca športne in rekreativne dejavnosti, izvajalci, odgovorni tudi za trošenje denarja, pa telesnokulturne organizacije. Vloge morajo biti prav razdeljene, čeprav je vsaka pomoč dobrodošla, vendar je denarja za osnovno dejavnost, tako sodijo planinci, vedno manj, kar najbolj občutijo pri vzdrževanju potov, vzgojnih akcijah, pa tudi pri financiranju Gorske reševalne službe, ki pri posredovanju ne sprašuje, kdo je ponesrečenec, kateri stranki pripada ali kakšnega prepričanja je, ampak pomaga. Pomoč civilne zaštite je dragocena, vendar premalo za kritje vseh stroškov. Žal je še vedno tako, da za GRS vemo samo takrat, ko nam je potrebna pomoč, nato pa jo spet pozabimo. ● J. Košnjek

Planinska odličja

Na seji upravnega odbora PD Kranj na Kališču so počastili spomin na nedavno umrlo preddvorsko učiteljico in veliko ljubiteljico planin Nežko Jocič. Podelili pa so tudi odličja Planinske zveze Slovenije. Zlati znak so prejeli Dušan Feldin, Peter Leban, Slavica Obradovič in Jože Šparovec. Srebrne znake so prejeli Edo Erzežič, Anton Grobin, Franc Ješe, Zvone Korenčan, Volga Pajk, Milan Sinkovec, Meta Šparovec, Edvard Trilar, Viktor Uhan in Alojz Zelnik, bronaste znake pa Janez Aljancič, Miro Delalut, Bogdan Filipovič, Jože Jošt, Vili Kopina, Tatjana Martinuč, Breda Rehberger, Stane Tavčar in Marjan Veber.

Na Kanin in Rombon

Planinsko društvo Kranj organizira jutri in v nedeljo dvodnevni planinski izlet na 2587 metrov visoki Kanin in 2208 metrov visoki Rombon. Izletniki bodo odšli iz Kranja jutri ob 7.10 z rednim avtobusom do Bovca, nato pa se bodo z žičnico povzpeli do gornje postaje in nato krenili na vrh Kanina ter se vrnili v Dom Petra Skalarja, kjer bodo prenočili. V nedeljo se bodo po zajtrku prek Ribižne povzpeli na Rombon, sestopili in z avtobusom ob 15.45 krenili v Kranj, kjer bodo ob 19. uri. Oprema naj bo planinska. Obvezen je potni list in pijača za na pot. Prvi dan bo 6. drugi dan pa 9 ur hoje. Izleta bosta vodila Anton Grobin in Stane Šoklič.

Padalstvo

Leščani brez konkurence

Slovensko člansko in mladinsko prvenstvo v padalstvu v Postojni je pokazalo, da so leški padalci absolutno najboljši, reprezentantje za bližnje svetovno prvenstvo v Lescah pa so prav tako v dobri formi.

Postojna, 8. julija - Vsi republiški naslovi 28. članskega in 15. mladinskega prvenstva Slovenije so odšli v Lesce, saj so bili padalci Alpskega letalskega centra absolutno brez konkurence. V skokih na cilj s 1000 metrov so bili med člani najboljši Svetina, Šmid in Intihar, ekipno pa so na prvih treh mestih tri ekipe ALC pred Ptujem. Enak ekipni vrstni red je bil tudi v kombinaciji figurativnih skokov in skokov na cilj. Med posamezniki so bili najboljši Jug, Pogačar in Svetina, med mladinci pa Erjavec in Pristavec ter članica Mira Grčić. Po tekmovalju so izvedli tudi atraktivno tekmovalje v skokih na cilj z višine 1500 metrov, ničla pa je bila s petih zmanjšana na 3 centimetre. Ekipno so zmagali Leščani: A ekipa je bila prva, B druga in C tretja. ● J. K.

Baliranje pri Štefetu

Tržič, 13. julija - Nekdanji odlični tržiški smučar in olimpijec Janez Štefe - Zavrotar prireja v nedeljo, 15. julija ob 9. uri na svojem balinišču na Ravnah tekmovalje v bližnjem. Tekmovali bodo za Pokal maratona, maratonskega 72-urnega baliranja na tem igrišču. Prijavnina znaša 10 dinarjev, plačati pa jo je treba pred začetkom turnirja. Najboljši bodo prejeli pokale in kolajne. ● J. Kikel

Mladinke najboljše strelke

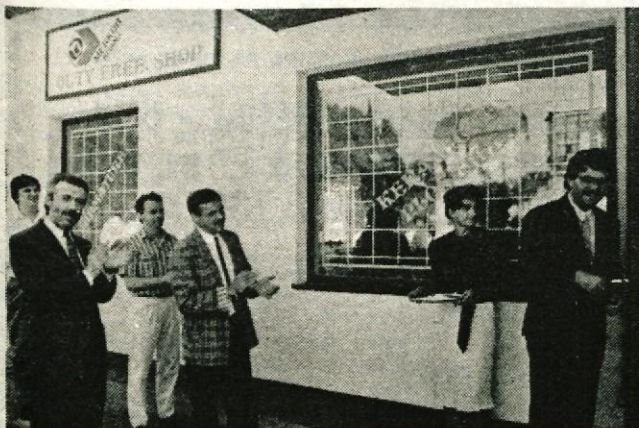
Kranj, junija - Športno društvo Vodovodni stolp je organiziralo konec maja strelsko in kegljaško tekmovalje za dan mladosti in v počastitev dneva borca. Strelci so tekmovali z zračno puško. V tekmovalju za dan mladosti je ekipno zmagala ekipa mladink ŠD Vodovodni stolp s 441 krogi pred ekipama članov, ki sta dosegli 432 oziroma 494 krogov, razen tega so tekmovali tudi družine, kjer je zmagala družina Škofic s 402 krogoma pred družino Majnik 387 krogov in družino Zagorc 364 krogov. V tekmovalju v počastitev borčevskega praznika so zmagale mladinke ŠD Vodovodni stolp s 502 krogoma od 600 možnih pred UNZ 488, mladinci ŠD Vodovodni stolp 448, člani 435, ekipama vojne pošte itd.

Organizirali so tudi kegljaško tekmovalje kegljačic Gorenjske predilnice iz Škofje Loke, krajevnih skupnosti Golnik in Podnart ter domačink. Zmagale so domačinke z 8335 keglji pred predilnico 8005, Podnartom 7804 in Golnikom 7516 keglji.

V ŠD Vodovodni stolp želijo, da se v društvo vključi še več krajanov, saj so društvena vrata odprta vsem. ● J. Zagorec

Petek, 13. julija 1990

Kranj, 12. julija - Sredi tedna je Merkur Kranj z otvoritvijo dveh brezarinskih prodajal v Kranju precej obogatil oziroma popestril ponudbo. V prostorih prejšnje brezarinske prodajalne Partner na Gregorčičevi 8, ki se je preselila v prenovljene prostore nekdanje Stare pošte v Kranju, so zdaj odprli brezarinsko prodajalno Mladi potrošnik. Že ime pove, da je namenjena najmlajšim; v njej bodo namreč imeli bogato izbiro različnih kakovostnih igrač iz uvoza. Druga specializirana brezarinska prodajalna, ki so jo prav tako odprli sredi tega tedna, pa je prav tako na Gregorčičevi 8 v Kranju in sicer na prostoru, kjer je Merkur še pred izgradnjo Gradbinke na Primskovem imel gradbeni material. V njej bo poleg bogata in raznovrstna izbira keramičnih izdelkov italijanskega proizvajalca oziroma firme Cisa in Cerdisa. Ob tem, da naši kupci to italijansko firmo dokaj dobro poznajo, so v Merkurju še posebej poudarili, da bodo cene izdelkov v tej brezarinski prodajalni zelo ugodne. Tako Mladi potrošnik kot prodajalna s keramiko bosta odprti vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. ● A. Ž.

Ponudba na kranjski tržnici

Počasi se bliža čas, ko narava najbolj poplača trud obdelovalcev zemlje s svojimi sadovi. Ponudba sadja in zelenjave postaja vse pestrejša, cene pa so vendarle že nekoliko zdrsile navzdol. To velja na žalost trenutno le za nekatere vrste pridelkov.

Tržnica je še vedno najboljše založena z marelicami, katerih cena se je s 14 din na kilogram na 12 din za kilogram ne glede na kvaliteto. Tudi cena paradižnika je padla - za nekoliko slabšo kvaliteto je treba odšteti 13 din za kilogram, medtem ko je cena lepega še vedno 15 din za kilogram. Tudi krompir že ponujajo ceneje (8 din za kg). Lepa paprika ima še vedno največjo vrednost (50 din za kg), papriko slabše kvalitete pa najdemo že za 35 din. Zanimivo pri tem je, da je cena solate (lepe) zrasla s 15 na 20 din za kg, ostali pridelki (kumare, korenje, čebula) pa imajo še vedno isto ceno kot prejšnji teden, razen če niso slabše kvalitete. Kot novost na tržnici je bilo ta teden opaziti prve hruške, katerih kilogram dobite za 20 dinarjev. ● M. Č.

Koliko je vreden dinar

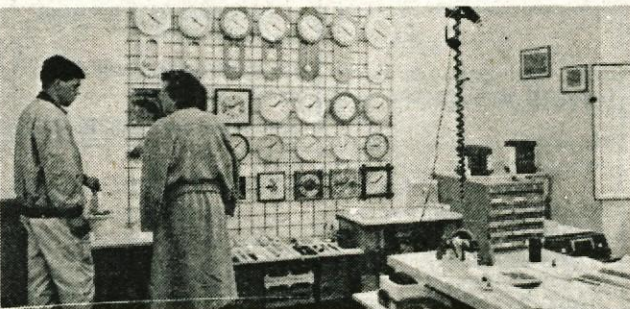
država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,5145
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9546
Švica	100 CHF	829,0001
ZDA	1 USD	11,4799

Dinar čez mejo

Tečaj dinarja na avstrijskem Koroškem je že nekaj časa nespremenjen, za našega stotaka dobiš 90 in plačaš 110 ATS. Slovenske denarne ustanove po tradiciji menjajo nekaj bolje.

Tudi tečaj v Italiji se ne spreminja, dinar pa se še vedno najboljše zamenja v Tržaški kreditni banki, kjer je dinar vreden sto lir. V drugih bankah je dinar vreden okrog 90 lir, pri trgovcih pa med 90 in 100 lir, odvisno, koliko je kupec.

Pri nas na črni borzi je spet večje povpraševanje po markah, ki jih prodajajo brez preplačila, za druge valute pa črnoborzijski zahtevajo 1 odstotno preplačilo na srednji tečaj, kar je še vedno nekaj ugodnejše kot na bankah.

Razlog več za nakup v AS-u Kranj - V Jenkovi ulici 4 je Aleksander Sofranevski razširil svojo dejavnost. Iz svoje servisne in sestavljalne dejavnosti na področju quartz ur, je z razširitvijo prostorov Kranjčanom ponudil še nov razlog za obisk v njegovi trgovini AS. V sodelovanju z Gorenjem ponuja pestro ponudbo gospodinjskih aparatov, belo tehniko po naročilu in ugodni tovarniški ceni. Ob nakupu, možen je tudi na kredit, pa trgovina zagotavlja prevoz do doma, montažo in priklop. Na izbiro je ponudba televizorjev svetovnih znamk ITT, Normende, Nokia, glasbenih in video komponent. Seveda pa je trgovina zelo založena z urami. Stenske moderne oblike in barv, budilke in ročne, ravno take pa tudi servisirajo. Zelo zanimiva je ponudba specialno izdelanih reklamnih ur, ki je posebej primerna v poslovne namene. Vsak dan od 9. do 19. ure in ob sobotah dopoldne lahko izkoristite razlog za nakup. ● Besedilo in foto: Gorazd Šinik

Avtomobilski trg

Ponudba še manjša

Kranj, 9. julija - V lepem sončnem vremenu se je v nedeljo na kranjskem sejmu rabljenih avtomobilov zbralo verjetno najmanj prodajalcev in kupcev v letošnjem letu. Tudi tokrat so bila na prodaj predvsem starejša vozila, ki so jih tisti, ki so se v zadnjem trenutku odločili za dopust z avtomobilom, kupili skoraj vsa. Najboljša je bila ponudba Zastavinih vozil, nekaj pa je bilo tudi Volkswagnovih hroščev, ki so v zadnjem času vse bolj popularni, a hkrati tudi nerazumljivo dragi. Sicer pa so bile cene avtomobilov na kranjskem sejmu, razen nekaterih izjem, relativno ugodne. ● M. Gregorič

Cene avtomobilov na kranjskem sejmu

Tip vozila	letnik	cena v din	cena v DEM
Zastava 750	1978	6.650	950
Zastava 750	1979	8.000	1.143
Fiat 126 P	1976	5.600	800
Fiat 126 P	1983	16.800	2.400
Yugo 45	1982	19.600	2.800
Škoda 105 L	1987	45.500	6.500

Pestra ponudba gorskih koles

Sezona kolesarjenja je na višku, ponudba vseh vrst koles pa je v naših trgovinah, za razliko od minulih let, letos precej dobra. Najbolj popularna so seveda gorska kolesa, zato smo se po nekaterih gorenjskih trgovinah pozanimali, kako so založene z njimi in kakšne so cene.

V Merkurjevem duty free shopu v Kranju prodajajo gorska kolesa firme Ganna iz Italije, stanejo pa 878 zahodnonemških mark. Gorskih koles z opremo trenutno nimajo na zalogi. V Sloveniji avtu imajo kolesa firme Canyon, ki stanejo od 5.481,00 dinarjev in kolesa ljubljanskega Roga, ki stanejo od 4.437,00 dinarjev do 6.916,00 dinarjev. Najdražje je kolo City bike, za katerega je potrebno odšteti 10.113,70 dinarjev. Obiskali smo tudi kranjsko zasebno trgovino Mina, kjer imajo v svoji ponudbi gorska kolesa MTB, ki stanejo od 5.780,00 do 11.700,00 dinarjev. V škofjeloški Nami trenutno nimajo gorskih koles, pričakujejo pa pošiljko iz tovarne Partizan. Kolesa bodo na voljo po 3.855,00 dinarjev. Na Jesenicah smo povprašali po gorskih kolesih v prodajalni Kovinotehne, kjer je za 4.400,00 dinarjev mogoče dobiti kolesa uvožena iz Koreje.

Izbira je torej zelo pestra, prav tako tudi cene, pri nakupu pa velja pogledati tudi kvaliteto posameznih koles. ● M. G.

ODMEVI

Izjava

Albin Rehberger, upokojeni učitelj, stanujoč Nova vas 26, Preddvor, izjavljam, da nisem istoveten z Albinom Rehbergerjem, ki je dobil v Elanu posojilo v skupnem znesku 2.850.000 din (31.878,50 DEM).

Prosim, da poiščete njegove podatke o zaposlitvi in bivališču, ter jih vnesete tako, kot so moji.

Zahtevam, da mojo izjavo objavite na »Odprtih straneh«, pod enako velikim naslovom »Kdo je dobil v Elanu kredit na črno?«.

V upanju, da boste moji zahtevi ugodili in mi prihranili nadaljnja pota in slabo voljo, vas lepo pozdravljam.

Albin Rehberger

V 52. številki »Gorenjskega glasa«, dne 6. julija 1990, ste objavili seznam prejemnikov »Elanovih« posojil. V seznamu je tudi Janez Gradišar. Ker sem podpisani tudi Janez Gradišar in od »Elana« nisem nikoli prejel nobenega posojila niti drugih ugodnosti, gre verjetno za mojega soimenjaka. Da ne bo nepotrebnih sumničij, namigovanj in očitkov, prosim, da ob objavi v seznamu navedete tudi podatke, od kod je kdo doma.

Upam, da boste napako pomankljivo objavljenega seznama popravili, in vsem, ki smo se neupravičeno znašli na Elanovi črni listi, vrnili pošteno ime.

Prepričan sem, da se boste potrudili in popravili napako. S spoštovanjem!

Janez Gradišar
Zg. Duplje 70

Zahteva za dopolnitev naslova

Podpisana Oskar Mavrič - oče in Valentina Mavrič - žena že pokojnega Dušana Mavriča (umrl 5. junija 1988), zahtevava od odgovornega urednika časopisa Gorenjski glas dopolnilno

objavo celotnega naslova, ki je bil objavljen v vašem časopisu dne 12. julija 1990 pod naslovom »Kdo je dobil v Elanu kredit na črno«, pod zap. št. 91B.

Iz tega seznama ni razvidno, kdo je dejanski kreditniemalec, ker so navedena samo imena in priimki brez drugih podatkov.

Izjavljava s popolno odgovornostjo, da pokojni Dušan Mavrič nima nobenih obveznosti do Komercialne in hipotekarne banke Ljubljana - poslovna enota Litija (odgovornega urednika opozarjamo na telefonsko obvestilo te banke, da te poslovne enote v Litiji nima).

Če odgovorni urednik ne bo dopolnil obvestila z odgovarjajočim dopolnilom, bova primorana zahtevano pojasnilo urediti s pravno pomočjo.

Oskar Mavrič in
Valentina Mavrič

Brdo

Že dalj časa zasledujem v »Glasu« članke o Brdu. Največ teh sta napisala C. Zaplotnik, ki je pisal tudi v »Demokraciji« in M. Volčjakova. Tudi drugi listi dajejo vse več prostora Brdu, posebno še Dnevnik in Nedeljski dnevnik ter Lipov list. Iz tega sklepam, da je javnost zelo dobro obveščena, kaj na Brdu je in kaj nameravajo še napraviti.

K pisanju pa me je spodbudil zapis A. Zalarja »V krajevni skupnosti Bela praznujejo.« Franc Bizjak, predsednik sveta krajevnih skupnosti in odbornik zbora krajevnih skupnosti občine Kranj, med drugim pravi, da je dolgoročno usmeritev KS Bela, turizem. Moram reči, da se kraji in turistično društvo Bela že sedaj trudijo, da bi njihov kraj turistično zaživel. Povsem v nasprotju s trditvijo, da je usmeritev KS k turizmu, je stavek, ki pravi, da se bo osebno zavzemal v skupščini za vrnitev zemljišč, ki sedaj tvorijo kompleks Brdo. Os-

novo, na kateri bi se lahko razvil turizem, zavrača. Kje je lahko doseči večji turizma kot prav na Brdu, si v tej okolici ne morem prav predstaviti. Mislim, da gre tu za neki »princip«, tega smo bili vajeni do sedaj, te napake so se zelo slabo izkazale, ne ponavljajmo jih. Kaj napraviti na Brdu, mora odločiti ekonomija in ne čustva, ta pa je v popolnem nasprotju s tem, za kar se zavzema Bizjak.

Da bo bralec lahko presodil, navajam nekaj dejstev in primerjav z Brdno, ker mislim, da primerjava Brda z Brdno prikaže razsežnost Brda in pove, kaj lahko nudi Brdo svoji okolici, če bo ekonomsko koristno. Brdo se razprostira na površini 564 ha, Brdno pa na 736 ha površine, prav ta primerjava pokaže razsežnost Brda. Brdno se razprostira na 14 otokih, kjer biva okoli 250 vrst ptic, nekaj sto četrveronožcev itd. Na Brdu pa je okoli 400 do 500 kosov razne divjadi, kar je seveda za prostor preveč. Letni odstrel je okoli 100 divjadi, trdijo pa, da dosega divjad zelo visoke cene, saj je bil ocenjen jelen z 248 točkami. Tu živijo mošlioni, jeleni lopatarji, srnjad itd. Lov bi bil prav gotovo atraktiven za bodoče goste Brda. Na Brdu je 11 ribnikov, od teh so 4 za športni ribolov, v ostalih gojijo ribe za tržišče. Tudi ribolov bo zanimiva ponudba bodočim turistom.

Brdo ima veliko čredo konj, ameriške kasače, lipicance, skupno okoli 50 grl, ima svojo enkratni hipodrom, to bo prav gotovo posebna atrakcija za goste, tam je rajši otok itd., da ne naštevam vsega. Za vse to so bila potrošena ogromna sredstva, seveda ne po volji davkoplačevalcev, ampak z nekega »principa«. Če se resnično hočemo vesti ekonomsko, kot to danes močno poudarjamo, nimamo pravice vsa ta sredstva, ki se lahko plodno vložijo v turizem, uničiti. Brdo je mogoče spremeniti v turistično zanimiv kompleks, le če ostane kot celota. Sam hotel Ko-

kra in bivša rezidenca za turizem ne predstavljata ničesar. Ali smo res zaradi nekega principa pripravljeni uničiti vse?

Popolnoma se strinjam, da morajo dobiti vsi tisti, če so bili oškodovani z odvzemom zemljišč nadomestilo, če ta ni bil pravičen v času odvzema. Škoda pa se lahko povrne na razne načine. Oškodovanec lahko postane delničar, lahko se mu škoda povrne v denarju itd. Tu gre v glavnem za gozdove, les pa bo rastele ne glede ali bo parcela v kompleksu ali zunanjega. Možni so dogovori o sečnji itd. Vsi zapisi omenjajmo zemljišče in o izplačilih obstajajo in zato ne bo težko ugotoviti, če in kakšna krivica je bila povzročena posameznikom, tega tudi ne bo težko popraviti.

Brdno bodo kmalu bogatejši za 800 luksuznih postelj, do sedaj je bilo tam le 300 postelj. Novi objekti bodo stali okoli 150 milj. dolarjev, ki jih bo zbralo osem domačih delničarjev in podjetje Arcipelago iz Rima. Novi objekti naj bi sprejeli prve goste leta 1992. Zakaj omenjam gradnjo na Brdnu, prav zaradi tega, ker obstaja interes tujih vlagateljev tudi za Brdo. Dogradili bi nove posteljne kapacitete, saj je sedanjih za infrastrukturo, ki jo ima Brdo, gotovo premalo, zgradili bi igrišče za golf, teniška igrišča in celo filmski studio itd. Primerjava Brda z Brdno pokaže, da Brdo prenese te nove gradnje. Nasprotovalec pa bi gradnjam, v kolikor ne bi bila zagotovljena prodaja teh kapacitet, saj je to osnova, da se vložena sredstva vrnejo. Tuj vlagatelj, ameriška firma prav gotovo ve, kam vlagati denar in prav to je garancija, da bodo kapacitete tudi prodane in zasedene. Na Brdu in na Brdnu bo ponudba, ki bo zadovoljevala najbolj zahtevne turiste, turiste z večjo denarnico. Ti turisti pa našim agencijam in hotelom ne zaupajo in prav zato je potrebno, da je sovlagatelj tuja firma, ki bo uživala zaupanja v svetu. Ameriški firmi bodo turisti gotovo zaupali, da bodo dobili to kar so naročili,

ker bo ta napravila vse, da bodo gostje zadovoljni, ker le tako lahko pričakuje dobiček, zaradi katerega vlagi sredstva.

Kaj lahko nudi Brdo okolici in tudi KS Bela. Objekt bo zahteval večje število novih delavcev. Vsakdo, ki ga veseli delo s turisti in če se bo temu primerno šolal, bo lahko dobil delo, to pa je danes in bo tudi jutri dobrina, ki jo ni zanemarjati. Brdo bo vplivalo na kmetijstvo-prodaja proizvodov, na obrt, gradnjo in vzdrževanje objektov, trgovino itd. Treba se bo odločiti ali za »princip« in s tem napraviti vse, kar lahko Brdo nudi, napraviti, kar je bilo v Brdu že vloženo in potem vzdihovati, da smo za razvoj turizma, pa da ne gre in ne gre. Ali pa se odločiti za ekonomiko in s tem oplojiti že vložena sredstva z novimi vlogami in tako vse okoliške KS in tudi KS Bela vključiti v turistično ponudbo.

Kaj bo dejansko z Brdom in tudi ostalimi reprezentančnimi objekti v Sloveniji, je odvisno od Republike Slovenije in slovenske vlade, ki je lastnik kompleksa. Upam, da ne bo zavirala razvoja in celo trdila, kot je to bilo doslej, da je Brdo že odprto, če gost lahko obišče hotel Kokro in bližnjo okolico. Mogoče je tudi, da kompleks razkosa, da ostane le hotel Kokro in star grad z okolico, to pa ni več zanimivo za vlagatelje in si tako obdrži objekte za reprezentanco z izgovorom, da turistično gospodarstvo noče prevzeti objektov. To bi bila najslabša odločitev in bi ostalo vse po starem, to pa je bilo že dostikrat kritizirano. Res je tudi, da tudi Slovenija potrebuje nekaj reprezentančnih prostorov, lahko pa te uporablja v komercialnih objektih. Ali ne bi bilo lepo, če te najame za čas uporabe tudi v preurejenih objektih Brda in jih plača za čas uporabe, kot to delajo v večini bogatejših držav, kot je naša Slovenija.

Pričnimo z resnim gospodarstvom, vnovčimo naše prednosti, ki jih imamo, le besede so premalo za razvoj in tudi turizma v Kranju in Sloveniji.

Andrej Babič

Enostranska izsiljena sprava

V zadnjem času sem v časopisih prebral veliko člankov, v katerih posamezni občani pišejo v zvezi z dogajanjem med narodnoosvobodilno vojno in po vojni znanimi dogodki.

Osebnost sem prepričan, da je ta sprava do sedaj najbolj drastično izsiljevanje nove vlade prav tako pa tudi nekaj, kar ne razumem tudi borcev, ki so se pridružili tej zgolj politični spravi.

Sprava je dosežena lahko samo ob soglasju vseh borcev. Tov. Klep priše v Gorenjskem glasu, da je sprava dosežena. Ne vem, kjer ima tako soglasje, od vseh borcev gotovo ne. Deklaracija, ki je predlagana in bo sprejeta, je za mene naveden papir, ki naj ostane v predalih nove vlade, za borce pa je, kot sem že omenil, politična in brez veljave. Domači izdajalci (belogardisti) so se zavestno pridružili okupatorjem, počeli so večja grozodejstva kot vojaki okupatorja.

Menim, da je sprava možna samo med padlimi, ki ležijo v vseh gozdovih Slovenije obeh nasprotnikov. Sprava med še živimi pa je nemogoča, posebno pa je borec narodnoosvobodilnega boja ne more vsiliti nasprotna stran.

Zato jo ne more podpisati niti tov. Bučar, ne Peterle in ne Pučnik.

Sprava ali deklaracija je lahko sprejeta samo na podlagi pristankom vseh borcev.

V Dnevniku 4. junija O politiki Demosa je napisana, da je program Demosa podprla 55 odstotkov ljudi. Tov. Bučar je pa označil 45 odstotkov ljudi, ki niso podprli tega programa za riti, verjetno jih ni za poštene Slovence. Med temi Slovenci je verjetno tudi veliko borcev za tako izjavo kot borec najodločnejše zavračano posebej zato, ker je tov. Bučar pač zaenkrat predsednik Slovenskega parlamenta.

Franc Gaber

Pungart 3 Škofja Loka

SPREMENITE BARVE SVOJEGA STANOVANJA

Brez svetlobe ni barv. Za spremembo barv v vašem bivalnem okolju zadošča že novo svetilo.

MERKUR Kranj vam je pripravil široko izbiro svetil v svojih prodajalnah:

GLOBUS v Kranju
ELEKTRO v Radovljici
UNION na Jesenicah

(tel: 24-151)
(tel: 74-997)
(tel: 81-985)

Izbirate lahko med stropnimi, stenski, namiznimi ali stoječimi svetili različnih oblik, barv in velikosti.

Ugodne cene in kreditni pogoji so lahko dodatni razlog za spremembo vaše vsakodnevne živine.

TONSPORT

Trgovina TON ŠPORT
V Škofji Loki (pri hotelu
Transturist)

vam v poletnih mesecih nudi:

- pestro ponudbo igrač za staro in mlado po najnižjih cenah (uvoz Italija)
- avto radio, zvočnike vseh vrst ter kakovostno in hitro montažo (golf, Zastava, jugo, BMW in ostala vozila)
- servis el. opreme, avtoradijev, prenosni kasetariji, priključitve, čiščenje videorekorderjev in nastavitve tudi na domu.
- v komisijsko prodajo sprejemamo vse vrste el. aparatov.
- v naši videoteki si lahko izposodite preko 1000 filmov različnih žanrov. Presnemavanje z mastrov za videoteke
- fotokopiranje A4 in pomanjšanje Canon PC 7

Vse dodatne informacije dobite po tel.: (064)621-261

Delovni čas vsak dan od 14. - 20. ure
sobota od 9. - 12. ure

Mlekarna

Candy

pralni stroji
Originalni rezervni deli na zalogi.
Delo opravimo pri vas na domu. Se priporočam.

RAJKO KNIFIC
Tončka Dežmana 4
tel: (064) 38 540
64 000 KRANJ

V Modernih interierih stopamo še korak bližje k svojim kupcem

Izredno ugodno REGAL - UNA
V izmeri: dolžina 3,17 m, višina 2,27 m. Cena 8.768,00 din

Nudimo vam še dodatne ugodnosti: nižje proizvajalčeve cene, 6 mesečno obročno odplačevanje, pri plačilu z gotovino še dodatni 10 % popust.

Razni pohištveni programi, ki jih boste kupili pri nas od 20. 6. do 20. 7. bodo za vas cenejši še za dodatnih 20 - 30 %

lesnina Mi

V Kranju in na Jesenicah.

ZAPOSLOITEV V AVSTRIJI

Vabimo zainteresirane za delo v našem konfekcijskem obratu v Šentjanžu v Rožu (St. Johann im Rosental) v Avstriji, da se prijavijo za delo šivilje. V poštev pridejo kandidatke, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. Končana osemletna šola in poklicna izobrazba v stroki
2. Zdravstvena usposobljenost za predmetno delo
3. Pozitivni pogoji za zaposlitev v Avstriji.

Prednost imajo kandidatke s področja Jesenic. Delovni čas od 6. - 14. ure, kar se ujema s prevoznimi možnostmi.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom pošljite na

INTERMERCATOR ŠENTJANŽ
Šentjanž 33, A - 9162 Strau - Struga
Avstrija

SERVISNO PODJETJE KRANJ p.o.

Objavlja licitacijo za prodajo:

1. Formatna krožna žaga z naslednjimi karakteristikami:
- leto proizvodnje 1981
- proizvajalec SCM model SI 15 F
- moč el. motorja 4 KW
- število obratov A 6000/B 4500/C 3200

Izključna cena je 40.000,00 din

2. Električni pisalni stroj ROBOTRON-OPTIMA

letnik 1983
dolžina valja 45 cm
izključna cena 4.000,00 din

3. Fotokopirni stroj NASMA-COPYGRAPH - v okviru

- izključna cena 800,00 din

Udeleženci morajo do pričetka licitacije vplačati varščino v višini 10 % od izključne cene. Kupec je dolžan plačati kupnino v roku 8 dni od dneva licitacije ter prometni davek, v kolikor je kupec fizična oseba.

Licitacija bo dne 18. VII. 1990 ob 9. uri v sejni sobi podjetja. Za podrobne informacije pokličite po tel. 064/21-282, 24-750.

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA
Podlubnik 1 a, 64220 Škofja Loka

razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA

Pogoji:

- visoka izobrazba pedagoško-andragoške smeri
- strokovni izpit
- 5 let delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 30 dneh po objavi na naslov: Delavska univerza Škofja Loka, Podlubnik 1/a, z oznako "za razpisno komisijo".

**ISKRA - PODJETJE
MEHANIZMI LIPNICA**

Na podlagi sklepa delavskega sveta Podjetja mehanizmi Lipnica, iščemo nove sodelavce za opravljanje prostih del in nalog:

1. VODJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA
2. DIREKTOR KOMERCIJALNEGA SEKTORJA
3. VODJA TEHNIČNEGA SEKTORJA
4. VODJA RAZVOJNEGA SEKTORJA

Pogoji:

Pod tč. 1.

- dokončana 1. ali 2. stopnja ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na tem področju
- znanje enega svetovnega jezika

Pod tč. 2.

- dokončana 1. ali 2. stopnja ekonomske ali tehnične smeri
- 5 let delovnih izkušenj na tem področju
- znanje dveh svetovnih jezikov
- zunanjetrgovinska registracija

Pod tč. 3.

- dokončana 1. ali 2. stopnja strojne ali elektro smeri
- 5 let delovnih izkušenj na tem področju
- znanje enega svetovnega jezika

Pod tč. 4.

- dokončana 1. ali 2. stopnja elektro ali strojne smeri
- 5 let delovnih izkušenj na tem področju
- znanje enega svetovnega jezika

Zgoraj navedena prosta dela razpisujemo za obdobje 4 let. Kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati v roku 15 dni po objavi na naslov: Iskra - Podjetje mehanizmi Lipnica, Lipnica 8, 64245 Kropa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po zasedanju delavskega sveta.

SREDNJA LESARSKA ŠOLA
64220 Škofja Loka, Kidričeva 59

Komisija za delovna razmerja SLŠ Škofja Loka objavlja naslednja dela:

1. UČITELJA KEMIJE
polni delovni čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu;
2. UČITELJA MATEMATIKE
polovični delovni čas;
3. UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA
polovični delovni čas;
4. UČITELJA DRUŽBOSLOVJA
polovični delovni čas
5. UČITELJA STROKOVNIH PREDMETOV
polovični delovni čas

Pogoji: visoka izobrazba smeri, ki je predpisana z vzgojno-izobraževalnim programom.

6. UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA (tri delavci)
polni delovni čas

Pogoji: višja izobrazba lesarske smeri in tri leta delovnih izkušenj v neposredni proizvodnji.

Vsa dela so razpisana za določen čas. Poskusno delo traja tri mesece.

Kandidate prosimo, da oddajo prijave z dokazili v 10 dneh na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

TEMELJNO SODIŠČE V KRANJU

Objavlja prosta dela in naloge

1. ADMINISTRATORKE ZA DELO V SPREJEMNI PISARNI

Pogoja: končan program srednjega izobraževanja III. stopnje
9 mesecev delovnih izkušenj

2. DVEH STROJEPISK ZAPISNIKARIC

Pogoji: končan program srednjega izobraževanja V. stopnje, smer upravni tehniki, 1 leto delovnih izkušenj, hitrost pisanja na stroj: 275 čistih udarcev v minuti.

Prosta dela se objavljajo za enoto temeljnega sodišča v Kranju.

Delavka v sprejemni pisarni bo sprejeta v delovno razmerje za nedoločen čas s poskusnim delom 3 mesecev, strojepiski zapisnikarici pa za določen čas 1 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi Predsedništvo Temelnjega sodišča v Kranju, Moše Pijadeja 2. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh.

**OSNOVNA ŠOLA PREŠERNOVE BRIGADE
ŽELEZNIKI**

Komisija za delovna razmerja OŠ Prešernove brigade Železniki objavlja prosta delovna mesta:

- a) KUHARSKE POMOČNICE
za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1.9.1990
Pogoj: polkvalificirana ali priučena delavka
- b) UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE - FIZIKE
za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1.9.1990
- c) UČITELJA RAZREDNEGA POUKA NA PŠ SELCA
za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) od 1.9.1990
- d) VARUJINJE V VVE SELCA
za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) od 6.8.1990

Pogoj za zasedbo delovnih mest od b do d je končana ustrežna šola pedagoške smeri.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku prijavnega roka.

TEMA TEDNA

ZADNJA FURA ŠOFERJEVA

Saj se človeku že rahlo obrača, ko od vsepovsod kar rohin in grmi od domačih afer in zdrah, a kaj moreš: so pač časi nemirnega obračanja želodec, kamorkoli in karkoli že pogledaš. Ko se je sesul Elan in se še sesuva, je bila primerjava z Agrokomerčcem več kot umestna: tudi Fikret je z goljufijo spravil na kolena celo pokrajino. *S to rahlo razliko*, da je veliki kombinator pokrajini velikodušno poklonil ogromne objekte, hotele in restavracije, Elanov denar pa si iz oblakov utrgal in iz zemlje ga izkoplji... Nič. Ga ni. Ali pa je, na kakšnih nikoli dosegljivih žiro računih onkraj Alp. In *s to rahlo razliko*, da je bil veliki Agrokomerčev direktor neznanosko priljubljen, saj je Agrokomerčeva predelava odkupila vse tržne viške malih in velikih kmetov, Elanove velike in male goljufe pa bi danes obubožno gorenjsko delavstvo najraje obesilo na prvo vejo...

Po vsem svetu je kraja kraja, goljufi pa goljufi. Le pri nas trdno sledimo logiki: »Vsi kradejo, pa kaj?« In že desetletja krade, da se kar bliska.

Pardon! Vsi pa le niso prišli s to vsesplošno družbeno moraljo, češ »saj vsi kradejo, pa kaj« tako skozi, kot se danes misli.

Ljudski glas že pravi, da delavec Elana, ki je sliknil par smuč, par smučarskega škarta preko tovarniške ograje v Begunjah, ni ušel pravični kazni. Dobil je, tatič prefrigani, kar vsak tatič zasluži. Za tisti smučarski škart, ki si ga je izdobil preko plotu, namreč baraba - sedi. Če bi danes na tak način hoteli pohopsati vse velike

in m... Elanove barabe, bi beležili strašno stisko v naših zaporih.

Ob tem me na moč zanima, kaj si o pravičniški morali te družbe misli tisti, še danes živeči Gorenjec, ki je nekje okoli leta 1950 iz sosedovega kurnika sunil šest kur. In dobil, reci in piši, natančno šest let aresta. Za vsako prestrašeno kuro leto dni. Ne verjame? Je črno na belem evidentirano.

Da se krade, kjer sploh še kaj je, dokazujejo tudi najnovejši primeri na jeseniškem gradbišču, na avtocesti. Izvajalci

odrivajo zemljo, humus - na trinajst kilometrih avtoceste bo pa že nekaj stotavžent kubikov humusa. In smo takoj šli veselo na delo! Kakšnih sto kubikov si ga je pohopsal kar sam izvajalec, ki ga je rabil na Bledu. Za njim pa šoferji tovornjakov, ki so se strumno držali načela: »Zadnja fura je šoferjeva!« In smo odvažali in odvažali - namesto na deponijo, na zasebne vrtove in njive, da se je kar kadilo.

»Saj jim ne moreš ubraniti, da ne bi kradli,« se je slišalo od izvajalca, »humus pa tako ali tako vsak rabi.« Točno. Tudi meni ga nekaj manjka, vsaj za pet »teglčkov« na oknu.

Tisti pa, ki so ga potrebovali kaj več, in ki imajo denar tudi za to reč, pa so fletno počakali na »zadnjo furo šoferjevo«. Če pomislimo, da je bil kubik po kakšnih 300 dinarjev plus zadnja fura šoferjeva, je med brati zneslo kar čedne fičenke... Zadnjih fur šoferjskih je bilo nazadnje že toliko, da je bilo zadevo treba prijaviti...

Zdaj resno premišlujem, kje naj kaj pljunem. Zdaj ni več vprašanje, biti ali ne biti, zdaj je vprašanje, kje kaj ukrasti.

Upasti v kakšno firmo je tvegano. Čez plot metati »francoze«, pa smučarski škart? Ne bo ušlo bistrim očem fabriških varnostnikov, ki, če je treba, poležejo tudi v visoko travo okoli plotov in vsakega tička malodane vklejenega ženejo pred disciplinsko komisijo.

Naj upadem v sosedov kurnik, protipravno zasežem petelinčak in njegovo kompanijo? In sedim cirka šest let... ● D. Sedej

Vsaki stranki svoje drevo

Na zadnji seji vseh zborov škofjeloške skupščine so obravnavali tudi delegatsko vprašanje o financiranju političnih organizacij v občini. Izvršni svet je pripravil pregled porazdelitve denarja med posamezne politične organizacije, med člani organizacij pa se je nato »vnela« razprava, koliko sredstev je komu potrebnih. Nekateri so ugotavljali, da jih ne bo niti za najem prostora za delo stranke, drugi pa so predlagali, naj se vsakršna sredstva ukinejo in naj se znajde vsak, kakor ve in zna. »Vsaka stranka naj si pač izbere svoje drevo, koder se bo lahko sestajala,« je ironično pripomnil delegat ZSMS - liberalne stranke. Upamo, da vsaj ne bo sporov glede najboljših lokacij...

Konzumacija na parkirnem prostoru

Takole izvirno so se v hotelu Creina v Kranju lotili problema preskromnega izkupačka s parkirnega prostora pred hotelom. Če želite svojega jeklenega konjička pustiti pod budnim očesom (glej opazko na parkirnem lističu) čuvaja parkirišča, vas to stane pet, ne, pet plus pet dinarjev. Pravzaprav se lahko sami odločite, koliko. Če se vam mudi (najbrž zato tudi parkirate v centru mesta), verjetno ne utegnate obiskati hotela in v njem popiti ali pojesti tistih plus pet din konzumacije. Če izkoristite ponujeno možnost, si seveda parkiranje pocenite. Skratka tale parkirni listek ni ne tič ne miš. Parkiranje pred hotelom ni ne drago (pod pogojem, da pustite avto tam vsaj nekaj ur in hkrati skočite z bonom za konzumacijo v hotel na primer na kavo) niti ni poceni (če ste navajeni tarife treh dinarjev za dve uri parkiranja na parkirišču na vrhu blagovnice Globus ali pa imate srečo in parkirate kje brezplačno).

№ 3821

Hotel Creina Kranj

P 5 din

Za morebitno povzročeno škodo avtomobila na parkirnem prostoru ne odgovarjamo

5 din

konzumacija

Takole, za potrošnika (milo rečeno) malce smešno zaračunavanje parkirnine je menda za hotel ekonomska nujnost, ker so želeli v službi obdržati oba čuvaja parkirišča, ki pa prej nista »nabrala« dovolj denarja za plačo in dajatve. Podražitev, ki niti ni bila podražitev, se je končno le izkazala za podražitev in dodaten dotok sredstev, saj ponujeno možnost konzumacije izkoristi le dobra desetina prejemnikov parkirnih listkov. Kljub temu pa hotelu le ni moč očitati popolnega pomanjkanja čuta za blagor potrošnika. Menda oba čuvaja pri pobiranju parkirnine največkrat zamižita, kadar želi parkirati kdo, ki gre le za nekaj minut v brezcarinsko prodajalno. Ta ugodnost pa ne velja za tiste, ki že dalj časa redno hodijo menda tja, a potem redno pustijo avto na parkirišču po več ur.

Ure in ure ob »punkelnu«

Železniki - Klekljanje čipk ima v Železnikih skoraj stoletno tradicijo. Ko je na prelomu v novo stoletje propadlo železarstvo, je marsikatera družina živela sicer zelo skromno le od tega, kar so ženske naklekljale. Od takrat se čipkarstvo, ta večšina ženskih rok, ni umaknilo iz teh krajev. Štefanka Vrhunc zna večše vozljati čipko že od šestega leta starosti. Marsikatero popoldne skupaj s sosedo, ki ni hotela pred fotografski aparat, potrpelivo sedita ob klekljanju: ob spretnem vožljanju s kleklji počasi nastaja čudovita čipka. - Besedilo in slika: ● L. M.

O sreči so rekli

Sreča leži okrog nas; treba jo je samo pobrati. (Remarque)

Srečen človek je ladjica, ki pluje pod ugodnim vetrom. (Kitajski pregovor)

Skrivnost sreče je v tem, da pričakuješ mnogo od sebe pa malo od drugih. (Guinon)

Kdor o sreči samo sanja, naj se nikar ne čudi, če jo bo prespal. (Ernst Deutsch)

Sreča je kot krava, ki nekaterim obrača glavo, drugim pa hrbet. (Italijanski pregovor)

Preveč sreče je nevarno. (Ruski pregovor)

Sreča je kakor sonce. Kadar je najlepša, zatone. (Ivan Cankar)

Sreča daje mnogim preveč, nikomur pa dovolj. (Marcial)

Sreča ljudi mnogo prej zlomi kot nesreča. (Martin Luther)

ČVEK

Na izpitu ne gre in ne gre

Družina Kennedy je upravičeno zaskrbljena: John. F. Kennedy, junior je že dvakrat padel na advokatskem izpitu in zdaj se pripravlja na tretji preizkus. Julija ga čaka izpit, ki bo trajal dvanajst ur. Če izpita ne bo opravil, bo brez dela, kajti vsi tisti uslužbenci, ki so zaposleni v pisarni državnega tožilca, izgubijo delo, če padejo na izpitu tudi tretjič. To delo zdaj mlademu Kennedyju prinaša 20.000 funtov letno.

predvsem v knjižnici. Najraje imam dela južnoameriških pisateljev, vseh pa mi je tudi mladinska literatura, posežem pa tudi po kakšni filozofski knjigi. Od revij pa so mi najbolj všeč Mladina, Radar; od časopisov pa Demokracija in Dnevnik.

Tjaša Škrvada: Rada berem romane, ki si jih največkrat izpo-

sojam v knjižnici, najbolj pa so mi pri srcu revije: Jana, Stop, Antena. Večkrat pa vzamem v roke tudi kakšno tujo, predvsem takšne, ki prinašajo novosti na področju poštstva.

M. Č., foto: G. Šinik

ga je treba opraviti. Revij tudi ne berem, edino za časopis si vzamem čas. Najraje berem Delo in Glas.

Ruža Rajgelj: Veliko berem čez celo leto. Knjige si izposojam

V času dopustov končno najdemo nekaj več časa tudi zase, za stvari, za katere nam med letom večkrat zmanjkuje časa. Tako naprimer večkrat lahko vzamemo v roke knjigo, revijo, časopis ali pa brez slabe vesti, da zanemarjamo delo, prisluhnemo melodijam, ki so nam všeč. Vsekakor pa so med nami tudi takšni, ki brez branja skorajda ne morejo preživeti dneva.

Matjaž Kozelj: V zadnjem času berem predvsem strokovno literaturo, za leposlovje pa mi zmanjkuje časa. Seveda pa prebiram tudi to zvrst, predvsem

romane, najraje vojaške. Od revij največ berem Mladino, od časopisov pa Delo.

Janez Potočnik: Nasplošno ne berem veliko, kajti nimam veliko časa. Tudi sedaj, v času dopustov, se najde veliko dela, ki

Slavko Avsenik

Nobenega koncerta več!

Kranj, 9. julija - Zadnje dneve je ljubitelje narodno zabavne glasbe presenetila in hkrati razžalostila vest, da se ansambel bratov Avsenik dokončno razhaja. Vest je toliko bolj presenetljiva, ker je Slavko Avsenik, vodja ansambla, še pred kratkim napovedoval nove turnee, tudi turnejo po Sloveniji, ki so jo mnogi ljubitelji Avsenikove glasbe težko čakali.

Ko smo se pred dobrima dvema mesecema pogovarjali z vami, ste sicer omenjali težave z zdravjem, hkrati pa napovedovali še vrsto turnej in nastopov. Zakaj ste se odločili tako rekoč naenkrat končati dolgo in uspešno kariero?

»Bolečine v hrbtenici so bile v zadnjem času tako močne, da sem se moral odločiti za pregled na ortopedski kliniki v Ljubljani, kjer sem opravil tudi rentgensko slikanje. Zdravniki so mi povedali, da je hrbtenica že tako poškodovana, da je vsak moj nov nastop veliko tveganje in da je skrajni čas, da odložim harmoniko. Podobno mi je grozilo že pred kakšnimi petimi leti, pa vendar sem si s primernim pasom še spomagal in stisnil zobe na nastopih.«

Mnogi ljubitelji vaše glasbe ugibajo, ali je vzrok za razpad ansambla tudi kakšen drug,

predvsem nesporazumi med člani in vami?

»Seveda je prišlo tudi do nerazumevanj, vendar pa so se ta vedno rešila in tudi tokrat bi se, če ne bi bilo na poti bolezn. Nesporazumi se hitro pogladijo in vse je moč urediti, proti bolezn pa je človek nemočan...«

Vzrok za bolezen hrbtenice so gotovo vaši številni nastopi, saj 38 let nastopanja s 15 kilogramov težko harmoniko terjaja svoj davek?

»Harmoniko sem imel na ramenih na okoli 8 tisoč nastopih, pa med vajami, snemanji... Prav tako napore so bile tudi številne vožnje na nastope. Sedaj sem le spoznal, da je prvo zdravje in čimprej sem moral odpovedati turnee in nastope pri menedžerju v Münchnu, saj v takšnem zdravstvenem stanju ne upam podpisati

nobene pogodbe več. Vem namreč, da je načrtovanje in priprava nastopov zelo draga stvar... Da bi nastopal pod vplivom tablet, pa tudi ne gre.

Torej odpadejo vsi nastopi, vključno s slovensko turnejo?

»Moram reči, da me je Tof prepričeval, naj vendarle nastopim še na slovenski turneji. Ker nisem hotel razočarati domačega občinstva, sem na to skoraj že pristal. V tem času pa sta zaradi težav z zdravjem turnejo odpovedala najprej Albin Rudan, nato pa še Jožica Svete. Tako sem se odločil: Nobenega koncerta več!«

So s to odločitvijo končani vsi vaši glasbeni načrti?

»Za to, da bi spet nastopil na odru, bi bil potreben »čudež«. Če pa bom lahko spet vadi, bova z bratom Vilkom morda ustanovila studijski ansambel, to pa bom ugotovil jeseni.«

Kakšni pa so vaši bližnji načrti?

»Jutri se odpravljam za nekaj dni na morje, nato pa bom doma, v Begunjah, kjer je zame še vedno najlepše, in kjer se lahko resnično spočijem.« ● V. Stanovnik

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Popolnoma nov RAČUNALNIK Commodore 64 z disketnikom, škaflo za diskete in disketami, ugodno prodam. ☎ 25-545 10394

Rabljeno 1.700-litrsko CISTERNO, prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 10400

Prodajam PEČ na olje. Štefan Žun, Kocjanova 18/a, Kranj - Strazišče

Prodajam ELEKTROMOTOR, 4 kW in 2.2 kW. Naslov v oglašnem oddelku. 10410

Ugodno prodam 175-litrski HLA-DILNIK. ☎ 37-603 10413

Ugodno prodam PRALNI STROJ Gorenje in HLADILNIK Zoppas. Cena 1.800,00 din. ☎ 34-188 10420

Prodajam zamrzovalno OMARO in radijski sprejemnik Nordmende. Lipovac, Pintarjeva 10, Kranj 10423

Prodajam barvni TV z daljinskim upravljanjem PANORAMA - MEDITERAN, ekran TOSHIBA. ☎ 631-784

SAZ ELECTRONIC

SERVIS AKUSTIČNE OPREME IN ZABAVNE ELEKTRONIKE
JEZERSKA C. 128, KRANJ, Tel.: 39-601

RADIOAPARATI, KASETOFONI, GLASBENI STOLPI, AVTORADJI, TV, REKORDERJI, KAMERE, TELEFAXI, IGRACE Z ELEKTRONIKO, OSEBNI RAČUNALNIKI, PERIFERIJA

ODPRTO: OD 9. - 12. IN OD 16. - 19. ure, sobota od 8. - 12. ure

Prodajam KOSILNICO BCS. ☎ 68-694 10424

Barvni TV Gorenje, ekran 56 cm, teletext, star 1 leto, prodam. Janja Puharja 6, stan. 9, Kranj, ☎ 39-016 10425

Ugodno prodam 200-litrsko zamrzovalno OMARO Obodin, nerabljena, v garanciji, za 4.000,00 din in VIDEOREKORDER Samsung, nov, za 7.000,00 din. Praprotnik, Brezje 21, Tržič, ☎ 51-285 10433

Ugodno prodam MIKROVALOVNO PEČICO. ☎ 46-319 10435

TRAKTOR IMT 560, dobro ohranjen, prodam. ☎ 621-095 10459

Prodajam barvni TV Gorenje, star 7 let, brez daljinskega upravljanja. Mirko Kondič, Begunjska 9, Kranj

Prodajam NAKLADALCO za seno Sip, 16-kubična ali 15-kubična in SILOREZNICO z nizkim in dvignim koritom. Cajen, Pšata 24, Dol pri Ljubljani 10492

Ugodno prodam novo zamrzovalno OMARO Gorenje (3 predali). ☎ 37-910, popoldan 10496

Prodajam rabljeno PEČ za centralno kurjavo, 35.000 kkal in starejši ŠIVALNI STROJ Veritas ter 8 m železne OGRAJE, izdelek Kovastvo Kropa. ☎ 75-554 10498

Ugodno prodam nerabljen ŠIVALNI STROJ Ruža Step. ☎ 34-210

Prodajam GLASBENI STOLP Nordmende z daljinskim upravljanjem. ☎ 80-170 10511

Prodajam rabljeno PEČ Hitop za centralno kurjavo, 25.000 kkal, dobro ohranjena. Ivica Arnez, Aljaževa 19, Jesenice 10518

Nerabljen SONČNE KOLEKTORJE poceni prodam. ☎ 23-515

Prodajam ŠKROPILNICO Tomos na kolesih, malo rabljena. Stane Prosen, Šmartno 6, Cerklje 10526

ŠTETILNIK Gorenje (2 + 2), vgradni, prodam. ☎ 82-023, po 20. uri 10528

Prodajam VIDEOREKORDER Sharp Was - Day/8 - 365, daljinsko upravljanje, v garanciji, star dva meseca. Jarc, Okroglo 19, Naklo 10585

NAKLADALCO SIP 17, dobro ohranjena, prodam. Sp. Brnik 40, Cerklje, ☎ 42-751 10602

Prodajam barvni TV ITT Nokia, ekran 51 cm, nov, z garancijo. Cena 6.000,00 din. ☎ 620-749, ob delavnikih, od 12. do 14. ure 10614

Ugodno prodam PEČ Stadler za centralno kurjavo. ☎ 66-850 10619

ČESTITKE

Združenje šoferjev in avtomehaničkov Kranj, Kolodvorska 2, želi ob prazniku - 13. julij, vsem poklicnim voznikom, avtomehaničkom SREČNO VOŽNJO in veliko uspeha pri delu. 10480

GRADBENI MATERIAL

OLJNI GORILEC Thyssen, nov, poceni prodam. ☎ 46-458 10366

Prodajam 1.500 kosov betonskih ZIDAKOV, dim. 30 x 40 x 20 cm. Cena 7,00 din za kos. ☎ 21-359 10403

Prodajam 100 kosov nove strešne OPEKE Novoteks ter nekaj VOGALNIK in nekaj betonskih KVADROV. ☎ 42-789 10406

Nove salonitne STREŠNIKE - male, 350 kosov in SLEMENJAKE, prodam 50 odstotkov ceneje. ☎ 061/340-184 10411

Ugodno prodam približno 30 kvad. m. LADIJSKEGA PODA, sušen 4 leta. Perko, Na logu 18, Tržič, ☎ 51-267 10452

Prodajam notranja VRATA - hrast. ☎ 46-036 10454

Prodajam rabljena OKNA z roletami. Kuralt, C. Toneta Fajfarja 5, Cerklje, ☎ 42-683 10462

Prodajam 850-litrsko železno CISTERNO. Sp. Gorje 80/b 10555

Ugodno prodam 2.800 kosov OPEKE modular. Dolenec, Log 25, Škofja Loka, ☎ 22-593 (Alenka)

Prodajam cca. 1500 kom. STREŠNE OPEKE. ☎ 21-201

KUPIM

Kupim ohranjeno, manjšo VRTNO SEDEŽNO GARNITURO. Sifra: BALKON 10415

Kupim GARAŽO v Vrečkovi ulici ali na Planini I., v Kranju. ☎ 33-428

Gasilsko društvo Zg. Brnik prireja v nedeljo, 15. 7. 1990, **svečanost krstivne** novega orodnega avtomobila. Pričetek proslave ob 15. uri. Po proslavi pa bo ob gasilskem domu **vrtna veselica**, na kateri bo za zabavo skrbel ansambel BIG BEN. Bogat srečelov in kegljanje za jarca. Vabijo gasilci!

Zdomec kupi starejšo HIŠO ali VIKEND oz. GARSONJERO, na relaciji Kranj - Radovljica. ☎ 061/771-037, v soboto od 17. do 20. ure 10519

Kupim suhe smrekove deske, debeline 24 mm, boljše kvalitete, cca 10-15 kub.m. ☎ 061/662-543 10545

Kupim bikca simentalca, star en dan do 10 dni. ☎ 40-064 10548

Kupim zazidljivo PARCELO ali starejšo HIŠO, z zemljo, v okolici Kranja. Sifra: POLETJE 10561

Kupim zidljivo PARCELO ali starejšo HIŠO, z zemljo, v okolici Kranja. Sifra: POLETJE 10561

LOKALI

V Radovljici ali bližnji okolici najmem DELAVNICO, velikosti približno 50 kvad. m. Lahko sta tudi dva prostora. Nudim predplačilo! ☎ 75-940, po 15. uri (Tine) 10532

nama

NE ZAMUDITE - SEZONA SADJA IN Z NJIM PRIPRAVA OZIMNICE JE TU.

V VELEBLAGOVNICI NAMA ŠKOFJA LOKA JE NA VOLJO SLADKOR PO UGODNI CENI 10,70 DIN ZA KILOGRAM.

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Cenjene goste obveščamo, da bo Gostilna na Čepuljah, zaradi rednega letnega dopusta ZAPRTA od 19. julija do 9. avgusta 1990. Priporočamo se za nadaljnji obisk! 10399

Hitro, kvalitetno in po ugodnih cenah opravljam vsa ZIDARSKA in FASADERSKA DELA. ☎ 26-054, po 20. uri 10421

Sedaj je čas za postavitev pečil PEČARSTVO PETER GAŠPERLIN posotavlja lončene kamine, kmečke peči, štedilnike ter vse keramične obloge. Se priporočamo! Pečarstvo in keramičarstvo Peter Gašperlin, C. JLA 35, Tržič 10442

OSTALO

Prodajam 40 m gumijastih SESALNIH CEVI, premera 15 cm. Ul. P. Mede 39, Naklo, ☎ 48-009 ali 48-625 10197

Kamp PRIKOLICO Adria 380, garazirana, zelo dobro ohranjena, prodam. Novak, Gorenjska c. 39, Radovljica 10325

Prodajam JADRNICO Elan 375. Zvone Stare, Zg. Bitnje 186, Žabnica 10390

Prodajam dobro ohranjen ZAPRAVLJIVČEK. ☎ 21-201

Prodajam GUMIVOZ 16". Tupaliče 9, Preddvor 10409

Somborska IGRA - zanesljiva pot do uspeha. Sifra: USPEH 10438

Unitrade pogodbe 2.000,00, 600,00 - kupljene pri nas, prodamo za vas! ☎ 78-956 ali 061/554-986

ČOLN Maestral z motorjem Tomos 4, prodam. Turuk, Pot v Bitnje 55, Kranj - Strazišče 10508

Poceni prodam gumene ČOLNE Sport, Maestral 18, Maestral 9 in MOTOR Tomos 4.5 KM. ☎ 25-325, popoldan 10514

Prodajam kombiniran italijanski VOZILCEK za dvojčke in otroški AVTOSEDEŽ. ☎ 34-853 10578

ČOLN Maestral 18 in MOTOR Tomos 4.5 KM, ugodno prodam. ☎ 39-968 10586

ČOLN Sport Beograd in motor 4.5 KM, ugodno prodam. ☎ 58-203

POSESTI

Prodajam TRAVNIK pod Srednjo vasjo pri Begunjah. ☎ 51-070 10412

Prodajam GARAŽO, s periščem za avto, v Ul. Veljka Vlahovića v Kranju. ☎ 34-200 10608

Prodajam TRAVNIK na relaciji Kranj - Mlaka. ☎ 28-339 10610

PRIREDITVE

Odlično GLASBO in HUMOR za ohceti nudita glasbenika. ☎ 42-827 Prosenc 8854

Nogometni klub Veleosovo prireja NOGOMETNO TEKMO med ekipama Debelih in Suhih. Tekma bo v nedeljo, 15. 7. 1990 ob 16. uri, na igrišču v Veleosovem pri Cerkljah. Vabljeni! 10389

RAZNO PRODAM

Prodajam novo trajnožarečo PEČ Magma 7 ter mešana DRVA. Hlebce 15/a, Lesce 10393

Prodajam deklarirani GLASBENI STOLP ESC, 2 x 20 W, za 450 DEM ter 4 kose GUM s platišči, za Citroen GS, dim. 145 x 15. Cena 100 DEM za kos. ☎ 69-361, zvečer 10469

Eni ali dvema osebama, lahko tudi solidnemu paru, oddam v najem neopremljeno SOBO, s souporabo kuhinje. Kasneje bo na razpolago še ena soba. Plačilo: deloma najemina, deloma pomoč pri čiščenju. Cena zmerna. Ostalo po dogovoru. Marija, Stane, Ul. Juleta Gabrovskega 23, Kranj 10479

Prodajam 1-sobno STANOVANJE z atrijem, v Škofji Loki. ☎ 620-010 10503

Iščem GARSONJERO v Kranju. Sifra: PLAČAM PO DOGOVORU 10577

Ugodno prodam poljski IZRUVAČ krompirja (poljak). Voklo 83, ☎ 49-340

Prodajam BRUNE za brunarico, dim. 4,3 x 6 m, KOMBI IMV 1600 BR, obnovljen, neregistriran in KRAVI s teleti. ☎ 42-856 10468

Prodajam žagan hrastov LES, smrek OPAŽ, JUGO 45, letnik 1985 in Z 750 LE, letnik 1985. ☎ 45-346, popoldan 10473

Prodajam industrijski PLETILNI STROJ, 10-80 Diamant in leva zadnja VRATA za Škodo 120 L. ☎ 75-731 10491

VOZILA

APN 7 in MOPED, izdelan za ameriško tržišče, oba malo rabljena, prodam. ☎ 633-112 10307

Prodajam GOLF, letnik 1982, prevoženih 66.000 km, registriran do julija 1991. Bojan Unič, Planinska 11, Lesce, ☎ 74-032 10396

Prodajam novo športno moško GORSKO KOLO na 18 prestav. Kolo je še v garanciji. ☎ 51-998.

Ugodno prodam malo vožen MOPED Avtomatik in ČELADO. ☎ 27-339 10398

Prodajam LAND ROVER. ☎ 061/843-002 10402

Zelo ugodno prodam malo rabljeno otroško dirkalno KOLO. ☎ 632-338 10407

Prodajam Z 850, letnik 1981. Lahovčič 31, Cerklje 10408

GOLF bencinar, letnik 1983, prevoženih 65.000 km, prodam. ☎ 620-417 10414

Prodajam LADO 1500, karambolirana. Cena po dogovoru. Jasmin Durmišević, C. 1. maja 41, Jesenice 10418

Prodajam 126 PGL, letnik junij 1988. Ogled v soboto. Tominčeva 15, Kranj - Strazišče 10422

Prodajam Z 101, letnik 1986, registrirana do junija 1991. Janez Prek, Na trati 52, Lesce 10427

Prodajam Z 750, letnik 1980. Cena 1.000 DEM. ☎ 68-542 10431

Prodajam VW 1300 L, prva registracija 1976, registriran do oktobra 1990. Vrečko, Tomšičeva 69, Jesenice, ☎ 84-451 10432

RENAULT

• NADOMESTNI DELI
• SERVIS IN POPRAVILA
• DODATNA OPREMA -
RADIJI, SONČNE STREHE,
SPOILERJI, PREPROGE...

CELOVEC, tel.:
9943-463-544000
St. Veiter Ring 25-27

Prodajam Z 101, letnik 1986, tehnično pregledana do junija 1991. Žibert, Britof 173, Kranj 10436

Prodajam WARTBURG, letnik 1982. ☎ 24-336 10464

Prodajam ŠKODO 120 LS, letnik 1978. Cena 12.000,00 din. ☎ 68-734, po 20. uri 10466

Prodajam Z 750, letnik 1978 in Tomos AVTOMATIK, 25 odstotkov ceneje. Ropret, Kuraltova 5, Senčur 10467

Ugodno prodam VW 1200 J, letnik 1975. Ogled od 19. do 22. ure. Erik Lebar, Gradnikova 81, Radovljica 10470

AVTOIMPORT
UDOVČ

Lesce d.o.o.
Begunjska 17, 64248 Lesce
tel.: 064 74-207

POSREĐUJEMO PRI PRODAJI
NOVIH IN RABLJENIH
AVTOMOBILOV VSEH VRST

Zelo ugodno prodam Z 101, starejši letnik, garazirana in zelo dobro ohranjena, registrirana do januarja 1991. Aleš Piber, Savska c. 11/C, Bled - Mlino, ☎ 77-048, popoldan 10441

Prodajam MERCEDES 140 D, letnik 1977. Zlatnarjeva pot 8, Kranj, ☎ 24-311 10471

AUDI 60, letnik 1986, prodam za 400 DEM. ☎ 631-454 10474

Avtomobilsko tovorno PRIKOLICO prodam. Stritar, C. na Klanec 31, Kranj 10475

Prodajam MOTOR ATX 50. Šifrer, Jezerska c. 76, Kranj 10476

Prodajam GOLF GTD, letnik december 1984. ☎ 70-079 10477

Prodajam MOTOR Tori, star 3 mesece, za 1.300 DEM in 13-colska aluminijasta PLATIŠČA, za polovično ceno. Arsenič, Orehovlje 1, Kranj (pri Predosljah) 10478

Prodajam 126 P, letnik 1978, registriran do februarja 1991, rdeče barve, dobro ohranjen, dodatno opremljen. Cena 1.500 DEM. Ogled od 18. ure dalje. Florjančič, Bokalova 14, Jesenice, ☎ 82-489 10481

Prodajam FORD Konzul, letnik 1974, karamboliran. Maček, Mlakarjeva 66, Senčur, ☎ 41-013 10482

Burberrys
OF LONDON

RETTI
1868

BELJAK, FREIHAUSGASSE 12

RAZPRODAJA RADIKALNO

VSE IZ ŽENSKEGA ODELKA

DO - 50 %
IN TUDI VEČ

NAPRIMER BURBERRYS - PLAŠČI S 5980.-

\$ 990.-

BURBERRYS - KOSTIM S 6.850.-

\$ 1490.-

E. AIGNER - TORBICA S 3890.-

\$ 990.-

STANOVANJA

V Škofji Loki prodam 1-sobno STANOVANJE, 40 kvad. m. Cena 532.000,00 din; lahko na kredit. Informacije na ☎ 622-109, po 20. uri 10429

Mlad par, brez otrok, z redno zaposlitvijo, nujno išče STANOVANJE. Dobro plačaval Sifra: ZAKONCA 10469

Ugodno prodamo KOLO Rog Junior na pet prestav. Grobovšek, Kidričeva 10, Kranj 10484

Prodajam karambolirano Z 750, letnik 1984. Informacije na ☎ 45-566

Prodajam Z 101, prva registracija 1976. Cena po dogovoru. Vrhovnik, Štefotova 9, Kranj 10434

Prodajam R 12 TL, letnik 1974. Čassen, M. Pijade 9, Kranj 10444

JUGO 45, letnik 1981 in Z 750, letnik 1973, prodam. Snedic, Partizanska pot 12/a, Kranj - Kokrica, ☎ 26-592 10445

R 4, letnik 1983, prodam. ☎ 69-798

R 4 GTL, letnik 1985 in nov JUGO 55, prodam. ☎ 22-298 10453

R 5 Campus, letnik 1988, francoske izdelave, bele barve, prodam. ☎ 061/713-142 10457

Prodajam PEUGEOT 104, letnik 1979. Iztok Istinič, Zg. Bitnje 175, Žabnica 10458

Ugodno prodam odlično ohranjen R 4 GTL, letnik 1987 in MOPED Tomos 55 SL. Ropret, Ljubljanska c. 36/b, Kranj, ☎ 27-931 10460

Prodajam kompletne SEDEŽE za Golf, stari 1 leto. Bogdanovič, Zl. polje 3, Kranj 10461

Prodajam Z 128, letnik december 1988. Zg. Besnica 105 10463

Tomos AVTOMATIK, rdeče barve, s smerokazi, nov, prodam za 2.000,00 ceneje. Ogled v soboto in nedeljo. Britof 310, Kranj 10472

Prodajam Z 750 LE, dobro ohranjena. Informacije na ☎ 061/612-248

Prodajam R5-TS, petstopenjski menjalnik, letnik 1983, dobro ohranjen, 80.000 km. Sajovic, Kalinškova 17, Kranj.

Prodajam FORD FIESTA, letnik 1979. Kralj, Mlakarjeva 2, Kranj 10489

Prodajam 126 P, letnik november 1985. Mrak, Kališka 15, Kran

Prodaj 126 P, letnik 1986, dobro ohranjen. ☎ 41-081 10517
Prodaj GOLF diesel, letnik oktober 1983, dobro ohranjen. Ul. Andreja Vavka 8, Cerklje, ☎ 42-325 10521

Prodaj karamboliran JUGO 45 Koral, star pol leta. ☎ 631-538, popoldan 10523

Prodaj OPEL MANTA ali zamenjam za manjši avto z doplačilom. Pavkovič, C. 4. julija 13, Tržič 10524

KOMBI Z, letnik 1987, prodaj. Cena 40.000,00 din. ☎ 33-892 10530

Prodaj MOTOR APN 6 in ŠOTOR za 4 osebe. Dolenc, Praprotno 14, Selca 10534

Za 14.000,00 din prodaj skoraj nov CTX 80. Možnost plačila na obroke. ☎ 22-835 10535

Prodaj karamboliranega JUGO 45, letnik 1987. ☎ 46-370 10537

VW HROŠČ, letnik 1976, prodaj. Gorjanc, Kidričeva 21, Kranj 10541

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1983. ☎ 66-885, po 16. uri 10544

Ugodno prodaj VW 1303 nemški. Dajič, T. Dežmana 10, Kranj 10547

Prodaj Z 101 Mediteran, letnik 1980, registrirana do aprila 1991, prevoženih 84.000 km. ☎ 80-105 10552

Prodaj GOLF JGL, bele barve, letnik marec 1982. Sorška c. 42, Škofja Loka 10552

Prodaj VW, letnik 1967, registriran do 12. 2. 1991 in novo gorsko KOLO. Cena po dogovoru. Zg. Gorje 64/a 10553

Ugodno prodaj VW 1200, letnik 1975. Bavdkova 5, Kranj - Stražišče 10554

Prodaj GOLF JX bencinar, letnik 1986, odlično ohranjen in dodatno opremljen. Podlubnik 208, Škofja Loka 10558

FIAT 124 special, letnik 1973, neregistriran, v voznem stanju, ugodno prodaj. Danimir Kapus, Črtomirova 24/a, Bled, ☎ 78-258 10560

Prodaj še dobro ohranjeno Z 750 SC, starejši letnik. Jožica Potončnik, Groharjevo nas. 8, Škofja Loka 10563

Ugodno prodaj novo moško in žensko KOLO, na prestave, holandske izdelave. ☎ 42-821 10565

VW 1200, letnik 65, registriran, ohranjen, ugodno prodaj. Planina 46, Kranj 10567

goz gorenjska obrtna zadruga KRANJ

V TRGOVINI IMAMO NA ZALOGI PO UGODNIH CENAH KROGLIČNE VENTILE IN PIPE.

Prodaj R 4 GTL, letnik december 1987. Šolar, Nemilje 10, Zg. Besnica, ☎ 40-588 10566

Prodaj Z 101, starejši letnik. Poženik 39, Cerklje 10567

GOLF diesel, letnik 1986, zelo dobro ohranjen, prodaj za 14.800 DEM. ☎ 27-229 10568

Prodaj Z 101 GTL, letnik april 1988. ☎ 79-476 10569

Prodaj R 12 TS, obnovljen. Ogled v Gostišču "Hram Rožica", Mengeš 10571

Prodaj AVTOMATIK. Lahovčev 47, Cerklje 10573

Prodaj VW 1200, letnik 1973, nemške izdelave. Žepnik, Lancova 22, Radovljica 10575

GOLF GLJ diesel, letnik 1983, bele barve, dodatno opremljen in VSP 200 PX, rdeče barve, letnik 1988, prodaj. Zalag 6, Cerklje 10579

Prodaj Z 750, letnik 1982, registrirana celo leto, ohranjen ŠOTOR za 5 oseb in kamp PRIKOLICO z baldahonom. Stružev 33, Kranj 10581

Prodaj FORD ESCORT 1300 GT, letnik 1975. Informacije na ☎ 51-751, od 18. ure dalje 10582

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 57-862 10583

Prodaj JUGO 45, letnik avgust 1985, zelo ohranjen. Šrimpf, Detelja 5, Tržič, ☎ 51-251 10584

Prodaj Z 750, letnik 1980. Košnjek, Britof 114, Kranj 10587

Prodaj JUGO, letnik 1987 in prodaj ali zamenjam R 30, za manjši avto. Mihajlovič, Izletniška 22, Ribno, Bled 10589

ŠKODO 120 L, letnik 1982, registrirana do 1991, prvi lastnik, prodaj za 20.000,00 din. Danica Kopač, Dobračevska ul. 28, Žiri 10592

Prodaj JUGO 45 Koral, letnik 1988. Rajko Cmrkar, Koritenska 17, Bled, ☎ 78-784 185*3

Športno ŠKODO, letnik 1980, registrirana do 7. 5. 1991, prodaj za 1.500 DEM. ☎ 622-197, dopoldan ali 622-873, po 16. uri 10594

lesnina

Moderni interieri
nudi pralne stroje

BOSCH

po znižani ceni din
9.424,00 tudi na
obročno 6 mesečno
odplačevanje, za
gotovino pa še 10 %
popust.
Se priporoča Lesnina
v Kranju in na
Jesenicah.

Prodaj 4.5 let staro LADO 1200 S, prevoženih 36.000 km. Cena 40.000,00 din. ☎ 723-442 10595

FIAT Regata 100 S, letnik november 1986, prodaj ali zamenjam za cenejši avto. ☎ 632-858 10596

Prodaj Z 750, letnik 1969, v voznem stanju. ☎ 26-733 10598

126 P, letnik 1977, registriran do marca 1991, prodaj. Košir, Zanova 13, Kranj, ☎ 21-610 10599

HONDO 125 CR in CTX 80, skoraj nov, ugodno prodaj. ☎ 42-042 10601

Prodaj Tomos APN 6. Janez Zakotnik, Ljubljanska 25, Škofja Loka 10604

JUGO 101 Skala 55, letnik 1990, prodaj. Janez Kalan, Gor. vas - Reteče 61, Škofja Loka 10615

AVTOMATIK A 3 L, letnik 1989, odlično ohranjen, malo vožen, 800 km, prodaj za 1.000 DEM. ☎ 35-762 10616

Ugodno prodaj Tomos AVTOMATIK A 3 S. Marjan Savs, F. Benedičiča 10, Jesenice 10617

Prodaj GOLF diesel, star eno leto in pol. ☎ 80-063 10622

Ugodno prodaj R 4 GTL, letnik 1982, z avtoradiom, registriran do julija 1991, dobro ohranjen. Biček, Mošnje 26, Radovljica 10626

ZAPOSLOTITVE

Iščem upokojenca za MONTAŽO POHIŠTVA v trgovini, s svojim orodjem. Delo je v dopoldanskem času. "Šipad", C. JLA 6, Kranj 10354

Takoj zaposlim KV ali PKV PLEŠKARJA. ☎ 23-143 10376

Uspešno INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole. ☎ 631-523 10404

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne in srednje šole (I., II., III. letnik). ☎ 26-938 10417

Iščem skupino za AKVIZITERSKO DELO. Dobro prodajnik artiklov ☎ 39-661 10437

Zaposlim NATAKARICO z znanjem enega tujega jezika, OD po dogovoru. ☎ 80-399 10449

V redno delovno razmerje sprejememo NATAKARJA, -ICO in KUHARJA, -ICO. Lahko je začetnik oziroma pripravnik. Možnost stanovanja v Penzionu. Penzion "Kanu", Valburga 7, Smlednik 10450

Takoj zaposlim KV SLIKOPLEŠKARJA. ☎ 39-552 10465

Zaposlim KV TESARJA za samostojno delo. Naslov v oglašnem oddelku. 10499

Stalno POMOČ ostareli materi, iščem. Šifra: PLAČILO, HRANA, STANOVANJE 10509

KV ZIDARJA s 5-letno prakso in vozniškim izpitom B kategorije, zaposlim. OD po dogovoru. Prijave z naslovom in opisom dosedanje zaposlitve, oddajte v oglašnem oddelku. Šifra: ZIDAR 10531

Honorarno zaposlim kvalificiranega KUHARJA za peko pizz in kuhanje enostavnih jedi. Informacije od 17.-19. ure. Prednost imajo iz okolice Kamnika. ☎ 41-103 10540

Redno zaposlim KROVCA in stavbnega KLEPARJA. ☎ 41-011 10556

ZIDARSKA DELA od I. plošče do strehe, nudim konkurenčnemu ponudniku. ☎ 46-222 10611

Iščem sposobne AKVIZITERJE za prodajo uvožene konfekcije in perila, na območju Gorenjske. Zaželen prevoz. Vse informacije na ☎ 28-516, popoldan 10618

Zaposlim dva MESARJA. ☎ 23-441 10623

ŽIVALI

Prodaj grahaste in rjave JARKICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 10289

Prodaj KOZO z mladiči, srnaste pasme, stari 3 mesece. Brezje 3 10295

TRAKTORJE TOMO VINKOVIČ TER KOSILNICE VSEH ZNAMK POPRAVLJAMO TER OBNAVLJAMO, DELAMO TUDI NA TERENU.

REZKALSTVO IGNAC KEBER
Tel.: 0601-81-315

Prodaj TELICO simentalco, breja 7 mesecev. Predvor 32 10395

Prodaj tri mlade KOZE, za zakol ali nadaljno rejo in PURANE. Zbilje 8/b, Medvode 10401

10-tedenskega KOZLIČKA srnaste pasme, prodaj za pleme. ☎ 28-861, int. 29-49, dopoldan 10416

Prodaj PRAŠIČKE, težke od 15 do 40 kg. Cena 35,00 din za kg. Pušavec, Hudo 3, Tržič, ☎ 57-280 10419

Prodaj pol leta staro TELIČKO ali zamenjam za bikca. Podlublje 91, Tržič 10428

Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO simentalco. Zg. Brnik 6, Cerklje 10430

Prodaj 1 teden starega TELIČKA. Palovič 9, Tržič, ☎ 51-019 10447

Prodaj 130 kg težkega TELETA. Janez Prešeren, Vrbnje 36, Radovljica 10455

Prodaj 6 mesecev brejo TELICO. Dora Meglič, Leše 4, Tržič 10456

Prodaj PUJSKE, težke 30 kg. Barbara Stanonik, Smolčno 3, Poljane 10493

Prodaj dve TELICI, težki 180 kg. Zg. Besnica 14 10497

Ugodno prodaj VALILNICO za 50 jajc. Mencinger, Zapuže 2/a, Begunje (popoldan) 10497

Prodaj 14 dni staro TELIČKO. Sr. Bitnje 24, Žabnica 10500

Prodaj 14 dni staro TELIČKO simentalco. Sr. Bela 36, Predvor 10505

Prodaj težko KRAVO simentalco, s teletom ali brez. Koselj, Žirovnica 6/a, ☎ 80-059 10506

Prodaj VOLA. Podjelje 7, Bohinj 10512

Prodaj TELETA za nadaljno rejo. Dolenc, Praprotno 14, Selca 10533

Prodaj dve KRAVI simentalci, po izbiri. Jamnik 1, Zg. Besnica 10536

Prodaj KRAVO simentalco, drugo tele, breja 7 mesecev. ☎ 66-031, Nastran Janez, Rudno 11, Železniki 10538

Prodaj 6 tednov stare pujske in 150 kg težkega bikca simentalca. Perc, Zg. Lipnica 10, ☎ 74-804, popoldan 10542

Prodaj KRAVO frizjiko s teletom, telico simentalco staro 6 mesecev, 10 tednov stare pujske, dve svinji breji in dve svinji za zakol. Berložnik, Za žago 20, Bled 10543

Oddam PSA. ☎ 41-145 10549

Prodaj mlado KOZO mlekarico. ☎ 620-265 10559

Oddam dva mlada MUCKA. ☎ 35-666 10562

Prodaj JARKICE, stare 3 mesece, sorte prelux. Urh, Zasip - Reber 3, Bled 10564

Prodaj brejo KRAVO ali KRAVO s teletom. Lahovčev 47, Cerklje 10572

Prodaj nemško OVČARKO, stara 8 tednov. Miro Mohorič, Zg. Besnica 76 (nasproti trgovine) 10580

Prodaj TELICO simentalco, težka 130 kg, stara dva meseca. Janez Stroj, Dvorska vas 30, Begunje 10588

JARKICE, stare 3 mesece, prodajamo. Brezplačno pa oddamo črno PSIČKO, mešane pasme. Beleharjeva 49, Senčur 10600

Prodaj 350 kg težkega BIKCA. Sp. Brnik 48, Cerklje 10603

Prodaj 4 tedne staro črno-belo TELIČKO. Lahovčev 4, Cerklje 10609

Prodaj več črno-belih BIKCEV, starih 10 dni. Visoko 71, Senčur 10612

Prodaj ali zamenjam več BIKCEV za junice. ☎ 64-207 10613

PIŠČANCE, bele, težke od 1,5 do 2 kg, za zakol, rjave JARKICE, stare 8 tednov in 20 kg težke PUJSKE, prodaj. Fujan, Hraše 5, Smlednik 10620

Prodaj TELICO simentalco, stara 7 tednov. Prebačev 2, Kranj 10624

Prodaj 8 mesecev brejo KRAVO simentalco, tretje tele. Krakovska 21, Voglje - Senčur 10625

Spočije naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo z njimi.
(Raz 14, 13 b)

Žalostni sporočamo, da nas je v 89. letu starosti zapustila naša dobra in skrbna mama, babica in prababica

MARIJA KOŠENINA

roj. Hafner

Od nje se bomo poslovili v petek, 13. julija 1990, ob 16. uri na pokopališču Lipica pri Škofji Loki.

ŽALUJOČI: sin Milan z ženo Lojzko, vnuki Marjanca, Tone, Milena in Janez z družinami

ZAHVALA

V 84. letu je odšel od nas dobri mož, oče, stari oče in stric

PETER ARH

p. d. Koširjev ata
iz Predvora 10

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, nam po svojih močeh pomagali in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kolektivu Elektrotehne, Gasilsko-reševalni službi Kranj, Tekstilindusu Kranj — obrat II. Posebej se zahvaljujemo dr. Hribniku za zdravniško pomoč, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem iz Nakla, sosedom Mavhčevim in Šimnovim ter pogrebcom. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, še enkrat hvala!

VSI NJEGOVI

Predvor, Klanec pri Komendi, 19. junija 1990

V SPOMIN

14. julija mineva leto, odkar nas je za vedno zapustila

LJUDMILA JOVANOVIČ

roj. Zupanc

Vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prižgete svečko in se je kakorkoli spominjate, najlepša hvala!

Mož Milan z družino in vsi njeni

Voglj, julija 1990

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta in dedka

JOSIPA ŠVEGLJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, bivšim sodelavcem, znancem in upokojencem, ki ste izrazili sožalje in za darovano cvetje. Še enkrat hvala vsem!

ŽALUJOČA: hčerka z družino

ZAHVALA

Ob slovesu našega očeta

JANEZA ERBEŽNIKA

roj. 18. 2. 1936
iz Sv. Duha

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vsem znancem, sosedom, kolektivu ABC Loke, Marmorja Hotalje za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo ob slovesu. Za skrb med dolgotrajno boleznijo se posebej zahvaljujemo zdravnikom Kliničnega centra in osebju ter dr. Ruparju iz Suhe. Zahvala tudi sosedu Ivanu Ruparju, g. župniku, g. kaplanu in pevcem. Hvala vsem, ki ste ga v takem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Če bi solze, draga obudile,
ne bi Tebe, draga mama,
črna zemlja krila.

Ob prezgodnji smrti drage žene in mamice

PAVLE BALKOVEC

roj. Žepič

se iz vsega srca zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem Iskre-Kibernetike, dalavcem Planike Kranj in Ikosa, učencem Šolskega centra Iskra, študentom Fakultete za strojništvo ter članom AMD Senčur za izkazano pozornost. Zahvaljujemo se za nesebično pomoč osebju Infekcijske klinike, Nevrokirurgije in CIT-a, zahvala pa še posebej velja prof. dr. Vinku Dolencu. Iskrena hvala g. župniku iz Hrastja za lepo opravljen obred, pevcem iz Nakla za zapete žalostinke in sosedu Miri za izrečene besede ob grobu. Še enkrat hvala vsem, ki ste se prišli posloviti od pokojne.

ŽALUJOČI: mož Jože, sinova Janez in Marko

Hrastje, 5. julija 1990

Borci petič na Triglav

Zaključna slovesnost bo na Rudnem polju

Radovljica, julija - Za letošnji pohod borcev in mladine na Triglav vlada izredno veliko zanimanje. Okrog dvesto pohodnikov bo šela kolona, ki bo z Rudnega polja krenila proti Vodnikovu koču in Kredarici 21. julija zjutraj, množično udeležbo borcev z vse Gorenjske pa organizatorji pričakujejo ob koncu pohoda, 22. julija, ob 14. uri pri vojašnici na Rudnem polju, kjer bo slavnostna zaključna prireditev.

Organizatorji pripravljajo letos izredno zanimiv program pohoda. Pohodniki, ki bodo v soboto na Kredarici že do 15. ure, si bodo lahko ogledali Triglavске jame in demonstracijo alpskega in prostega plezanja. Ob 19. uri bo slovesnost pri obeležju Triglavске divizije, ko se bodo oglasile triglavске fanfare, tu bo slavnostni govor predsednika poslovnega odbora Zavarovalnice Triglav, zapel bo oktet iz Žirovnice, sledile bodo recitacije, podeljene bodo triglavске medalje, ob harmoniki pa se bo potem po Triglavskem pogorju glasila partizanska pesem. Ob desetih zvečer bo zagorel tudi taborni ogenj.

V nedeljo, 22. julija, ob 8. uri se bodo zbrali pri Aljaževem stolpu na vrhu Triglava in stolp slovesno proglasili za kulturno zgodovinski spomenik Slovenije. Pohodniki se bodo nato čez Mali Triglav vračali na Planiko in Vodnikovo kočo proti Rudnemu polju, kamor naj bi prispeli do 14. ure. Tu jih bo že čakal zabavno glasbeni ansambel (prihajajoče borce in aktiviste iz vse Gorenjske bo razveseljeval že od 11. ure), folklor iz Bohinja in godba na pihala, ki bo ob 14.30 priredila prvi koncert. Ob 15. uri pa se bo začela zaključna prireditev. Spet se bodo oglasile triglavске fanfare, slavnostni govornik bo Ciril Zlobec. Sledil bo koncert Partizanskega pevskega zbora in godbe Ljudske milice iz Ljubljane. Tu bodo podeljena tudi priznanja udeležencem patrol na Triglav v letu 1944 in razglašeni rezultati tekmovanja tabornikov. Sledilo bo seveda družabno srečanje borcev pohodnikov in gostov. Skratka, organizatorji pohoda iz Radovljice pripravljajo veliko in lepo prireditev, ki naj je ne zamudi noben gorenjski borec in aktivist. Na prelepih gozdnih jasnah Rudnega polja bo prostora za vse, vojaki vojašnice pa bodo pripravili za vse dovolj jedade in pijače. Pridite torej v nedeljo, 22. julija, na Pokljuko, imeli boste prelep dan! ● D. Dolenc

Planšarska noč na Jezerskem

Jezersko - Prihodnjo soboto, 21. julija, bo na Jezerskem ob jezeru Planšarska noč. Program prireditve, katere organizator je letos delovna organizacija Živila, pripravlja kulturno umetniško društvo Jezersko. V programu bodo sodelovali folklorna, plesna in gledališka skupina kulturnega društva, ki bodo prikazale vosevanje in nekatere druge stare običaje. Prireditev pri jezeru se bo začela ob 13. uri in bo potem trajala pozno v noč.

Predsednik kulturnega društva Milan Gregorc nam je povedal, da bo društvo pripravilo tudi bogat srečelov, za katerega so dobilke prispevale različne organizacije in obrtniki oziroma domačini. Denar od izkupička bodo v društvu namenili za notranjo opremo dvorane v Korotanu. Odkar je namreč prenovljen Korotan in so ob koncu minulega leta dobili tudi novo dvorano, zdaj vsak dinar namenjajo za notranjo ureditev. Pri tem so jim že pomagali odbor za kulturo občine Kranj, Zveza kulturnih organizacij Kranj, Merkur Kranj in nekatere delovne organizacije iz mejstva. ● A. Ž.

REKAR d.o.o. Kranj
Export - import

**PRIDEŠ -
PLAČAŠ -
PELJEŠ**

Tel. (064)33-085, 36-971

AVTOMOBILI
brez predplačila

Taborjenje na Pokljuki

V počastitev spominskega pohoda partizanov in mladih na Triglav bomo taborili na Rudnem polju od 18. 7. do 24. 7. 1990. Cena za člane taborniške organizacije je 50.- din na dan. V to ceno je vračunana hrana v vojašnici in šotor. S seboj morate prinesiti spalne vreče in blazine ter topla oblačila in planinske čevlje za pohode v hribe. Število je omejeno, razen v primeru, če imajo udele-

ženci lastne šotore. Rok prijave je 14. 7. pismeno na naslov Rok Pančur, Krnica 45, 64247 Zg. Gorje ali po telefonu Jože Torkar, 064/77-725.

Udeleženci imajo možnost prevoza z avtobusne postaje Bled vsak delavnik ob 8.25 uri ob petkih in nedeljah pa ob 15.45 uri.

Starešina odreda:
Rok Pančur

GLOBAL
SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE

Strokovnjaki, podjetniki, podjetja

ISKANJE
IZBOR
USPEH

Akadska izobrazba, strokovnost, ambicioznost, želja po uspehu, po poslu, v katerem boste osebno zadovoljni in materialno visoko stimulirani, vse to so razlogi za sodelovanje z nami in za zahtevni preizkus vaših sposobnosti.

Če želite zares uspeti, prepustite nam iskanje in izbor; uvrstitev med najboljše v vašem poklicu pomeni zanesljiv uspeh.

GLOBAL spodbuja začetek delovanja trga ponudbe in povpraševanja strokovnjakov in poslovnih zvežev v ožjem in širšem prostoru, tudi zunaj meja, zakaj proces globalizacije pri kadrih se je v normalnem poslovnem svetu že zdavnaj začel.

Podjetja, če iščete primerne strokovnjake, je GLOBAL Kranj pravi naslov.

Zagotavljamo vam popolno zaupnost.

Pokličite nas ob kateremkoli času po tel. (064) 21-320, oglasite se osebno v naših prostorih na Cesti JLA 4, v Kranju (nasproti avtobusne postaje) ali pa nam pišite z oznako "zaupno" na naš naslov.

ISKANJE, IZBOR, USPEH

HOTEL BOR V PREDDVORU

Organizira začetne in nadaljevalne tečaje tenisa za

- odrasle (8 oseb)
- otroke: od 5 - 6 let (8 oseb)
od 7 - 12 let (8 oseb)

Cena tečaja za odrasle je 400,00 din, za otroke pa 350,00 din.

Tečaj traja 14 ur, lahko v popoldanskem ali dopoldanskem času.

Vse informacije in prijave po tel.: **45-080**

Kakšne so možnosti za počitniško delo?

Povpraševanje daleč presega ponudbo

Čas počitnic je in mnogi dijaki in študentje ga izkoristijo, da si s počitniškim delom prislužijo nekaj denarja. Žal je možnosti za takšno vrsto dela iz leta v leto manj, saj se večina družbenih podjetij otepa s presežki lastne delovne sile.

Na mladinskem servisu v Trzinu so nam povedali, da potreb družbenih podjetij po zaposlovanju dijakov in študentov praktično ni, povpraševanje pa je ogromno. Nekaj dela ponujajo tudi zasebniki, plačila pa se gibljejo od 20 din na uro za delo v administraciji do 70 din za delo pri zasebniku. Nič bolje ni v Škofji Loki, kjer posredujejo oziroma izdajajo napotnice za delo dijakom, ki se za delo v podjetjih dogovorijo sami. Plačila se gibljejo okoli 30 din na uro, nekateri tudi do 60 din. Izredno slaba je ponudba tudi na združenem mladinskem servisu Radovljica - Jesenice, kjer imajo trenutno le malenkostne možnosti za zaposlitev, pričakujejo pa, da bo avgusta bolje. Enako je tudi na Mladinskem servisu v Kranju, kjer trenutno ni zaposlitvenih možnosti, tako kot drugod pa izdajajo napotnice za delo, za katero so se dijaki in študentje dogovorili sami. Plačila znašajo od 35 do 40 din na uro, najmanj pa plačajo v kranjski Savi, 23 din na uro.

M. Gregorič

IZREDNA PONUDBA

za vaš prostorček na Jadranu

Rovinj

hotel Avala B kategorije - plaža - polpenzion - 10 dni, prosta izbira termina, na osebo **2.700 din**

Crikvenica

objekt »Kluz« - lastna plaža - polpenzion - 10 dni, prosta izbira termina, na osebo **2.400 din**

Biograd n/m.

bungalovi Stari grad - plaža - v borovem gozdičku, izredno primerno za družine - polpenzion, na osebo **2.200 din**

Otroci od 2 do 7 let 50 % popusta - od 7 do 14 let 30 % popusta! Plačljivo v dveh obrokih!

Rezervacije: GASTRO CONSULTING d. o. o.

Bled - Pristava, telefon: (064) 77-529

OBVESTILO

BORCEM II. TANKOVSE BRIGADE!

Borce II. Tankovske brigade sporočamo, da bo proslava Dneva tankov dne 16. julija, v kasarni I. tankovske brigade na Vrhniki, skupaj z borci I. TB, s katerimi smo od zadnjega dogovora na seji odbora na Vrhniki združeni v enotno Skupnost I. in II. TB Slovenije.

V imenu enotnega odbora vsi vabljeni dne 16. julija ob 10. uri na proslavo pri Domu JLA na Vrhniki. Vabi Odbor Skupnosti I. in II. TB

Led v blejski dvorani

Iz vode na led

Bled, 11. julija - V blejski "ledeni dvorani" so prvič doslej naredili led že sredi poletne turistične sezone. Za to so se odločili predvsem zaradi velikega zanimanja hokejskih ekip in drsalcev za priprave na Bledu pa tudi zato, da bi popestrili turistično ponudbo. V dvorani bo od jutri dalje vsak dan od pol osmih do pol desetih zvečer rekreacijsko drsanje oz. "disco na ledu" (videoposnetki, glasba). Torej - popoldne na kopanje v jezersko vodo, zvečer na drsanje na ledeno ploskev v športno dvorano. Marko Potočnik, tajnik blejskega turističnega društva, ob tem pravi: "Čeprav sta julij in avgust vroča meseca, drsalcem ne priporočam kratkih hlač."

Na Bledu se že tudi pripravljajo na osrednjo julijsko turistično prireditev, na "blejsko noč", ki bo letos 21. julija. Tudi o njej največ ve Marko Potočnik, ki obljublja, da letos ne bo prometnih zastojev, da bo ognjemet prav tako lep kot lani, da bodo na jezeru prižgali že stoosemdesettisoče jajce, ki ne bo kar tako, ampak veliko več kot meter...

Pa še beseda, dve o malem parnem vlakcu, ki vozi po 170 metrov dolgi ozkotirni železnici, speljani v bližini doma TVD Partizan. Vlakec vozi vsak dan, razen v sredo in četrtek, od 16. ure dalje, ob nedeljah pa že od 14. ure naprej. Cena za tri kroge vožnje je 10 dinarjev. ● C. Z.

Novost pri nakupovanju v Avstriji

Pred dobrima dvema tednoma je naše kupce v trgovinah onstran meje pričakala novost v zvezi z obračunavanjem in izplačevanjem znanega Mehrwertsteuerja. Kupec iz tujine po opravljenem nakupu predloži račun in potni list, dobi nekakšno čekovno kartico, z njo in z računom pa nato dvigne neke vrste ček, ki se glasi na lastnika čekovne kartice in na posebej izračunan znesek davka.

Kartice in čeke so najprej začeli deliti v nakupovalnih centrih KGM, zadnje dni pa tudi v drugih večjih trgovinah. Tovrstno novost v poslovanju s kupci je organiziral švedski turistični koncern Europe Tax-free Shopping, oziroma njegova avstrijska podružnica. Za kupca to ne pomeni le manj čakanja v trgovinah, pač pa tudi možnost za takojšnji dvig vso, do katere je upravičen. Ob vrnitvi v državo bo takoj po potrditvi čeka na mejnem prehodu lahko dobil denar v poslovalnicah avstrijske ljudske banke in na jugoslovanski strani v Kompasovih menjalnicah. Le-te omenjene čeke izplačujejo že od 27. junija.

Naši kupci so v avstrijskih trgovinah dobili letake, ki navajajo, da je čeka moč vnovčiti tudi v Jugoslaviji, in sicer v vseh enotah Ljubljanske banke. Ko so prvi kupci z čeki to želeli izkoristiti, so bili nemalo presenečeni, saj v poslovalnicah Ljubljanske banke za vse skupaj nič niso vedeli. Kot kaže je zmešnjavo "zakuhal" avstrijska firma, ki je tiskala in delila letake že v času pogajanja z Ljubljansko banko. Včeraj, v četrtek, sta obe strani le sklenili posel in v Ljubljanski banki pravijo, da bodo za organizacijske priprave in šolanje kadra potrebovali od 10 do 14 dni. Konec meseca bomo torej "svoj denar" res lahko dobili tudi v vseh enotah Ljubljanske banke.

In koliko bo kupca stala ta nova ugodnost? Kot kaže, je zanj še vedno najceneje, če denar dvigne tam, kjer je kupil blago. Trgovina mu bo od izračunane davka odtegnila le minimalne manipulacijske stroške v znesku 10 ATS. Če pa bo kupec denar dvigovalo s čekom (na meji ali v Jugoslaviji), se bo moral delu denarju odpovedati. Odbitek zavisi od vrste kupljenega blaga in seveda od zneska nakupa, ki se uvršča v razrede. Če na primer kupujete pretežno "špecerijo" in zanjo plačate okrog 1500 ATS, znes prometni davek za vse to blizu 200 ATS, kar je razvidno iz seštevka na hrbtni strani blagajniškega izpiska. Ček, ki ga bo kupec dobil na podlagi računa, se bo glasil na približno 150 ATS. Razlika je torej 50 ATS ali kar četrtno zneska za vračilo. Pri večjih nakupih je, kot kaže, odstotek odbitka manjši. Sicer pa, poglobite se v svoj račun in ček, ter sami ugotovite, koliko vas stane, če želite svoj denar takoj nazaj! ● T. Jurjevec

